

FUTBOL MENAJERLİĞİ SÖZLEŞMESİ

SİNA ONUR ANDAÇ

ÖZYEĞİN ÜNİVERSİTESİ

HAZİRAN, 2024

FUTBOL MENAJERLİĞİ SÖZLEŞMESİ

Sina Onur Andaç

Özel Hukuk

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Nilay Şenol

Sosyal Bilimler Enstitüsü
Özyeğin Üniversitesi
İstanbul

Haziran, 2024

FUTBOL MENAJERLİĞİ SÖZLEŞMESİ

Jüri:

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Nilay Şenol,
Danışman
Özel Hukuk Bölümü
Özyeğin Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Sendi Yakuppur
Özel Hukuk Bölümü
Özyeğin Üniversitesi

Prof. Dr. Çağlar Özel
Özel Hukuk Bölümü
Ankara Bilim Üniversitesi

Kabul Tarihi: 03.06.2024

Babam'a

ORİJİNALLİK BEYANI

Bu tez çalışmasının tek yazarı olduğumu ve bu tez metninin düzeltmeler de dahil olmak üzere tez jürisi tarafından kabul edilen ve onaylanan son metin olduğunu beyan ederim. Bu çalışmadaki tüm veri ve bilgiler araştırma etiği kuralları ve akademik dürüstlük ilkelerine uygun olarak elde edilmiş, üretilmiş ve sunulmuştur. Tüm bilgimi, fikir, düşünce ve telif hakkıyla korunan her türlü materyali standart referans kurallarına uygun olarak sunduğumu, bu tezin orijinalliğini ve herhangi bir bölümünün başka bir yükseköğretim kurumundaki bir diploma programına sunulmadığını beyan ederim.

Sina Onur Andaç

ÖZET

Futbol menajerliği, geçmişten bugüne futbolun içerisinde yer almış ve yalnızca profesyonel futbolcuların değil, futbol sektörünün içerisinde bulunan diğer aktörlerin de sıklıkla faydalandığı bir kurumdur. Bu amaca yönelik olarak akdedilen futbol menajerliği sözleşmesinin unsurları 5894 sayılı Kanun’da düzenlenmiş olmakla birlikte, bu konuda TFF ve FIFA gibi yetkili idari makamların düzenleyici işlemleri de birtakım kuralları beraberinde getirir. Belirtilen düzenlemeler çerçevesinde futbol menajerliği sözleşmesinin hukuki niteliğinin ve taraflarının hak ve yükümlölüklerinin tespiti ile sözleşmenin sona erme nedenleri ve bunların sonuçlarının belirlenmesi; sözleşmeden doğan uyuşmazlıkların çözölmesi bakımından büyük önem arz eder. Çalışmamızda, sayılan konular ve daha niceleri detaylı bir şekilde ele alınmış; vardığımız sonuçlar kişisel görüşlerimiz eşliğinde sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Futbol menajeri, profesyonel futbolcu, futbol menajeri lisansı, futbol menajerliği sözleşmesi, sona erme

ABSTRACT

Football agency is an institution that has been involved in football from the past to the present and is frequently used not only by professional football players but also by other actors in the football sector. While the elements of the football management contract, executed for this purpose, are regulated under Law No. 5894, the regulatory acts of the competent administrative authorities such as TFF and FIFA also bring along certain rules. Within the framework of the aforementioned regulations, determination of the legal character of the football agent contract, rights and obligations of the parties to the football agent contract, the reasons for the termination of the contract and their consequences are of great importance in terms of resolving disputes arising from the contract. In our study, the aforementioned issues and many more are discussed in detail and our conclusions are presented with our personal opinions.

Keywords: Football agent, professional footballer, football agent license, football agent contract, termination

TEŞEKKÜR

Bu çalışma, Özyeğin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Tezli Yüksek Lisans programı kapsamında hazırlanmıştır. Çalışmamızın konusunu, futbol menajerliği sözleşmesi oluşturmaktadır. Çalışmamızda futbol menajerliği sözleşmesinin hukuki niteliğinin ve bu sözleşmeye uygulanacak hükümlerin tespiti sonrasında sözleşmenin sona ermesi ve sonuçları ile sözleşmeden doğabilecek uyuşmazlıkların çözüm yollarının incelenmesi amaçlanmaktadır. “Futbol Menajerliği Sözleşmesi” başlıklı bu çalışmamız ile literatüre ve futbola ufak dahi olsa bir katkı sağlamak, hayatım boyunca benim için bir gurur kaynağı olacaktır.

Tez danışmanlığımı üstlenen ve tezimin ortaya çıkma sürecinin her adımında zamanını ve emeğini hiçbir zaman esirgemeyen kıymetli hocam Doç. Dr. A. Nilay Şenol’a bu vesileyle sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Sayın Hocamın emeklerine ne kadar teşekkür etsem az olacağını bir kere daha anmak isterim.

Akademik hayatım boyunca destekleyici tavrı ve sıcak yaklaşımı ile her zaman arkamda olduğunu hissettiğim, tez jürimde yer almayı kabul ederek beni bir kez daha onurlandıran kıymetli hocam Prof. Dr. Çağlar Özel’e teşekkürlerimi sunuyorum.

Henüz bir lisans öğrencisi iken kendisi ile tanışma şansına sahip olduğum, daha büyük şansı akademik hayatımın başında kendisi ile çalışarak yaşadığım ve tez jürimde yer almayı kabul ederek akademik hayatımın bir basamağında daha desteklerini sunan kıymetli hocam Doç. Dr. Sendi Yakuppur’a teşekkür ediyorum.

Lisans öğrenimimden beri bu alanda çalışmam konusunda beni destekleyen kıymetli hocam Dr. Nihat Güman’a ve lisansüstü öğrenimim sırasında tanışma şansına eriştiğim, üzerimde büyük emekleri olan ve tez çalışmamda desteklerini hissettiğim kıymetli hocam Dr. S. Petek Akyüz Arslan’a teşekkürlerimi sunmayı borç bilirim.

Tezimin hazırlanması aşamalarında geç saatlerde hiç tereddüt etmeden aradığım ve fikirlerini her zaman benimle paylaşan hocam, dostum ve abim Burak Sak’a teşekkür ederim. Ayrıca oda arkadaşı olmaktan tarif edilemeyecek kadar keyif aldığım, desteklerini her zaman yanımda hissettiğim, başta Arş. Gör. Anıl Akyıldız olmak üzere, Arş. Gör. Melis Gizem Çığışar ve Arş. Gör. Mustafa Furkan Yavuz dostlarıma teşekkür ederim.

Her zaman kalpten bir bağ ile bağlı bulunduğum Özyeğin Üniversitesi Hukuk Fakültesi’ndeki tüm hocalarıma, araştırma görevlisi arkadaşlarıma ve tüm idari çalışanlara sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Bir parçası olmaktan büyük onur duyduğum Boğaziçi Üniversitesi Hukuk Fakültesi’ndeki tüm hocalarıma, araştırma görevlisi arkadaşlarıma ve tüm idari çalışanlara da teşekkürlerimi sunuyorum.

Yüksek lisans eğitimim boyunca 2210-A Programı kapsamında bursiyeri olduğum TÜBİTAK’a teşekkürlerimi sunuyorum.

Herkesin hayallerini süsleyen harika bir çocukluk dönemini bana bir gerçeklik olarak sunan, tüm başarılarımda arkamdaki en büyük destekçim olan annem Emel Andaç’a, babam Necat Andaç’a ve abim Cahit Canberk Andaç’a sonsuz teşekkür ederim. Sizler ailem olduğunuz için çok şanslıyım.

Teşekkürlerimin en büyüğünü ise beni her şeyden çok seven ve benim de dünyanın tamamından daha çok sevdiğim Babam’a sunuyorum. Her şey senin sayende.

İÇİNDEKİLER

ORJİNALLİK BEYANI.....	iv
ÖZET	v
ABSTRACT.....	vi
TEŞEKKÜR.....	vii
KISALTMALAR LİSTESİ	xiii
1. GİRİŞ	1
2. FUTBOL MENAJERLİĞİ KAVRAMI VE TANIMI, FUTBOL MENAJERLİĞİ SÖZLEŞMESİNİN UNSURLARI, HUKUKİ NİTELİĞİ VE ÖZELLİKLERİ İLE BENZER SÖZLEŞMELERLE KARŞILAŞTIRILMASI	3
2.1 Futbol Menajerliği Kavramı ve Tanımı	3
2.2 Futbol Menajerliğinin Hukuki Düzenlemeye Kavuşmasının Tarihsel Gelişimi.....	4
2.2.1 TFF'nin Tarihsel Gelişimi ve FIFA ile İlişkisi	5
2.2.2 Futbol Menajerliğine İlişkin Yasal Düzenlemeler	11
2.3 Futbol Menajerliği Sözleşmesinin Unsurları ve Geçerlilik Koşulları.....	14
2.3.1 Futbol Menajerliği Sözleşmesinin Unsurları	14
2.3.1.1 Futbol Menajерinin İş Görme Borcu Altına Girmesi	15
2.3.1.2 Futbol Menajерinin İş Görme Ediminin Ücret Karşılığı Olması.....	16
2.3.1.3 Tarafların Anlaşması	17
2.3.2 Futbol Menajerliği Sözleşmesinin Geçerlilik Koşulları.....	17
2.3.2.1 Şekil.....	18
2.3.2.2 Süre.....	19
2.4 Futbol Menajerliği Sözleşmesinin Hukuki Niteliği ve Özellikleri	20
2.4.1 Futbol Menajerliği Sözleşmesinin Hukuki Niteliğine İlişkin Doktrindeki Görüşler.....	20
2.4.2 Futbol Menajerliği Sözleşmesinin Özellikleri	22
2.4.2.1 Rızai Bir Sözleşme Olması.....	22
2.4.2.2 Tam İki Tarafa Borç Yüklemesi.....	23
2.4.2.3 İş Görme Sözleşmesi Olması.....	23
2.4.2.4 Sürekli Borç İlişkisi Doğurması	23
2.4.3 Değerlendirme ve Görüşümüz	24

2.5 Futbol Menajerliği Sözleşmesinin Benzer Sözleşmeler ile Karşılaştırılması	28
2.5.1 Futbol Menajerliği Sözleşmesi ile Vekalet Sözleşmesinin Karşılaştırılması...	28
2.5.2 Futbol Menajerliği Sözleşmesi ile Simsarlık Sözleşmesinin Karşılaştırılması	31
3. FUTBOL MENAJERLİĞİ SÖZLEŞMESİNİN TARAFLARI İLE TARAFLARIN HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ.....	32
3.1 Futbol Menajerliği Sözleşmesinin Tarafları	32
3.1.1 Futbol Menajeri.....	32
3.1.1.1 FIFA Futbol Temsilcisi Lisansı Uygunluk Kriterleri.....	35
3.1.1.2 Sınav	37
3.1.1.3 FIFA Lisans Ücreti	38
3.1.1.4 Taahhütname	38
3.1.1.5 TFF Lisans Ücreti.....	39
3.1.2 Temsil Olunan.....	39
3.2 Tarafların Hakları ve Yükümlülükleri	42
3.2.1 Futbol Menajerinin Hakları.....	42
3.2.1.1 Ücret Hakkı	43
3.2.1.2 Giderleri Talep Etme Hakkı	46
3.2.2 Futbol Menajerinin Yükümlülükleri	48
3.2.2.1 İş Görme Yükümlülüğü.....	48
3.2.2.1.1 Temsil Yetkisi.....	49
3.2.2.1.2 İletişime Geçme.....	54
3.2.2.1.3 İdari İş ve İşlemleri Takip	54
3.2.2.2 Sadakat ve Özen Yükümlülüğü.....	55
3.2.2.3 Usulsüz Menfaat Elde Etmeme Yükümlülüğü.....	58
3.2.2.4 Bildirim ve Raporlama Yükümlülüğü.....	59
3.2.2.5 Diğer Yükümlülükler.....	61
3.2.3 Temsil Olunanın Hakları ve Yükümlülükleri	64
3.2.3.1 Futbolcunun Hakları ve Yükümlülükleri.....	65
3.2.3.1.1 Futbolcunun Hakları	65
3.2.3.1.2 Futbolcunun Yükümlülükleri	66
3.2.3.1.2.1 Ücret Ödeme Yükümlülüğü.....	66
3.2.3.1.2.2 Futbol Menajerinin Lisansını Kontrol Yükümlülüğü	67

3.2.3.1.2.3 TFF'ye Bildirim Yükümlülüğü.....	68
3.2.3.1.2.4 Usulsüz Menfaat Elde Etmeme Yükümlülüğü	69
3.2.3.1.2.5 Ücrete İlişkin Sınırların Aşılması Amacıyla Faaliyette Bulunmama Yükümlülüğü.....	69
3.2.3.1.2.6 Diğer Yükümlülükler	70
3.2.3.2 Antrenörün Hakları ve Yükümlülükleri	70
3.2.3.3 Kulübün Hakları ve Yükümlülükleri.....	71
3.2.3.4 FIFA'ya Üye Federasyonun Hakları ve Yükümlülükleri.....	72
4. FUTBOL MENAJERLİĞİ SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ VE SONA ERMENİN SONUÇLARI İLE SÖZLEŞMEDEN DOĞAN UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ	74
4.1 Futbol Menajerliği Sözleşmesinin Sona Ermesi ve Sona Ermenin Sonuçları	74
4.1.1 Genel Olarak	74
4.1.2 Sona Erme Sebepleri ve Sonuçları.....	76
4.1.2.1 Sürenin Dolması	76
4.1.2.2 Tarafların Anlaşması	79
4.1.2.3 İmkansızlık	80
4.1.2.4 Haklı Sebeple Sona Erdirme	83
4.1.2.4.1 Futbol Menajerleri Bakımından Öngörülen Disiplin Cezaları	86
4.1.2.4.1.1 Lisansın Askıya Alınması.....	88
4.1.2.4.1.2 Lisansın İptali	90
4.1.2.4.2 Futbolcular / Antrenörler Bakımından Öngörülen Disiplin Cezaları .	91
4.1.2.4.3 Kulüpler Bakımından Öngörülen Disiplin Cezaları	92
4.1.2.4.4 Kulüp Başkanları / Yöneticileri Bakımından Öngörülen Disiplin Cezaları.....	92
4.1.2.4.5 Disiplin İhlallerinde Yetkili Mercî	93
4.1.2.4.5.1 Ulusal Boyuttaki Disiplin İhlallerinde Yetkili Mercî	93
4.1.2.4.5.2 Uluslararasılık Unsuru Barındıran Disiplin İhlallerinde Yetkili Mercî.....	96
4.1.2.4.6 Yetkili Mercî Kararlarına İtiraz.....	96
4.1.2.4.6.1 Profesyonel Futbol Disiplin Kurulu Kararlarına İtiraz.....	96
4.1.2.4.6.2 FIFA Disiplin Komitesi Kararlarına İtiraz.....	98

4.1.2.5 İşin Görülmesi	101
4.1.2.6 Ölüm, Ehliyetin Kaybedilmesi ve İflas	102
4.2 Sözleşmeden Doğan Uyuşmazlıkların Çözümü.....	103
4.2.1 Genel Olarak	103
4.2.2 Yetkili Merciler.....	104
4.2.2.1 TFF Uyuşmazlık Çözüm Kurulu.....	104
4.2.2.2 TFF Tahkim Kurulu	106
4.2.2.3 Adli Yargı.....	108
4.2.2.4 FIFA Menajerler Dairesi	108
4.2.2.5 Uluslararası Spor Tahkim Mahkemesi	109
5. SONUÇ	112
KAYNAKÇA.....	113

KISALTMALAR LİSTESİ

AB: Avrupa Birliği

AİHM: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi

TBK: 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu

bkz.: Bakınız

bs.: Baskı

C.: Cilt

C.D.: Ceza Dairesi

CAS: Uluslararası Spor Tahkim Mahkemesi (The Court of Arbitration for Sport)

CHF: İsviçre Frangı

D.: Dairesi

eBK: Mülga 818 numaralı sayılı Borçlar Kanunu

E.: Esas Numarası

ed.: Editör/Editörler

f.: Fıkra

FC: Futbol Kulübü (Football Club)

FDT: TFF Futbol Disiplin Talimatı

FIFA: Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği (Fédération Internationale de Football Association)

HD: Hukuk Dairesi

HMK: 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu

K.: Karar Numarası

Kulüp: 7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu Kapsamında Faaliyet Gösteren Spor Kulüpleri ve Spor Anonim Şirketleri

m.: Madde

PFDK: Profesyonel Futbol Disiplin Kurulu

PROFAA: Profesyonel Futbol Menajerleri Birliği (Professional Football Agents Association)

R.G.: Resmi Gazete

s.: Sayfa

S.: Sayı

T.: Tarih

T.C.: Türkiye Cumhuriyeti

TCK: 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu

TFF: Türkiye Futbol Federasyonu

TL: Türk Lirası

UEFA: Avrupa Futbol Federasyonları Birliği (Union of European Football Associations)

UÇK: TFF Uyuşmazlık Çözüm Kurulu

USD: Amerikan Doları

vd.: Ve devam

1. GİRİŞ

Eğlence sektörünün en önemli paydaşlarından birisi olan spor endüstrisi, ilerleyen yıllar ile birlikte popülerliğini dünya çapında daha da yukarıya taşımaktadır. Bünyesi içerisinde basketbol, voleybol, tenis, yüzme, atletizm, satranç ve briç gibi çeşitli spor dallarını barındıran bu endüstrinin göz bebeği, şüphesiz ki, futboldur. Halihazırda tüm dünyada en çok takipçisi bulunan ve dolayısıyla piyasada sermayenin ilgisinin odağında bulunan bu spor, gün geçtikçe daha da gelişmekte ve çeşitli organizasyonlar ile kitlesini artık milyar kişilere¹ kadar taşımaktadır. Yaşanan bu gelişim ile futbol, eskiden sahip olduğu amatör ruhtan uzaklaşmış ve süreçlerin çok daha profesyonel yürüdüğü bir sektör haline gelmiştir. Sokakta top peşinde koşan çocukların eğlenceli oyununun yaşadığı bu dönüşümü, en iyi Uruguaylı yazar Eduardo Galeano ifade eder: *“Futbolun öyküsü, zevkten zorunluluğa uzanan hüznü bir öyküdür. Spor bir endüstriye dönüştüğü oranda, iş olsun diye oynandığı zamanki güzelliğinden bir şeyler kaybetmiştir.”*².

Gelinen bu noktada sektörün aktörlerinin kendi aralarındaki ilişkiler de oldukça büyük önem arz etmektedir. Buna göre aktörlerin arasındaki iletişimi en sağlıklı ve verimli şekilde gerçekleştirme işi, bu konunun profesyoneli olan futbol menajerine düşer. Futbol menajerleri, faaliyet göstermek için temsil edecekleri kişi ile bir sözleşme yapmalıdırlar. İşte bu sözleşme, futbol menajerliği sözleşmesi olarak adlandırılan sözleşmedir.

Tezimizin “Giriş” başlığını taşıyan bir numaralı bu bölümünde konuya genel bir

¹ Sunulan rakamsal veri, FIFA’ya ait olan internet sitesinden aktarılmıştır olup; elde edilen resmi sayılara dayalı olarak açıklanmıştır. <https://www.fifa.com/tournaments/mens/worldcup/qatar2022/news/one-month-on-5-billion-engaged-with-the-fifa-world-cup-qatar-2022-tm> (e.t. 17.06.2023).

² GALEANO, Eduardo: El Futbol a Sol y Sombra (Gölgede ve Güneşte Futbol) (Çev. Ertuğrul Önalp, Mehmet Necati Kutlu), 8. Baskı, Can Yayınları, İstanbul 2017, s. 15.

giriş yapılmış ve izlenecek plan hakkında açıklamalara yer verilmiştir.

İki numaralı bölümde futbol menajerliği kavramı ve tanımı üzerinde durulmuş, ardından futbol menajerliği sözleşmesinin unsurları ve özelliklerinden yola çıkılarak hukuki niteliği tespit edilmiş ve benzer birtakım sözleşmeler ile farkları incelenmiştir. FIFA ve TFF düzenlemeleri uyarınca futbol menajeri lisansına hak kazanılmasının şartları ile bu lisansın kaybedilmesi halleri detaylıca ele alınmıştır.

Üç numaralı bölümde futbol menajerliği sözleşmesinin tarafları ve tarafların bu sözleşmeden doğan hak ve borçları detaylıca incelenmiştir.

Dört numaralı bölümde futbol menajerliği sözleşmesinin sona erme sebepleri ile sona ermenin sonuçlarına yer verilmiş, ardından sözleşmeden doğan uyuşmazlıkların çözümünde yetkili merciler ele alınmıştır.

Beş numaralı “Sonuç” başlığını taşıyan bölümde ise tespitlerimizden yola çıkarak ulaştığımız sonuçlara yer verilmiştir.

2. FUTBOL MENAJERLİĞİ KAVRAMI VE TANIMI, FUTBOL MENAJERLİĞİ SÖZLEŞMESİNİN UNSURLARI, HUKUKİ NİTELİĞİ VE ÖZELLİKLERİ İLE BENZER SÖZLEŞMELERLE KARŞILAŞTIRILMASI

2.1 Futbol Menajerliği Kavramı ve Tanımı

Futbolun ekonomik boyutunun gelişmesine en üst seviyeden katkı sunan futbolcular kendi kariyerleri için en iyi olacak adımları atma hedefiyle ilerlerken, bir yandan da daha iyi gelir elde etmek fikriyle yol alırlar. Çoğunluğu çocuk denebilecek yaşta spora başlayan ve kariyer basamaklarını birer birer tırmanan bu kişiler, tam da bu noktada bir profesyonelin yardımına ihtiyaç duyarlar³. Oldukça çetrefilli geçen transfer süreci sonunda kimi zaman doğup büyüdüğü şehirden ayrılan ve hatta bambaşka bir ülkeye yelken açan futbolcuların, burada karşılaştıkları sorunların çözümünde yol gösterici olacak kişi ise futbol menajerinden başkası değildir. Temelde kulüp ile futbolcu arasındaki görüşmeleri sağlayan, yönlendiren ve sonuca ulaştıran menajer, kökenini Latince'den alan bir kelime olup⁴ ilk olarak futbolcunun kariyerini yöneten kişi olarak karşımıza çıkar. Yurt dışında yalnızca sporcu menajerliği kavramıyla sınırlı kalınmayıp; bunun yanında organizasyon menajeri, olimpiyat menajeri, antrenör menajer gibi

³ ÖZGEN, Gökçe: Profesyonel Futbolcu Sözleşmesinin Feshi Sonucunda Profesyonel Futbolcuya Ödenmesi Gereken Tazminatın Tayini, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2024, s. 113; ORHAN, Ümit/ÖZKURT, Emin: Spor Hukuku, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2023, s. 327, 328; DOĞU, Hakkı Mert: “Futbolcu Menajerliği Sözleşmesi”, Ankara Barosu Dergisi, 2015(3), 2015, s. 382; İMAMOĞLU, Osman/KILCIĞİL, Ertan/ŞAHİN, Murat: “Türkiye’de Futbolcu Temsilciliği ve Futbolcu İlişkisi”, Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 5(3), 2007, s. 130. Bireysel olarak gerçekleştirilen spor dallarında menajerin daha önemli bir role sahip olduğuna ilişkin bkz. GARDINER, Simon/JAMES, Mark/O’LEARY, John/WELCH, Roger/BLACKSHAW, Ian/BOYES, Simon/CAIGER, Andrew: Sports Law, 3. Baskı, Cavendish Publishing, New York 2007, s. 479, 480.

⁴ Avrupa dillerinin birçoğunda kendine benzer biçimlerde yer bulan menajer sözcüğü, kökenini Latince “el” anlamına gelen “*manus*” sözcüğünden alır. İngilizcede kullanımı 17. yüzyılın başlangıcına dayanan bu sözcüğün, İtalyancada “atları eğitmek” anlamına gelen “*maneggiare*” sözcüğünden doğduğu kabul edilmektedir. <https://www.dictionary.com/browse/manager> (e.t. 17.06.2023).

kavramlar da gelişmiş iken, ülkemizde henüz bu kurumlara rastlamak mümkün değildir⁵. Buna karşın futbolun gelişmesi ve değişmesi, yalnızca futbolcuların değil; antrenörlerin, kulüplerin ve hatta kimi zaman federasyonların dahi menajerden faydalanma ihtiyacına zemin hazırlamıştır.

Zaman içerisinde mevzuatta futbolcu temsilcisi, futbolcu menajeri gibi çeşitli ifadeler kullanılmış olmakla birlikte, Türkiye’de ilgili düzenlemelerde yer alan en güncel kullanım “futbol menajeri” şeklindedir. Futbol menajerliğinin Türk futbolunda kendine yer edinmeye başlaması seksenlerin sonu – doksanların başı gibi tarihlere dayanmakla birlikte, asıl gelişimini 21. yüzyılda yakaladığı söylenebilir⁶.

TFF tarafından Kasım 2023 tarihinde yayımlanan Futbol Menajerleri Talimatı’nda⁷; futbol menajeri, “*FIFA tarafından futbol temsilcisi olarak tescil edilmiş ve bu Talimat’ın ekinde yer alan taahhütnameyi imzalayarak Türkiye’de futbol menajerliği faaliyetinde bulunmak için TFF’den lisans almış gerçek bir kişi*” olarak tanımlanır.

2.2 Futbol Menajerliğinin Hukuki Düzenlemeye Kavuşmasının Tarihsel Gelişimi

Bu konunun daha iyi anlaşılması bakımından bir temel olarak TFF’nin tarihsel gelişim süreci, FIFA ile aralarındaki ilişkinin incelenmesi ve sonrasında futbol menajerliğinin hukuki gelişim süreci ele alınacaktır.

⁵ SALMANKURT, Mehmet Şevket: Sporda Menajerlik, Menajerlikte Proje Hazırlama ve Pazarlama, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli 2005, s. 134.

⁶ İMAMOĞLU/KILCIGİL/ŞAHİN, s. 130.

⁷ Bir önceki talimat olan Futbol Menajerleri ile Çalışma Talimatı’nda futbol menajeri için “*Belli bir ücret karşılığında veya ücretsiz olarak, profesyonel futbolcu sözleşmesi müzakeresi yürütmek amacıyla futbolcu veya kulüpleri temsil eden veya kulüpler arasında transfer müzakeresi yürütmek amacıyla kulüpleri temsil eden TFF’den lisans almış gerçek kişiler*” tanımına yer verilmiştir.

2.2.1 TFF'nin Tarihsel Gelişimi ve FIFA ile İlişkisi

Türkiye’de 20. yüzyılın başlarında kurulan kulüplerle tüzel kişilik kavramıyla tanışan ve süreç içerisinde kitlelerin daha da ilgi duyması ile popülerliğini artırarak her tabakaya yayılan futbolun kurumsal bir kimlik kazanması, Cumhuriyet’in kuruluşundan çok kısa bir süre önce gerçekleşmiştir. İlk olarak 22 Mayıs 1922 tarihinde İstanbul’daki spor kulüpleri tarafından kurulan Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı’nın öncülüğü ve çalışmaları sonrasında 1923 yılında kurulan “Futbol Heyet-i Müttehidesi”, Türk futbolunun ilk federasyonu olmuştur⁸. Bu noktada küresel anlamda futbolun organizasyonu ve yönetimini elinde bulunduran FIFA’ya⁹ üyelik başvurusu, federasyonun kuruluşunun hemen ardından yürütülen yoğun çalışmalar sonucunda olumlu sonuçlanmış, böylece Türkiye de FIFA’ya üye devletler arasına adını yazdırmıştır. Bu noktadan itibaren FIFA’nın bir üyesi olarak FIFA tarafından getirilen kurallara uyulacağı ve FIFA’nın vereceği kararlara riayet edileceği kabul edilmiş ve FIFA’nın Türkiye’deki federasyon üzerinde denetim yetkisinin varlığı benimsenmiştir. 1936 yılında ismi Türk Spor Kurumu olarak değiştirilen Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı, kapatıldığı 1938 yılına kadar ülkedeki sporda egemen olmuş, dolayısıyla futbolu da yöneten ve düzenleyen bir sivil kuruluş olarak faaliyet göstermiştir.

Türk Spor Kurumu’nun kapanmasının ardından sporda sivil bir kuruluşun egemenliği tümüyle sona ermiş, bu noktadan itibaren sporun düzenlenmesi ve yönetimine dair tüm kontrol Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü’ne bırakılmıştır. Sonraki süreçte de

⁸ Söz konusu bilgiler, Türkiye’de futbolu düzenlemede tek otorite olan TFF’nin resmi sitesinden elde edilmiştir. <https://www.tff.org/default.aspx?pageID=294> (e.t. 17.06.2023).

⁹ *Fédération Internationale de Football Association*, kısaca FIFA, İsviçre Medeni Kanunu’na göre bir dernek statüsünde kurulan ve kar amacı gütmeyen bir uluslararası sivil toplum kuruluşu olarak küresel ölçekte futbolu teşvik etmek, futbolun bütünlüğünü sağlamak ve futbol oyununun herkese ulaşmasını sağlamak amaçlarına yönelik faaliyet gösteren tüzel kişidir.

devlet bünyesindeki genel müdürlüklerin kontrolünde ilerlemesini sürdüren futbolun özerk bir yapıya kavuşması fikri 1988 yılında ancak gerçekleşebilmiştir. Buna göre en son olarak Spor Genel Müdürlüğü'nün yönetim ve düzenlemesi altında gösterilen futbol faaliyetleri, 3461 sayılı “Türkiye Futbol Federasyonu Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun” ile bağımsız bir düzenleyici kuruma kavuşmuştur. Bu vesileyle TFF, bir tüzel kişilik kazanmıştır.

Bu tarihten sonra da hızla gelişmeye devam eden Türk futbolu ve idaresi, son olarak 5894 sayılı “Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun” ile düzenleme altına alınmıştır ve söz konusu kanun günümüzde de yürürlüktedir. Özerk olduğu kanun metninde belirtilen TFF'nin tüzel kişiliğinin niteliğinin tespitine ilişkin doktrinde bir fikir birliği mevcut değildir. Tam bağımsız kimliğini özerk olması vasıtasıyla sağlayan TFF, aynı zamanda özel hukuk hükümlerine tabidir. Burada TFF'nin bir kamu görevi ifa ediyor olması, onun kamu tüzel kişisi olduğu anlamına gelmez¹⁰.

Bu konuya ilişkin olarak; TFF'nin özel hukuk tüzel kişisi sıfatını taşımaktansa, kamu tüzel kişiliği sıfatının daha önde olduğu görüşü¹¹ ve hatta doğrudan bir kamu tüzel kişisi olduğu görüşü¹² de doktrinde kendisine yer bulur. Yargıtay ise 2014 yılında verdiği

¹⁰ Danıştay 10. Dairesi'nin, TFF'nin Yayın Talimatı'nın iptali için açılan dava hakkında 14 Haziran 2001 tarihli kararında “... Türkiye Futbol Federasyonunun genel idarenin dışında kalan ve kamu kurumu niteliği taşımayan bir özel hukuk tüzelkişisi olması nedeniyle idari işlem niteliğinde bulunmayan 1996-1997 sezonu Yayın Talimatına karşı açılan davanın çözümünün adli yargının görevine girdiği...” şeklinde hüküm kurmuş, bu bağlamda TFF'nin bir özel hukuk tüzel kişisi olduğu yönündeki görüşünü açıkça ifade etmiştir, Danıştay 10. D., T. 14.06.2001, E. 1999/5415, K. 2001/2323, www.kazanci.com.tr (e.t. 14.02.2024). Danıştay, yine aynı yönde bir başka hükmünü şu şekilde açıklamıştır: “...yasanın bu kuralları karşısında Türkiye Futbol Federasyonunun genel idarenin dışında kalan ve kamu kurumu niteliği taşımayan bir özel hukuk tüzel kişisi olması nedeniyle...”, Danıştay 10. D., T. 27.5.1997, E. 1997/972, K. 1997/2081, www.kazanci.com.tr (e.t. 14.02.2024).

¹¹ TAN, Turgut: “Rekabet Hukukunun Uygulama Alanı Açısından Kamu Kuruluşlarının Faaliyeti (Türkiye, Fransa ve İtalya Örnekleri)”, Rekabet Dergisi, 1(4), 2000, s. 22.

¹² ÇAĞLAYAN, Ramazan: “Hukukumuzda Kamu Tüzel Kişiliği Kavramı ve Kıstasları”, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, 7, 2016, s. 389: “Kanunla kurulma ve bazı kamu gücü ayrıcalıklarından yararlanma şartları gerçekleştirilmeden, Kurumun bir kamu tüzel kişisi olduğunu söyleyebiliriz.”; AKINCI, Müslüm: Bağımsız İdari Otoriteler ve Ombudsman, 1. Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul 1999, s. 261; TUTAR, Ali: Profesyonel Futbolcu Sözleşmelerinde Ücret, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2023, s. 20.

bir kararda TFF'nin kamu faaliyeti icra eden, özel hukuk hükümlerine tabi özerk bir kuruluş olduğu ifadesi ile bu görüşlere bir oranda yaklaşan bir hüküm kurmuştur¹³.

Doktrinde TFF'nin “kendine özgü atipik bir yapılanma” olduğu görüşü de kendisine yer bulmuş olmakla birlikte¹⁴; tüzel kişilerin sınırlı sayı ilkesine tabi olması nedeniyle bu görüşün isabetsiz olduğu fikrindeyiz.

Doktrinde TFF'nin doğrudan doğruya bir özel hukuk tüzel kişisi olarak kabul edilip edilemeyeceği konusu da tartışılmalıdır. Bu konudaki bir görüş, TFF'nin özel bir kanun ve birtakım idari işlemlerle doğmuş olmasının ve taşıdığı kamu hukuku tüzel kişisi görünümünün, özel hukuk tüzel kişisi nitelemesinin yapılabilmesi bakımından bir soru işareti oluşturduğunu belirtir¹⁵. Bu halde özel hukuk tüzel kişisi kavramı ile 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un henüz 1.

¹³ Yargıtay 5. C.D., T. 17.01.2014, E. 2013/16791, K. 2014/516, www.kazanci.com.tr (e.t. 14.02.2024) künyeli kararında “TFF'nin, devlet tarafından kanunla kurulmuş olması, bir takım kamu gücü ayrıcalıkları ile donatılmış bulunması, bu kapsamda hizmeti yerine getirirken kamusal alanda bir çok muafiyetten yararlanması, ulusal bir gereksinimi karşılaması, kendi yönetimi ile ilgili özerkliğine bağlı kural koyma imkanının olması, tüm futbol kulüplerinin kendisine bağlı olma zorunluluğu, ülkedeki amatör ve profesyonel tüm futbol faaliyetlerinin kendisine bağlı olarak yürütülmesi, tüm kulüp ve futbolcular ile futbolcu temsilcileri üzerinde disiplin ve cezai işlemler uygulama yetkisinin bulunması, Yasasının uygulanmasından kaynaklanan uyuşmazlıkların bünyesindeki Tahkim kurulu tarafından ve nihai merci olarak çözümlenmesi, uğraş alanı olan futbolun kamu yararı ve düzeniyle yakın ilgisinin bulunması, hakları, sorumlulukları ve borçları doğrudan etkileyen tek taraflı yönetsel ve icrai nitelikte işlemleri kamu gücünü kullanarak yapabilmesi, sadece idareci, futbolcu ve temsilcileri değil, izleyenleri yönüyle de kamu düzenini ilgilendiren konularda ya karar alma ya karara katılma ya da yaptırım belirleme imkanının oluşu gibi hususlar bir bütün olarak değerlendirildiğinde faaliyetlerinin kamusal faaliyet niteliğinde olduğu, 5894 sayılı Yasada TFF'nin özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip, özerk bir kuruluş olduğunun belirtilmesinin de kamusal bir faaliyet icra etmediğini göstermeyeceği, zira yasa koyucunun uzmanlık gerektiren bir kamu hizmetinin yerine getirilmesini özel hukuk hükümlerine tabi tüzel kişilikler eliyle de yaptırabileceği, öte yandan 3461 sayılı Kanun döneminde kamu hizmeti olarak görülen aynı işin 5894 sayılı Yasanın gerekçesi de nazara alındığında kamu hizmeti olmaktan çıkartıldığını söylemenin de olanaklı olmadığı, TFF'nin özerkliğinin niteliği ve kapsamının uluslararası ilişkilerin gerekliliğine göre düzenlenmesi halinin de faaliyetin kamusallığını pekiştiren bir durum olduğu...” şeklinde hüküm kurmuştur.

¹⁴ GÜLŞEN, Recep: Spor Hukuku, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2013, s. 37.

¹⁵ YALÇINKAYA, Can: Sporun İdari Yapılanması ve Spor Disiplin Hukuku, 1. Baskı, Legal Yayıncılık, İstanbul 2021, s. 68.

maddesinde kullanılan “... özel hukuk hükümlerine tabi, ... Türkiye Futbol Federasyonunun kurulması, ...” şeklindeki ifade arasındaki ayrımın tespiti gerekir¹⁶.

Kanaatimizce böyle bir ayrıma gidilmesi gerekli olmayıp, TFF’nin bir özel hukuk tüzel kişisi olduğu kabulü isabetlidir. Buna gerekçe olarak yargı kararlarının yanında, 5894 sayılı Kanun’un metninin gösterilmesi de mümkündür; zira her ne kadar 1. maddede “özel hukuk hükümlerine tabi tüzel kişi” kavramı kullanılmış olsa da, söz konusu kanunun 5. maddesinin 5. fıkrasında yer alan “İlk derece hukuk kurullarının üyeleri ... görevleri süresince TFF’nin başka kurul ve organlarında görev alamayacakları gibi TFF üyeleri veya bu üyelerle doğrudan bağlantılı diğer özel hukuk tüzel kişileri bünyesinde de görev alamazlar.” ve 6. maddesinin 7. fıkrasında yer alan “Tahkim Kurulu üyeleri, görevleri süresince TFF’nin başka kurul ve organlarında görev alamayacakları gibi TFF üyeleri veya bu üyelerle doğrudan bağlantılı diğer özel hukuk tüzel kişileri bünyesinde de görev alamazlar,” hükümlerinin lafzından TFF’nin de bir özel hukuk tüzel kişisi olarak nitelendirildiği anlaşılır. Ayrıca özel hukuk tüzel kişileri kural olarak bir hukuki işlemle kurulsa da¹⁷ istisnai olarak kanun ile kurulan özel hukuk tüzel kişileri mevcut olduğundan¹⁸, bu yönde bir gerekçeyle TFF’nin özel hukuk tüzel kişisi olmadığı iddiası isabetsiz olur.

TFF’nin bir özel hukuk tüzel kişisi olup olmadığı konusunda dahi bir fikir birliği mevcut değilken; özel hukuk tüzel kişisi kabul ettiğimiz görüşten hareketle, *numerus clausus* olarak düzenlenmiş özel hukuk tüzel kişiliklerinden hangisinin kapsamına

¹⁶ ÖZELÇİ, Aytaç: Türkiye Futbol Federasyonu’nun Türk Hukukundaki Yeri, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2010, s. 97.

¹⁷ OĞUZMAN, M. Kemal/SELİÇİ, Özer/OKTAY ÖZDEMİR, Saibe: Kişiler Hukuku (Gerçek ve Tüzel Kişiler), 22. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul 2024, s. 306; DURAL, Mustafa/ÖĞÜZ, Tufan: Türk Özel Hukuku Cilt II Kişiler Hukuku, 22. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul 2021, N. 1093.

¹⁸ DURAL/ÖĞÜZ, N. 1093.

girdiğinin tespiti gerekir. Bu noktada uygulanacak hükümlerin yol göstericiliğinden hareket edilmesi isabetli olur. 5894 sayılı Kanun'un m. 18/2 hükmü; ilgili kanun, TFF Statüsü ve TFF'nin çıkardığı düzenleyici işlemler olan talimatlarda hüküm bulunmaması halinde Dernekler Kanunu ve TMK hükümlerinin kıyasen uygulama alanı bulacağını söyler. Bu noktada kıyasen uygulama yapılacağı ifadesi, TFF'nin dernek olmadığına ancak kendisine en yakın tüzel kişilik konumunda bulunan derneklerin hükümlerinin uygulanabilirliğine işaret etmekle birlikte; kanaatimizce TFF'nin bir özel hukuk tüzel kişisi olması, özel hukuk tüzel kişiliklerinin sınırlı sayı ilkesine tabi olması¹⁹ ve TFF'nin futbolun geliştirilmesi ve topluluklara ulaştırılması amacı etrafında örgütlenmiş bir kişi topluluğu olması nedeniyle dernek olduğunun tespiti yapılabilir.

2022 yılının Nisan ayında yayınlanan ve yürürlüğe giren 7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu; ilerleyen kısımlarda değinileceği üzere spor alanında faaliyet gösteren topluluklar bakımından yeni tüzel kişilikler getirdiği gibi, bunun yanında spor federasyonu tüzel kişiliğine dair de düzenlemeler içerir. Burada düzenlenen hükümlerin çeşitli spor dallarına ilişkin mevcut ve kurulacak federasyonlar bakımından uygulama alanı bulacağı fikrinin yanında; bu konuda kendine özel bir kanunu bulunan TFF'nin de bu hükümlere tabi olup olmadığı sorusu doğar. Esasında buradaki çatışma, eski ve özel nitelikteki kanunun mu yoksa yeni ve genel nitelikteki kanunun mu uygulanacağı konusudur. Hemen belirtmek gerekir ki TFF bakımından uygulanacak hükümler, 5894 sayılı Kanun hükümleridir; zira TFF tüzel kişiliğini doğrudan bu kanun vesilesi ile kazanmış olup, TFF'nin kendine özgü yapısına ilişkin en detaylı düzenlemeler yine bu kanunda yer alır. Buna göre TFF'yi kendi kuruluş kanunundan soyutlayıp genel

¹⁹ OĞUZMAN/SELİÇİ/OKTAY ÖZDEMİR, s. 301; DURAL/ÖĞÜZ, N. 1093.

nitelikte hükümler içeren yeni kanuna tabi tutmak, TFF'nin kendine özgü yapısına ve işleyişine zarar veren bir tutum olur.

Tüm bunların yanında TFF'nin özerk olduğu ifade edilmekle birlikte, bu ifadeden ne anlaşılması gerektiği de ayrı bir öneme sahiptir. Buna göre burada bahsedilen özerklik; TFF'nin, Gençlik ve Spor Bakanlığı'nı da kapsayacak şekilde hiçbir devlet kurumuna bağlı olmadan kendisine ait bütçesiyle ilerlemesi ve planlamalarını bizzat yapması anlamına gelir²⁰.

Futbolun yönetimi ve düzenlenmesine ilişkin tek yetkili olan TFF, söz konusu düzenlemeleri yönetim kurulu tarafından çıkarılan talimatlar vasıtasıyla yapar²¹. Bu talimatlar bir düzenleyici işlem niteliğinde olup, dayanağını 5894 sayılı Kanun m. 3/1-c hükmünün TFF'ye verdiği yetkiden alır²². Bu noktada böyle bir düzenleyici işlem ile emredici hüküm tesis edilip edilemeyeceği sorusu gündeme gelir. TBK'nın kesin hükümsüzlüğe ilişkin 27. maddesinde yer verilen “kanunun emredici hükümleri” ifadesi ile şekli anlamda kanundan mı; yoksa maddi anlamda kanundan mı bahsedildiğinin tespiti önemlidir. Zira şekli anlamda kanundan, yalnızca yasama organının usulüne uygun olarak getirdiği hukuk kuralları anlaşılırken; maddi anlamda kanun ise genellik, soyutluk, objektiflik unsurlarını bünyesinde barındıran ve yetkili makam tarafından getirilen kuralların tümünü ifade eder²³. Özel hukuk bakımından yapılan incelemede bu ifadeden

²⁰ YALÇINKAYA, s. 67.

²¹ CEM, Çağrı: Profesyonel Futbolcu Transfer Sözleşmesi, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2012, s. 17.

²² İdarenin bu doğrultuda düzenleyici işlem çıkarabilmesinin kanuna dayanması gerekliliğine ilişkin bkz. SEVGİLİ GENÇAY, Fatma Didem: “Adsız Düzenleyici İşlemlerin Normlar Hiyerarşisindeki Yeri”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 63(2), 2014, s. 402.

²³ OĞUZMAN, M. Kemal/BARLAS, Nami: Medeni Hukuk Giriş, Kaynaklar, Temel Kavramlar, 23. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2017, N. 146; KAŞAK, Fahri Erdem: Sözleşme Özgürlüğünün Sınırı Olarak Kanunun Emredici Hükümlerine Aykırılık, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2019, s. 260, 261.

maddi anlamda kanunun anlaşılması gerektiği söylenebilir²⁴. Buna göre yetkisinin kanundan alan TFF'nin; genel, soyut ve objektif olarak çıkardığı düzenleyici işlemler olan talimatların, futbol alanında faaliyet gösterenler bakımından – kanun hükümleri ile çatışmadıkları sürece – öncelikli olarak uygulama alanı bulacak hükümler niteliğinde oldukları söylenebilir²⁵. Konumuz olan futbol menajerliği de TFF tarafından ilk olarak 2003 yılında düzenleme altına alınmış, ardından süreç içerisinde yaşanan değişimler ve getirilen yenilikler ile Kasım 2023'te çıkarılmış olan Futbol Menajerleri talimatı ile en güncel halini almıştır.

2.2.2 Futbol Menajerliğine İlişkin Yasal Düzenlemeler

Futbol menajerliğinin esaslarını ve kurallarını ulusal ölçüde belirleyen merci TFF olmakla birlikte; uluslararası alanda kural koyma, değiştirme, kaldırma ve uygulama bakımından yetkili organ olarak karşımıza FIFA çıkar. Futbol menajerliğine ilişkin olarak FIFA tarafından 1996 yılında getirilen düzenleme, kendi alanında ilk olması ile göze çarpar. Sonrasında yıllar içerisinde futbol menajerliğine ilişkin çıkardığı talimatlarla alandaki gelişmeleri ve yenilikleri takip eden FIFA, en son menajerlik talimatını 3 Ocak

²⁴ Yargıtay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulu T. 14.01.1948, E. 1943/30, K. 1948/2, www.kazanci.com.tr (e.t. 14.02.2024) künyeli kararında, emredici hükümlere aykırılığın tespiti sırasında yalnızca kanun hükümleri ile bağlı kalınmayıp diğer düzenleyici işlemlere aykırılığın mevcut olup olmadığının da göz önüne alınması gerekliliğini “*Binaenaleyh kanun ve ahlaka mugayir akitlerin tayini; tefsire tabi bir meseledir. Bu hususun tefsir ve tayininde yalnız Borçlar Kanunu hükümlerini nazara almak doğru olmaz. Aynı zamanda memleketin genel sağlığını korumak, inzibat ve intizamı sağlamak ve genel evler üzerindeki murakabe ve nezaret hakkını kullanabilmek için Hükümetçe vazolunan kanunlarla nizamnameleri, emir ve tebliğleri de göz önünde tutmak icap eder.*” şeklinde ifade etmiştir. Ayrıca Yargıtay Hukuk Genel Kurulu T. 22.05.2013, E. 2012/11-1601, K. 2013/752, www.kazanci.com.tr (e.t. 14.02.2024) künyeli kararında “... Sözleşmenin emredici hukuk kurallarına aykırı olup olmadığı, bütün hukuk sistemi göz önünde tutulmak suretiyle tayin edilecektir. Bunun sonucu olarak, hukuka aykırılık Ceza Kanunları gibi başkalarının can ve malına zarar verici eylemleri yasaklayan bir kanuna aykırılık şeklinde ortaya çıkabileceği gibi, özel hukuk niteliğini taşıyan bir Kanunun emredici hükümlerine aykırılık şeklinde de ortaya çıkabilir. ...” yönünde hüküm kurmuştur. KAŞAK, s. 261.

²⁵ TUTAR, s. 28.

2023 tarihinde yayınlamıştır²⁶. TFF de dahil olmak üzere FIFA'ya üye tüm federasyonlar, FIFA'nın talimatına uygun bir şekilde ulusal talimatlarını güncellemiştir.

Uzun çalışmalar sonucunda ortaya koyulan bu talimat, otoriteler tarafından büyük tepki toplamıştır. Buna göre 2023 yılının FIFA ve menajerlik mevzuatı için ciddi bir dönüm noktası olduğu söylenebilir. Profesyonel Futbol Menajerleri Birliği (PROFAA) tarafından bu talimatın hukuka aykırılığı iddiasıyla CAS'a yapılan başvuru sonuçsuz kalmasına karşın²⁷; Almanya, Hollanda ve Belçika'da çeşitli futbol menajerleri ve menajer birlikleri, FIFA'ya ve ilgili ulusal federasyonlara karşı düzenlemelerde yer alan birtakım hükümlerin iptali talepli davalar açmıştır. Avrupa Birliği dışında, benzer gerekçelerle Birleşik Krallık ve İsviçre'de de FIFA aleyhine dava açılmış ve ilgili mevzuatın yayınlanmasının ardından peşi sıra birbirini takip eden davalarda ilk karar Almanya'da çıkmıştır.

Buna göre ilk olarak Mainz Yerel Mahkemesi (*Landgericht Mainz*) huzurunda görülen *FT and RRC Sports GmbH v Fédération Internationale de Football Association (FIFA)* davasında, mahkemenin Avrupa Adalet Divanı²⁸'ndan istediği ön kararda²⁹; FIFA Futbol Temsilciliği Talimatı'nın, Wouters / MecaMedina ilkesine uygunluğu ve tavan ücret uygulamasının, FIFA'nın tespit ettiğini iddia ettiği suistimal olaylarını ve

²⁶ <https://digitalhub.fifa.com/m/1e7b741fa0fae779/original/FIFA-Football-Agent-Regulations.pdf> (e.t. 17.06.2023).

²⁷ İlgili CAS kararı için bkz. CAS 2023/O/9370 Professional Football Agents Association (PROFAA) v. FIFA https://www.tas-cas.org/fileadmin/user_upload/CAS_Award_9370.pdf (e.t. 14.02.2024).

²⁸ *European Court of Justice*, Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma'nın (TFEU) 263. maddesi uyarınca AB hukukunu yorumlamak ve AB'ye üye olan devletlerin tamamında uygulamanın yeknesaklaştırılmasını sağlamakla görevlendirilmiş organdır.

²⁹ Burada kullanılan ön karar kavramı Türk hukukunda karşılaşılan ön karar kavramından farklı olup; Avrupa'da ulusal yargı mercilerinin bekletici mesele yaptığı konularda verdiği kararları ifade eder. Kararın orijinal metninde “*preliminary ruling*” ifadesi kullanılmış olup, kavramın içeriğine en uygun düşecek bağlamda “ön karar” şeklinde tercüme edilmiştir.

piyasadaki başarısız sonuçları engellemeye yönelik olarak gerekli ve orantılı olup olmadığı konusu tartışılmıştır³⁰.

Dortmund Yerel Mahkemesi (*Landgericht Dortmund*) tarafından 24 Mayıs 2023'te verilen kararda da bir önceki örneğe benzer bir şekilde FIFA'nın belirlediği tavan ücret ve *pro rata* ödemeye ilişkin olarak getirdiği kurallar da dahil olmak üzere FIFA Futbol Temsilciliği Talimatı'nın belirli hükümlerinin orantısız olduklarından hareketle uygulanmalarını engelleyen tedbir kararı verilmiştir³¹.

Bu iki davayı, İspanya'nın başkenti olan Madrid'de İspanyol Futbol Menajerleri Birliği³² tarafından FIFA'nın getirdiği tavan ücret ve çeşitli ücret sınırlaması kurallarına karşı açılan iptal davası takip etmiştir. Madrid 3. Ticaret Mahkemesi, 2 Kasım 2023 tarihinde FIFA Futbol Temsilciliği Talimatı ile futbol menajerlerinin ücretlerine getirilen üst sınırın uygulanmamasını ve İspanya Kraliyet Futbol Federasyonu'nun³³ bu üst sınırı iç düzenlemelerine dahil etmekten kaçınmasını öngören bir ihtiyati tedbir kararı açıklamıştır.

Tüm bu gelişmelerin üzerine futbolun beşiği olarak addedilen İngiltere'nin başkenti Londra'da verilen tahkim kararı³⁴, FIFA'nın artık geri adım atması gereğini doğuran nihai adım olmuştur. Burada çıkan kararda FA³⁵'nin tavan ücret ve *pro rata*

³⁰ Söz konusu karar için bkz. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:62023CN0209> (e.t. 16.12.2023).

³¹ Söz konusu karar için bkz. <https://openjur.de/u/2470417.ppdf> (e.t. 16.12.2023).

³² *Asociación Española de Agentes de Futbolistas*, kısaca AEAF, İspanya'da faaliyet gösteren futbol menajerlerinin menfaatlerini korumak üzere kurulmuş meslek birliğidir.

³³ *Real Federación Española de Fútbol*, kısaca RFEF, İspanya'da futbolun yönetimi ve düzenlenmesini gerçekleştiren ulusal federasyondur.

³⁴ <https://www.thefa.com/-/media/thefacom-new/files/rules-and-regulations/2023-24/caa-v-fa-and-fifa-301123-rev-121223-publication-version.ashx?la=en> (e.t. 14.02.2024).

³⁵ *The Football Association*, kısaca FA; İngiliz futbolunun yönetimi ve düzenlenmesi yetkilerine sahip, 1863 yılında kurulmuş olan ulusal federasyondur.

ödeme kurallarına uymasının 1998 tarihli Rekabet Yasası³⁶'nın I ve II. bölümlerinin ihlali sonucunu doğuracağı açık bir şekilde belirtilmiştir.

Yaşanan bu gelişmeler, FIFA'yı harekete geçmeye zorlamış ve sonunda FIFA, yayınladığı 1873 numaralı sirküler ile Futbol Temsilciliği Talimatı'nda büyük bir kısmı menajerlerin yükümlülüklerine ilişkin olan birtakım hükümlerin³⁷ Avrupa Adalet Divanı'nın konuya ilişkini nihai kararına kadar askıya alındığını açıklamıştır. Buna ek olarak, üye federasyonların da menajerlik talimatlarında gerekli önlemi ivedilikle alarak FIFA düzenlemesinde askıya alınan hükümleri karşılayan ulusal mevzuat hükümlerinin de askıya alınmasının önerildiğini belirtmiştir. TFF bu konuda aksiyon almakta nispeten gecikse dahi ilgili hükümleri askıya almıştır.

2.3 Futbol Menajerliği Sözleşmesinin Unsurları ve Geçerlilik Koşulları

2.3.1 Futbol Menajerliği Sözleşmesinin Unsurları

Futbol menajerliği sözleşmesi, Türk Borçlar Kanunu'nda düzenleme altına alınmış bir sözleşme olmamakla birlikte; Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'a 22 Nisan 2022 tarihinde getirilmiş Ek Madde 2 ile düzenleme altına alınmıştır. Ek Madde 2'nin 3. fıkrası, futbol menajerliği sözleşmesinin

³⁶ Competition Act 1998, <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1998/41/contents> (e.t. 20.01.2024).

³⁷ Askıya alınan hükümler sırasıyla:

Tavan ücrete ilişkin 15. maddenin 1 ila 4. paragrafları
Menajerlik ücreti ödemelerine ilişkin 14. maddenin 6, 8 ve 11. paragrafları
Müşteri öder kuralına ilişkin 14. maddenin 2 ve 10. paragrafları
Menajerlik ücreti ödemelerinin zamanına ilişkin 14 maddenin 7 ve 12. paragrafları
Çifte temsil yasağına ilişkin 12. maddenin 8 ila 10. paragrafları
Raporlama yükümlülüklerine ilişkin 16 maddenin 2. paragrafı h, j ve k bendi ile 4. paragrafı
Açıklama ve yayınlama kurallarına ilişkin 19. maddenin 2. paragrafı
Gönderim kuralına ilişkin 4. maddenin 2. paragrafı, 16. maddenin 2. paragrafının b bendi, 3. maddenin 2. paragrafının c ve d bendi ile 20 ve 21. maddeler
Menajerlik ücreti ödemelerinin FIFA Takas Merkezi aracılığıyla yapılması kuralına ilişkin 14. maddenin 13. paragrafı olarak ilan edilmiştir.

içerisinde barındırması gereken unsurları saymıştır. Bu hükümden yola çıkılarak futbol menajerliği sözleşmesinin unsurları tespit edilebilir.

Sözleşmenin unsurları, zorunlu veya ihtiyari olmalarından bağımsız olarak, tarafların kurmak istedikleri sözleşmenin içeriğinde düzenlenmesi gereken kısımlar anlamına gelir³⁸. Futbol menajerliği sözleşmesinin unsurları, aşağıda detaylıca inceleneceği üzere; futbol menajерinin bir iş görme borcu altına girmesi, bu iş görmenin bir ücret karşılığında olması ve tarafların anlaşmasıdır.

2.3.1.1 Futbol Menajерinin İş Görme Borcu Altına Girmesi

Futbol menajerliği sözleşmesinin unsurlarının ilki iş görme edimidir. Buna göre sözleşmeye taraf olan futbol menajeri, temsil olunan konumundaki gerçek veya tüzel kişinin, bizzat yerine getirmesinin mümkün olmadığı veya yerine getirmekte zorlanabileceği görüşmeleri, temsil olunanın yerine yapmayı taahhüt eder. İş görme edimi, uygulamada en çok profesyonel futbolcuların transfer süreçlerinin yönetilmesi ve sonuçlandırılması sürecinde görülür³⁹; zira futbol sektöründe sayısı en çok olan aktör futbolcudur.

İş görme, futbol menajерinin kişilik özelliklerinin ön planda olduğu bir edimdir⁴⁰; zira temelde bir futbol menajерine ihtiyaç duyulmasının altında; o kişinin yüksek iletişim becerilerine sahip olması, müzakerelerin yürütüleceği dile hakim olması, görüşmenin karşı tarafında yabancı bir gerçek veya tüzel kişi var ise bu yabancı ülkedeki işleyişi bilmesi gibi sebepler yatar.

³⁸ TAŞATAN, Caner: Sözleşmenin Kurulması, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2021, s. 183.

³⁹ DOĞU, Hakkı Mert: Teknik Direktörlük Sözleşmesi, 1. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2017, s. 57.

⁴⁰ SARIHAN, Banu Bilge: Menajerlik Sözleşmesi, 1. Baskı, Sayram Yayınları, Konya 2016, s. 7.

İş görme ediminin, temsil olunanın maddi menfaatini sağlamaya yönelik olması gerekmez⁴¹. Buna göre iş görme ediminin bir unsur olarak futbol menajerliği sözleşmesindeki somut görünümü, menajerlik faaliyetinin kapsamıdır. Taraflar bu faaliyetin kapsamının belirli bir süre boyunca temsil olunanın sportif aktivitelerinin devamına ilişkin görüşmelerin tümünde temsil olarak kararlaştırabilirken; münferit bir müzakerenin yürütülmesi şeklinde de belirleyebilirler.

2.3.1.2 Futbol Menajерinin İş Görme Ediminin Ücret Karşılığı Olması

Futbol menajерinin gördüğü iş görme edimi karşısında elde edeceği en temel faydanın mali menfaat, yani ücret olduğu söylenebilir⁴². Bu noktada taraflar, futbol menajерinin hak kazanacağı ücreti kararlaştırmakta serbest olmakla birlikte; belirlenebilecek ücret, ilgili mevzuat tarafından birtakım üst sınırlara tabi tutulur. Bu noktada ücret zorunlu bir unsur olarak karşımıza çıkar. Dolayısıyla karşılığında ücret ödenmeyen bir iş görme edimi, futbol menajerliği sözleşmesine konu teşkil edemez.

Ücretin belirlenmesi ve ödenme biçimine ilişkin kurallar, futbol menajерinin hakları arasında yer alan ücret hakkı başlığı altında detaylıca incelenecektir⁴³.

Bunların yanında ödemenin nasıl yapılacağına ilişkin hükümlerin sözleşmede mutlaka yer alması gerekliliği hem 5894 sayılı Kanun Ek Madde 2/3 hükmünde hem de TFF Futbol Menajерleri Talimatı m. 7/7’de vurgulanır.

⁴¹ KARABAĞ BULUT, Nil: Profesyonel Futbolcu Sözleşmesinde Ücret, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2021, s. 9.

⁴² SARIHAN, s. 12.

⁴³ Bkz. 3.2.1.1.

2.3.1.3 Tarafların Anlaşması

Futbol menajerliği sözleşmesi, futbol menajeri ile sözleşmenin karşı tarafının; futbol menajerinin temsil olunan yararına iş görmesi, temsil olunanın da bunun karşılığında bir ücret ödemeyi kabul etmesi hususlarında karşılıklı uyuşan irade beyanlarında bulunmaları ile kurulur. TBK m. 2/1, sözleşmenin kurulabilmesi için tarafların esaslı noktalar üzerinde uzlaşmış olmasını yeterli görür. Buna göre esaslı noktalarda uzlaşa bulunan hallerde, ikinci derece noktaların sözleşme müzakerelerine konu edilmemiş olması ihtimalinde dahi sözleşme kurulmuş olur⁴⁴. Futbol menajerliği sözleşmesi bakımından görülecek işin kapsamı ve ücret konusunda tarafların uyuşan irade beyanları, bu sözleşmenin kurulması için yeterli olacağı tespit edilebilir. Bunların dışında kalan ikinci derece unsurların sözleşme müzakerelerine taşınmamış olması ihtimalinde dahi sözleşmenin kurulması mümkündür⁴⁵.

2.3.2 Futbol Menajerliği Sözleşmesinin Geçerlilik Koşulları

Hukuki işlemlerin tamamında olduğu gibi, futbol menajerliği sözleşmesinin geçerliliği de genel geçerlilik koşullarına tabidir. Buradaki koşullar sözleşmenin taraflarının ehliyetli olması, iradelerinin sakat olmaması, sözleşmenin muvazaalı olmaması ve TBK m. 27’de sayılan kesin hükümsüzlük sebeplerinin bulunmamasıdır⁴⁶. Bu başlık altında genel geçerlilik koşulları özel olarak incelenmeyecek; sözleşmenin şekline ve süresine ilişkin değerlendirme yapılacaktır.

⁴⁴ EREN, Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 26. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2021, N. 745; KILIÇOĞLU, Ahmet M.: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 25. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara 2021, N. 448; GÜMÜŞ, Mustafa Alper: Borçlar Hukukunun Genel Hükümleri, 1. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2021, s. 143, 144; TAŞATAN, s. 185, 186.

⁴⁵ KILIÇOĞLU, Borçlar Genel, N. 448; EREN, Borçlar Genel, N. 745; GÜMÜŞ, Borçlar Genel, s. 143; TAŞATAN, s. 201.

⁴⁶ KILIÇOĞLU, Borçlar Genel, N. 679; EREN, Borçlar Genel, N. 1049; GÜMÜŞ, Borçlar Genel, s. 240, 241.

2.3.2.1 Şekil

5894 Sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun’a 2022 yılında getirilen Ek Madde 2’nin 2. fıkrası ve sonrasında buna bağlı olarak değiştirilen TFF Futbol Menajerleri Talimatı’nın 7. maddesi, futbolcu ile futbol menajeri arasında yapılacak futbol menajerliği sözleşmesinin şekline ilişkin yeni bir şart getirir. Buna göre futbolcu ile futbol menajeri arasında yapılacak sözleşme mutlaka resmi şekilde yapılmalıdır⁴⁷. Burada yetkili makam noter olup, noterlerin işlemleri kendi içlerinde düzenleme ve onaylama olmak üzere ikiye ayrılır⁴⁸. Söz konusu futbol menajerliği sözleşmesi ancak düzenleme şeklinde yapılabilir, buna göre noterde yapılmış bile olsa onaylama şeklinde yapılan futbol menajerliği sözleşmesi, şekle aykırılıktan dolayı kesin hükümsüzlük yaptırımıyla karşı karşıya kalır.

Bununla birlikte kanun koyucu, futbol menajerliği sözleşmesinde şekle ilişkin getirilen kuralın temsil olunanın antrenör, kulüp yahut federasyon olması ihtimalinde de uygulanıp uygulanmayacağına ilişkin bir hükme yer vermez. Benzer şekilde TFF Futbol Menajerleri Talimatı da yalnızca futbolcu ile yapılacak futbol menajerliği sözleşmesinde bu şekil şartından bahseder. TFF Futbol Menajerleri Talimatı’nın tanımlara ilişkin maddesi, futbol menajerliği sözleşmesi hakkında “*noterde düzenleme şeklinde yapılmış*” ibaresine yer vermiştir. Bununla birlikte; gerek kanun gerekse talimat, temsil olunanın futbolcu olmadığı ihtimalleri detaylıca düzenlenmiş olmasına karşın; bu ihtimallerde şekil konusunda ayrıca bir düzenlemeye yer vermemiştir. Buna göre kanaatimizce kanun

⁴⁷ Türkiye’de yapılan ve uluslararasılık unsuru barındırmayan futbol menajerliği sözleşmelerinin resmi şekilde yapılması zorunluluğunun uygulamada sorunlar doğuracağına ilişkin görüş için bkz. ORHAN/ÖZKURT, s. 339.

⁴⁸ OĞUZMAN, M. Kemal/ÖZ, M. Turgut: Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt I, 19. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2021, N. 474; EREN, Borçlar Genel, N. 902 – 904; GÜMÜŞ, Borçlar Genel, s. 284; KILIÇOĞLU, Borçlar Genel, N. 848, 849.

koyucunun burada bilinçli bir tercih yaparak resmi şekil şartını yalnızca futbolcunun temsil olunan konumunda olduğu futbol menajerliği sözleşmeleri için getirdiğini söylemek mümkün olabilir. Bu halde temsil olunan konumunda antrenör, kulüp veya federasyon yer alıyorsa; artık futbol menajerliği sözleşmesinin geçerliliği için gereken şeklin adi yazılı şekil olduğunu söylemek kanaatimizce isabetli olur. Zira futbol menajerliği sözleşmesinin düzenleme altına alındığı 5894 sayılı Kanun'un Ek Madde 2/3 hükmü, bu sözleşmenin tarafların imzasını içermesinin zorunlu olduğunu ifade eder. İmzanın, borç altına girenin el yazısıyla atılması TBK m. 15/1'e göre zorunludur. Buna göre temsil olunan konumunda antrenör, kulüp veya federasyon bulunuyorsa, futbol menajerliği sözleşmesinin adi yazılı şekilde yapılması yeterlidir⁴⁹.

Tüm bunların yanında TFF Futbol Menajerleri Talimatı m. 7/7 hükmü, futbol menajerliği sözleşmesinin fesih hükümlerini ve tarafların imzalarının da sözleşmenin içeriğinde mevcut olmasını arar. Feshe ilişkin konular, haklı sebeple sona erdirmeye başlığı altında incelenecektir⁵⁰.

Sözleşme metni Futbol Menajerleri Talimatı'nda belirtilen unsurları içermek zorunda olup, matbu bir futbol menajerliği sözleşme metni yoktur⁵¹.

2.3.2.2 Süre

Futbol menajerliği sözleşmesinin süresini taraflar özgür iradeleriyle belirleyebilir durumda olmakla birlikte; temsil olunanın futbolcu veya antrenör olması ihtimallerinde bu süre TFF Futbol Menajerleri Talimatı m. 7/3 uyarınca iki yıllık üst sınıra tabidir.

⁴⁹ Futbol menajerliği sözleşmesinin sözlü yapılmasının yeterli olmadığına ilişkin bkz. CAS 2007/A/1274 M. v. Ittihad Club, https://arbitrationlaw.com/sites/default/files/free_pdfs/CAS%202007-A-1274%20M%20v%20IC%20Award.pdf (e.t. 17.06.2023).

⁵⁰ Bkz. 4.1.2.4.

⁵¹ Bununla birlikte TFF, yol gösterici olması amacıyla bir sözleşme örneğine Futbol Menajerleri Talimatı'nın ekler kısmında yer verir.

Süreye ilişkin inceleme, sözleşmenin sona ermesinde sürenin dolması başlığı altında yapılacaktır⁵².

2.4 Futbol Menajerliği Sözleşmesinin Hukuki Niteliği ve Özellikleri

2.4.1 Futbol Menajerliği Sözleşmesinin Hukuki Niteliğine İlişkin Doktrindeki Görüşler

İki taraflı hukuki işlem olan sözleşmeler, kanunda düzenlenmiş olup olmamalarına göre ikili bir ayrıma tabi tutulur. Buna göre esaslı unsurları kanunda düzenlenmiş olan sözleşmeler “isimli sözleşmeler” olarak adlandırılırken, kanunda bu yönde bir düzenlemesi bulunmayan sözleşmeler ise “isimsiz sözleşmeler” başlığı altında değerlendirilir⁵³. Aynı ayrımı “tipik sözleşmeler” ve “atipik sözleşmeler” başlıklarında yapmak da mümkündür⁵⁴. Birtakım sözleşmelerin isimlerine kanun koyucu tarafından kanun metninde yer verilmiş olmakla birlikte, esaslı unsurlarının düzenlemesine yer verilmediğinden; bu sözleşmelerin isimsiz sözleşmeler olarak kabulü gerekir⁵⁵.

Menajerlik sözleşmesinin hukuki niteliğinin ilişkin doktrinde çeşitli görüşler mevcuttur. Bu noktada karşımıza çıkan görüşlerden birisi, menajerlik sözleşmesinin vekalet sözleşmesinin bir türü olduğunu ortaya koyan görüştür⁵⁶. Bu görüşün dayanağı; vekalet sözleşmesinde kişinin, kendisinin herhangi bir sebepten yapamayacağı yahut

⁵² Bkz. 4.1.2.1.

⁵³ KUNTALP, Erden: Karışık Muhtevalı Akit (Karma Sözleşme), 2. Baskı, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 2013, s. 3, 4; OKTAY, Saibe: “İsimsiz Sözleşmelerin Geçerliliği, Yorumu ve Boşlukların Tamamlanması”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, 55(1-2), 2011, s. 263; YAVUZ, Cevdet/ACAR, Faruk/ÖZEN, Burak: Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler – Birinci Cilt, 11. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul 2022, s. 25.

⁵⁴ EREN, Borçlar Genel, N. 589, 590; HATEMİ, Hüseyin/SEROZAN, Rona/ARPACI, Abdülkadir: Borçlar Hukuku Özel Bölüm, Filiz Kitabevi, İstanbul 1999, s. 35, 36; YAVUZ/ACAR/ÖZEN, Cilt I, s. 25.

⁵⁵ OKTAY, s. 264; YÜCER AKTÜRK, İpek: İsimsiz Sözleşme Genel Teorisi ve Uzaktan Öğretim Sözleşmesi, 1. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2016, s. 34.

⁵⁶ HATEMİ/SEROZAN/ARPACI, s. 33.

yapmayacağı bir hukuki işlemi veya maddi fiili, bir başkasının gerçekleştirmesini istemesi; güvene dayalı kurulan bu ilişkide de vekilin, müvekkilin menfaatlerine uygun bir şekilde borcunu yerine getirmeyi üstlenmesidir. Menajerin üstlendiği iş görme ediminin bu noktada vekilin iş görme edimine benzerlik göstermesi, bu görüşün temelini oluşturur.

Bu konuda doktrinde yer alan görüşlerden bir diğeri, menajerlik sözleşmesinin karma sözleşme niteliğinde bir isimsiz sözleşme olduğudur⁵⁷. Bu görüş temelde, menajerlik sözleşmesinin isimli sözleşmelere ilişkin unsurların yanında isimsiz sözleşmelere ilişkin unsurları da bünyesinde barındırması ve bunların kanunda öngörülme-yen bir şekilde bir arada bulunmalarına dayanır. Her ne kadar Sarıhan burada karma sözleşmenin hangi türünün mevcut olduğunu belirtmemişse⁵⁸ de sözleşmenin bir tarafının birden fazla sözleşme tipine ait edimleri üstlenirken; diğer tarafının çoğunlukla bir para borcunu üstlenmesiyle meydana gelen kombine karma sözleşmeden bahsedildiği kanaatindeyiz. Bunun yanında belirtmek gerekir ki karma sözleşmelerin oluşumunda, mutlaka kanunda düzenlenmiş sözleşme tiplerine ait unsurların kanunun öngörmediği biçimde bir arada bulunmasını arayan bir görüşün⁵⁹ karşısında; kanunun öngörmediği biçimde bir arada bulunma şartının sağlanması halinde, unsurların mutlaka kanunda

⁵⁷ SARIHAN, s. 17; ÖZDEMİR, Mehmet Serhan: “Türkiye Futbol Federasyonu ve Türkiye Basketbol Federasyonu’nda Sporcu Temsilciliği Düzenlemelerinin İncelenmesi”, Ankara Barosu Spor Hukuku Kurulu Av. İsmail İnönü Armağanı (Ed.: Çağlar TACAR), 1. Baskı, Salmat Yayıncılık, Ankara 2013, s. 560; PETEK, Hasan: “Lisanslı Olmayan Futbol Menajeriyle Yapılan Sözleşmenin Geçerliliği”, Ankara Barosu Dergisi, 75(1), 2017, s. 199; GÜNER, Cemil: “Yabancı Unsurlu Futbol Menajerliği Sözleşmesinden Doğan Uyuşmazlıkların Çözüm Yolları ve Uygulanacak Hukuk”, İstanbul Hukuk Mecmuası, 77(1), 2019, s. 108; ATİK, Abdullah: Futbol Menajerliği Sözleşmeleri, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kadir Has Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2023, s. 49.

⁵⁸ SARIHAN, s. 37 vd.

⁵⁹ ZEVLİLİLER, Aydın/GÖKYAYLA, K. Emre: Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, 20. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2020, s. 18, 19; TANDOĞAN, Haluk: Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri Cilt I, 5. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2008, s. 12; KUNTALP s. 38 vd; ŞENOL, A. Nilay: Bayilik Sözleşmesi Sona Ermesi ve Sonuçları, 1. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2011, s. 30 – 32.

düzenlenmiş sözleşme tiplerine ait olmasını aramayan bir görüş daha mevcuttur⁶⁰. Yazar bu konuda da bir fikir belirtmemiş olmakla birlikte; kullandığı ifadelerden ikinci görüşü benimsediği sonucuna varılabilir.

Bu sözleşmenin unsurlarının – görüşün ortaya koyulduğu dönemde – kanunda düzenlenmemiş olması ve TFF Futbolcu Temsilcileri Talimatı⁶¹ ile birtakım kuralların getirilmiş olması nedeniyle söz konusu sözleşmenin bir vekalet sözleşmesi olarak değerlendirilemeyeceğinden hareketle, futbol menajerliği sözleşmesinin *sui generis* kılındığı görüşü de doktrinde ortaya koyulmuş görüşlerden birisidir⁶².

2.4.2 Futbol Menajerliği Sözleşmesinin Özellikleri

2.4.2.1 Rızai Bir Sözleşme Olması

Karşılıklı uyuşan irade beyanlarının sözleşmenin kurulması bakımından yeterli olduğu sözleşmelere rızai sözleşmeler ismi verilir⁶³. Bu noktada tanımdan da çıkarılabileceği üzere rızai sözleşmenin unsurları; irade açıklamalarının bulunması, bu açıklamaların karşılıklı olarak birbirlerine yöneltilmesi ve irade açıklamalarının dış dünyaya yansıttıkları iradeler arasında bir uyuşmanın mevcut olmasıdır. Futbol menajerliği sözleşmesi de tarafların karşılıklı uyuşan irade beyanları ile kurulduğundan rızai bir sözleşmedir⁶⁴.

⁶⁰ OKTAY, s. 273, 274; HATEMİ/SEROZAN/ARPACI, s. 44; KUNTALP, s. 38 vd.

⁶¹ Adı geçen talimat TFF tarafından geçmiş dönemlerde yayımlanmış ve futbol menajerliği sözleşmesine ilişkin kuralları ve düzenlemeleri tespit eden bir talimat niteliğinde iken; bu düzenleme TFF tarafından günümüzde artık “Futbol Menajerleri Talimatı” başlığı ile yayınlanmaktadır.

⁶² KOÇ, Soner: Futbolcu Temsilciliği, Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2013, s. 27.

⁶³ EREN, Borçlar Genel, N. 710; EREN, Fikret/DÖNMEZ, Ünsal: Eren Borçlar Hukuku Şerhi, 1. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2022, TBK md. 1-48’in Takdimi, N. 214.

⁶⁴ ÖZKUL KOÇ, Gizem: Menajerlik Sözleşmesi, Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Medipol Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2023, s. 6.

2.4.2.2 Tam İki Tarafa Borç Yükleme

Sözleşmelerde her zaman iki taraf bulunmasına karşın, her zaman iki tarafın da borç altında olduğundan bahsetmek mümkün değildir. Buna göre tek tarafa borç yükleyen sözleşmeler ve iki tarafa borç yükleyen sözleşmeler şeklinde bir ayırım yapmak mümkündür⁶⁵. İki tarafa borç yükleyen sözleşmelere ilişkin tam iki tarafa borç yükleyen sözleşme – eksik iki tarafa borç yükleyen sözleşme ayırımı ise borçlanılan asli edim üzerinden yapılır⁶⁶. Buna göre futbol menajerliği sözleşmesinde karşılıklı iki tarafın birbirlerine asli edimler (işin görülmesi ve ücret) borçlandıklarının tespiti ile futbol menajerliği sözleşmesinin tam iki tarafa borç yükleyen bir sözleşme olduğu tespit edilebilir⁶⁷.

2.4.2.3 İş Görme Sözleşmesi Olması

Taraflardan en az birisinin asli ediminin, sözleşmenin diğer tarafının bir işinin görülmesi olduğu sözleşmeler iş görme sözleşmeleridir⁶⁸. Bu noktada futbol menajерinin üstlendiği edimin ifası, temsil olunan adına görüşmeler yapılması, transfer sürecinin yönetilmesi ve kariyer planlamasının yapılması şeklinde gerçekleşeceğinden; futbol menajerliği sözleşmesinin bir iş görme sözleşmesi olduğunun tespiti yapılabilir⁶⁹.

2.4.2.4 Sürekli Borç İlişkisi Doğurması

Futbol menajerliği sözleşmesinde menajерin üstlendiği iş görme ediminin ifası, genellikle zamana yayılmış bir şekilde gerçekleştirilir. Bu noktada anlık olarak bir şeyin

⁶⁵ EREN, Borçlar Genel, N. 601; KILIÇOĞLU, Borçlar Genel, N. 373.

⁶⁶ KILIÇOĞLU, Borçlar Genel, N. 374 – 376; EREN, Borçlar Genel, N. 604.

⁶⁷ ÖZKUL KOÇ, s. 8.

⁶⁸ YAVUZ, Cevdet/ACAR, Faruk/ÖZEN, Burak: Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler – İkinci Cilt, 11. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul 2022, s. 955.

⁶⁹ ÖZKUL KOÇ, s. 15.

verilmesi veya bir kereye mahsus olmak üzere bir yapma ediminin yerine getirilmesi söz konusu olmadığından; futbol menajerliği sözleşmesinin – kural olarak – sürekli borç ilişkisi doğurduğu tespit edilebilir⁷⁰. Buna karşın unutulmamalıdır ki futbol menajерinin tek bir görüşmeyi gerçekleştirmek üzere yetkilendirilmesi de mümkündür. Bu ihtimalde yukarıda belirtilen durumun aksine futbol menajerliği sözleşmesinin ani edimli bir sözleşme niteliğine bürünmesi de mümkündür. Netice olarak kural olarak sürekli borç ilişkisi doğuran futbol menajerliği sözleşmesinin, çeşitli hallerde ani edimli sözleşme olarak karşımıza çıkması da mümkündür.

2.4.3 Değerlendirme ve Görüşümüz

İsimli sözleşme kavramı, “esaslı unsurları” TBK veya harici bir kanunda düzenleme altına alınmış olan ve özellikle tarafların hakları ile borçlarına ilişkin hükümler bulunan sözleşmelere karşılık gelmektedir⁷¹. Bu noktada sözleşmenin unsurlarının kanunda kısmen düzenlenmiş olması ihtimalinde bu sözleşmeye isimli sözleşme nitelendirilmesi yapıp yapılamayacağı sorunu ortaya çıkar. Doktrindeki bir görüş, bu ihtimalde sözleşmenin isimsiz sözleşme olarak nitelendirilmesi gerektiğini söyler⁷². Katıldığımız bir diğer görüş ise esaslı noktaların yalnızca tespitinin sözleşmeyi isimli kılmayacağı, isimli sözleşme nitelendirmesinin yapılabilmesi için bunlara ilişkin düzenlemelerin de mevcut olması gerektiği görüşünü ortaya koyar⁷³.

⁷⁰ ÖZKUL KOÇ, s. 9.

⁷¹ ACAR, Faruk: “İsimsiz ve Atipik Sözleşme Kavramları ve Sınıflandırması Açısından Yargıtay Uygulaması”, Türk Borçlar Hukuku Açısından İsimsiz Sözleşmeler Sempozyumu (Ed.: Z. İpek YÜCER AKTÜRK), 1. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2022, s. 43.

⁷² YAVUZ/ACAR/ÖZEN, Cilt I, s. 22; TANDOĞAN, C. I, s. 12.

⁷³ OKTAY ÖZDEMİR, Saibe: “İsimsiz Sözleşmeler”, İstanbul Şerhi Türk Borçlar Kanunu Cilt IV (Ed.: Turgut ÖZ/Faruk ACAR/Emre GÖKYAYLA/H. Murat DEVELİOĞLU), 3. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2019, s. 2536.

Futbol menajerliği sözleşmesinin hukuki niteliğine ilişkin doktrinde yer alan görüşler⁷⁴ kendi zamanları itibarıyla kabul edilebilir farklı yaklaşımlar iken; günümüzde bu yaklaşımların bir geçerliliğinden bahsetmek kanaatimizce olanaksızdır. Futbol menajerliği sözleşmesi, Türk Borçlar Kanunu’nda düzenleme altına alınmış bir sözleşme türü olmamakla birlikte; bu sözleşmenin esaslı unsurları, 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun’un “Menajerlik” başlıklı Ek Madde 2’sinde⁷⁵ düzenlenir. Buna göre madde başlığı doğrudan “futbol menajerliği sözleşmesi” ismini taşımıyor olsa da ilgili maddenin üçüncü fıkrasında “menajerlik sözleşmesi” ibaresine yer verilir. 5894 sayılı Kanun’un futbol menajerliği sözleşmesinin esaslı unsurlarını tespit etmekle yetinmeyip karşılıklı yükümlölükler hakkında birtakım düzenlemeler getirmesi, aynı maddede menajerlik sözleşmesi ifadesinin kullanılması ve bunların üzerine bir de TFF’nin futbol menajerliği sözleşmesinin Kanun’da düzenlenmeyen harici hususlarını düzenlemek amacıyla çıkardığı düzenleyici işlem olan TFF Futbol Menajerleri Talimatı’nda “futbol menajerliği sözleşmesi” kavramına yer verilmesi, kanaatimizce futbol menajerliği sözleşmesini isimli bir iş görme sözleşmesi kılar⁷⁶.

Futbol menajerliği sözleşmesinin hukuki niteliğinin tespit edilmesinin bir sonucu olarak bu sözleşmeye uygulanacak hükümlerin tespiti de mümkün olur. Buna göre futbol menajerliği sözleşmesine uygulanacak hükümler, öncelikli olarak 5894 sayılı Kanun’da futbol menajerliği sözleşmesi için özel olarak düzenlenmiş olan hükümlerdir. Bunun yanında TFF’nin 5894 sayılı Kanun’da kendisine verilen yetkiyle çıkardığı bir

⁷⁴ Bkz. 2.4.1.

⁷⁵ 26 Nisan 2022 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Kanun’un tam metni için bkz. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/04/20220426-8.htm> (e.t. 17.06.2023).

⁷⁶ Futbol menajerliği sözleşmesinin “kanuni düzenlemeye konu olan tipik” bir sözleşme teşkil ettiği görüşü için bkz. ÖZKUL KOÇ, s. 12.

düzenleyici işlem olan TFF Futbol Menajerleri Talimatı, Kanun hükümleriyle çatışmadığı ölçüde uygulama alanı bulur⁷⁷. Bunların yanında TFF'nin futbol menajerliğinin yürütülmesine ilişkin hükümleri de bünyesinde barındıran Türkiye Futbol Federasyonu Statüsü ve TFF Futbol Disiplin Talimatı gibi düzenleyici işlemlerin uygulanması da gündeme gelir. FIFA'nın futbol menajerliğine ilişkin kuralları, düzenleyici işlemi çıkaracak makamın kanun ile yetkilendirilmesi şartı sağlanmadığından, Türkiye'de doğrudan uygulanabilir nitelikte olmamakla birlikte; TFF'nin futbol menajerliğine ilişkin getirdiği kuralların tamamının FIFA düzenlemeleriyle uyumlu olduğunun tespiti ile aslında bu kuralların dolaylı olarak uygulama alanı bulduğu söylenebilir. Tüm bunların yanında 5894 sayılı Kanun'da ve TFF'nin düzenleyici işlemlerinde düzenleme altına alınmamış hususlar hakkında, artık TBK'da vekalet sözleşmesine ilişkin olarak düzenlenmiş hükümlerin, niteliklerine uygun düştüğü ölçüde kıyas yoluyla uygulanması gündeme gelir⁷⁸. Zira önceki başlıklarda da belirtildiği üzere futbol menajerliği sözleşmesi, futbol menajерinin iş görmesini bir unsur olarak bünyesinde barındırdığından bir üst başlık olarak iş görme sözleşmeleri altında değerlendirilebilir.

TBK m. 502/2'de vekalet sözleşmesine ilişkin olarak düzenlenen hükümlerin, niteliklerine uygun düştükleri ölçüde kanunda düzenlenmemiş olan iş görme sözleşmelerine de uygulanacağı ifade edilir. Bu noktada asli ediminin iş görme olduğu sözleşmelerde vekalet sözleşmesi hükümlerinin uygulanabilirliği bakımından eBK m. 386/2⁷⁹ hükmünü anmak gerekir. TBK'dan önceki dönemde bu hükmün emredici bir

⁷⁷ Maddi anlamda kanunlarda yer alan emredici hükümlerin bağlayıcılığının mevcudiyeti hakkında detaylı açıklama için bkz. KAŞAK, s. 287.

⁷⁸ KOÇ, s. 27.

⁷⁹ eBK m. 386/2 hükmü *"Diğer akitler hakkındaki kanuni hükümlere tabi olmayan işlerde dahi, vekalet hükümleri cari olur."* şeklinde düzenlenmişti.

hukuk kuralı niteliğinde olduğunu söyleyen görüş, *sui generis* bir iş görme sözleşmesi oluşturulamayacağını ileri sürmekteydi⁸⁰. Bu görüşün karşısında eBK m. 386/2'nin emredici bir hukuk kuralı olmadığını savunan görüş ise, iş görme edimini bünyesinde barındıran sözleşmelerin *numerus clausus* ilkesine tabi olmadığını iddia etmekteydi⁸¹. Buna karşın TBK'nın kabulü ile gelen TBK m. 502/2 hükmünün içerdği "*niteliklerine uygun düştükleri ölçüde*" ifadesi ile iş görme edimi içeren sözleşmelerin sınırlı sayıda olmadığı görüşü açık bir şekilde benimsenmiştir⁸².

Anılan hüküm, vekalet sözleşmesi hükümlerini, iş görme sözleşmeleri arasında adeta bir genel hükümler statüsüne taşır. Burada dikkat edilmesi gereken nokta, vekalet sözleşmesi hükümlerinin ikincil nitelikte olmasıdır⁸³. Zira futbol menajerliği sözleşmesinde belirlenmiş yahut 5894 sayılı Kanun'da veya TFF'nin düzenleyici işlemlerinde düzenleme altına alınmış bir hususa ilişkin olarak vekalet sözleşmesi hükümleri uygulanmaz. Yalnızca buralarda hiçbir düzenlemenin bulunmaması halinde kıyas yoluyla vekalet sözleşmesi hükümleri uygulama alanı bulur.

⁸⁰ Gautschi'nin savunduğu bu görüş hakkında detaylı bilgi için bkz. TANDOĞAN, C: II, s. 385; SARI, Suat: Vekalet Sözleşmesinin Tek Taraflı Olarak Sona Ermesi, 1. Baskı, Beşir Kitabevi, İstanbul 2004, s. 313 – 324.

⁸¹ SARI, Vekalet Sözleşmesi, s. 313 – 324; GÜMÜŞ, Mustafa Alper: Borçlar Hukuku Özel Hükümler, 3. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul 2018, s. 421. Karşılıklı görüşlere ilişkin detaylı açıklamalar için bkz. YAVUZ/ACAR/ÖZEN, Cilt II, s. 1159 – 1161; ŞENOL, s. 179; SAK, Burak: Dağıtım Sözleşmelerinde Denkleştirme İstemi (TTK m.122), 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020, s. 92.

⁸² GÜMÜŞ, Borçlar Özel, s. 421; SAK, s. 92, 93.

⁸³ ZEVLİLİLER/GÖKYAYLA, s. 647, 648; EREN, Fikret: Borçlar Hukuku Özel Hükümler, 7. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2019, s. 714; AKINTÜRK, Turgut/ATEŞ, Derya: Borçlar Hukuku Genel Hükümler Özel Borç İlişkileri, 28. Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul 2013, s. 314.

2.5 Futbol Menajerliği Sözleşmesinin Benzer Sözleşmeler ile Karşılaştırılması

2.5.1 Futbol Menajerliği Sözleşmesi ile Vekalet Sözleşmesinin Karşılaştırılması

İçerdiği edimler bakımından bir inceleme yapıldığında; futbol menajерinin, futbolcunun menfaatlerini en üst seviyede tutarak ve bu kişinin iradesine uygun bir yönde iş görme edimini üstlenmesi, vekil ile müvekkil arasındaki ilişkiye benzerliği itibarıyla vekalet sözleşmesini andırır. Vekalet sözleşmesi, tıpkı diğer iş görme sözleşmelerinde de olduğu gibi vekilin müvekkilin menfaatlerine uygun olarak hareket etmesini gerektirir⁸⁴. Burada vekalet sözleşmesiyle futbol menajerliği sözleşmesi arasında göze çarpan farklılardan birisi, iş görmenin karşı edimini teşkil eden ücret konusunda doğar. Vekalet sözleşmesinde vekilin ücrete hak kazanması için bunun sözleşmede yer alıyor olması yahut bu konuda bir teamülün bulunması gerekliliği TBK m.502/3'te kanun koyucu tarafından açıkça düzenlenir. Bu hükümden yola çıkılarak ücretin zorunlu bir unsur olmadığı ve iş görme ediminin karşılığında bir bedel kararlaştırılmasının zorunlu tutulmadığı tespiti yapılabilir⁸⁵. Her ne kadar günümüzde vekilin gördüğu iş karşısında – çoğu zaman para olarak – bir ivaz verilmesi uygulaması yerleşmişse de vekalet sözleşmesi; Roma hukukunda ivazsız bir sözleşme olarak doğmuştur⁸⁶. Bunların yanında futbol menajerliği sözleşmesinde ise, ücret konusu kanun koyucu tarafından bir unsur olarak belirlenir ve temsil olunanın işin görülmesi karşılığında ödeyeceği ücrete ilişkin kurallar detaylıca düzenlenir. Ücret, futbol menajerliği sözleşmesinin objektif esaslı

⁸⁴ AKINTÜRK/ATEŞ, s. 315; EREN, Borçlar Özel, s. 711; YAVUZ/ACAR/ÖZEN, Cilt II, s. 1316, 1317; AKİPEK ÖCAL, Şebnem: “Madde 502”, Vekâlet Sözleşmeleri Kısa Şerhi (Ed.: Hakan TOKBAŞ), 1. Baskı, Aristo Yayınevi, İstanbul 2017, s. 19.

⁸⁵ AKINTÜRK/ATEŞ, s. 313; EREN, Borçlar Özel, s. 707; YAVUZ/ACAR/ÖZEN, Cilt II, s. 1273; AKİPEK ÖCAL, s. 20.

⁸⁶ EREN, Borçlar Özel, s. 707. Almanya’da vekalet sözleşmesinin günümüzde hala ivazsız yapılması gerektiğine ilişkin detaylar için bkz. EREN, Borçlar Özel, s. 717.

unsurlarından birisidir; buna göre sunulan hizmet karşılığında ücret ödenmeyen bir sözleşmenin futbol menajerliği sözleşmesi olması mümkün değildir; ancak vekalet sözleşmesi olarak değerlendirilebilir.

Futbol menajerliği sözleşmesi ile vekalet sözleşmesi arasında bir diğer fark şekil konusunda ortaya çıkar. Kanun koyucu vekalet sözleşmesinin geçerliliği bakımından, kural olarak, herhangi bir şekil şartı aramaz. Bununla birlikte temsil olunan sıfatının futbolcuya ait olduğu futbol menajerliği sözleşmeleri bakımından resmi şekil, geçerlilik şartı olarak kendini gösterir⁸⁷. Kanun koyucu bu ihtimalde sözleşmenin geçerliliğini doğrudan doğruya noterde düzenleme şeklinde yapılmış olması şartına bağlar. Temsil olunanın antrenör, kulüp veya federasyon olduğu ihtimallerde adi yazılı şeklin geçerlilik şartı olarak bulunduğu ilgili başlıkta incelenmiştir⁸⁸.

Vekalet sözleşmesi ile futbol menajerliği sözleşmesinin bir ortak noktası her ikisinin de sürekli edimli veya ani edimli olarak yapılabilmesi olanağıdır. Her nasıl vekalet sözleşmesi bir defada görülecek bir işin görülmesi için kurulabildiği gibi sürekli bir edimin yerine getirilmesi amacıyla da kurulabiliyorsa⁸⁹, aynı durum futbol menajerliği sözleşmesi için de geçerlidir. Futbolcunun kulüp ile pazarlık aşamasında iken transfer penceresinin kapanacağı gün son müzakereleri gerçekleştirmesi amacıyla futbol menajeri ile anlaşması halinde sözleşme, bir defada görülecek iş için kurulmuş olur. Burada değinilmesi gereken bir nokta futbol menajerliği sözleşmesi yapılırken aksi yönde anlaşma yoksa, bu sözleşmenin sürekli edim doğurduğudur. Buna göre tarafların kararlaştırdıkları süre boyunca futbol menajeri, temsil olunanı temsil etme yükümlülüğü

⁸⁷ Bkz. 2.3.2.1.

⁸⁸ Bkz. 2.3.2.1.

⁸⁹ YAVUZ/ACAR/ÖZEN, Cilt II, s. 1281. Vekalet sözleşmesinin her zaman sürekli edimli sözleşme niteliğinde olduğu görüşü de bulunmaktadır. Konuya ilişkin farklı görüşler için bkz. YAVUZ/ACAR/ÖZEN, Cilt II, s. 1281, Dipnot N. 88.

altındadır. Dikkat çekmesi gereken ayrı bir detay ise, futbol menajerliği sözleşmesinin süresine ilişkin getirilen sınırlamadır⁹⁰. Futbol menajerliği sözleşmesi, temsil olunan sıfatını taşıyan tarafın futbolcu veya antrenör olması halinde, en fazla 2 yıl için yapılabilir⁹¹ ve tarafların bu süreyi aşmaya yönelik getirdikleri hükümler ile sözleşmenin kendiliğinden uzayacağına ilişkin düzenlemeler kesin hükümsüz olur. Bu hükümsüzlük yalnızca süreye ilişkin kısma etkili olup, sözleşmenin geri kalan kısmının sıhhatini etkilemediğinden kısmi hükümsüzlük gündeme gelir⁹².

Bu konuda değinilmesi gereken son fark ise sona erme konusunda ortaya çıkar. Kanun koyucu vekalet sözleşmesinde, yoğun bir şekilde güven temeline dayanan bir ilişki olmasından kaynaklı olarak, vekilin azlinin bir haklı sebebe ihtiyaç duyulmaksızın mümkün olduğunu düzenleme altına alırken⁹³; futbol menajerliği sözleşmesinde durum bundan farklıdır. Temelinde güven ilişkisi esaslı bulunmasına karşın futbol menajerliği sözleşmesi, TFF Futbol Menajerleri Talimatı m. 7/12 hükmüne göre ancak haklı sebebin varlığı halinde sona erdirilebilir. Haklı sebepten yoksun bir şekilde futbol menajerliği sözleşmesini sona erdiren tarafın, diğer tarafın doğan zararlarını gidermesi gerekir⁹⁴. Uygun olmayan zamanda sona erdirmeye ilişkin inceleme ise sözleşmenin sona ermesi konusunda sürenin dolması başlığı altında yapılmıştır⁹⁵.

⁹⁰ Bkz. 2.3.2.2.

⁹¹ 5894 sayılı Kanun futbolcuların taraf olduğu futbol menajerliği sözleşmelerinin azami iki yıl için yapılabileceğini düzenlerken; TFF Futbol Menajerleri Talimatı yalnızca futbolcuların değil, antrenörlerin taraf olduğu futbol menajerliği sözleşmelerinin de azami süresini iki yıl olarak belirlemiştir. Bununla birlikte temsil olunan sıfatını bir kulüp taşıyorsa süre sınırlaması olmadığı düzenleme altına alınırken; federasyonun bu sıfatı taşıdığı sözleşmelere ilişkin olarak ise bir hükme yer verilmemiştir; bkz. 2.3.2.2.

⁹² ÖZKUL KOÇ, s. 146; KOÇ, s. 52, 23; ATİK, s. 86; DEVELİOĞLU, Murat: “7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu Çerçevesinde Spor Kulüplerinin Hukuki Yapısı ve Menajerlik Sözleşmeleri”, Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu’nun Çeşitli Hukuk Disiplinleri Açısından Değerlendirilmesi (Ed.: Hatice ÖZDEMİR KOCASAKAL), 1. Baskı, Legal Yayıncılık, İstanbul 2022, s. 20.

⁹³ EREN, Borçlar Özel, s. 715; AKINTÜRK/ATEŞ, s. 316; ÜREM, Müge: “Madde 512”, Vekâlet Sözleşmeleri Kısa Şerhi (Ed.: Hakan TOKBAŞ), 1. Baskı, Aristo Yayınevi, İstanbul 2017, s. 148.

⁹⁴ Bkz. 4.1.2.4.

⁹⁵ Bkz. 4.1.2.1.

2.5.2 Futbol Menajerliği Sözleşmesi ile Simsarlık Sözleşmesinin Karşılaştırılması

Simsarlık sözleşmesi, TBK’da düzenlenmiş isimli iş görme sözleşmelerinden birisi olup; temelde sözleşme kurmak isteyen iki tarafın arasındaki aracılık faaliyetini konu edinir. Bu noktada yöneldiği amaç bakımından futbol menajerliği sözleşmesi ile oldukça benzer bir nitelikte olmasına karşın; her iki sözleşme de kanunda düzenlenen müstakil birer sözleşme türü niteliğinde olup, aralarında birtakım farklar bulunur.

Buna göre aradaki ilk fark, ücrete ilişkindir. Simsarin ücrete hak kazanması, TBK m. 521/1 uyarınca ancak yürüttüğü aracılık faaliyetinin sonunda aracılık edilen tarafların bir sözleşme kurmasına bağlıdır; buna karşın futbol menajeri, gördüğü işin karşılığı olarak, transfer gerçekleşmemiş olsa dahi sözleşmeden doğan ücretini talep edebilir.

Futbol menajerliği sözleşmesi ile simsarlık sözleşmesi arasındaki bir diğerk fark ise, uygulanacak hükümlere ilişkindir. Futbol menajerliği sözleşmesine kural olarak 5894 sayılı Kanun ve TFF’nin düzenleyici işlemlerindeki hükümler uygulanırken; buralarda uygulanabilecek bir hüküm bulunmaması halinde vekalet sözleşmesi hükümlerinin kıyasen uygulanması gündeme gelir. Buna karşın simsarlık sözleşmesini vekalet sözleşmesinden ayıran nüanslar bulunmakla birlikte⁹⁶; kanun koyucu, TBK m. 520/2 hükmünde yer verdiği “*Simsarlık sözleşmesine, kural olarak vekâlete ilişkin hükümler uygulanır.*” ifadesiyle simsarlık sözleşmesine kural olarak vekalet sözleşmesi hükümlerinin uygulanması gerektiğini öngörür.

⁹⁶ Vekalet sözleşmesi ile simsarlık sözleşmesi arasındaki farklar temelde; aracılık faaliyeti sonucu sözleşme kuruluyorsa simsar ücrete hak kazanırken, vekalet sözleşmesinde ücretin zorunlu unsur olmaması ve simsar yalnızca aracılık faaliyeti yürütebilirken belirli durumlarda vekilin müvekkil adına sözleşmeyi yapma yetkisinin bulunmasıdır. Bkz. TANDOĞAN, Haluk: Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri Cilt II, 5. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010, s. 380; ZEVLİLER/GÖKYAYLA, s. 649.

3. FUTBOL MENAJERLİĞİ SÖZLEŞMESİNİN TARAFLARI İLE TARAFLARIN HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

3.1 Futbol Menajerliği Sözleşmesinin Tarafları

Futbol menajerliği sözleşmesinde taraflardan birisi her zaman futbol menajeridir. Diğer tarafın ise futbolcu, antrenör, kulüp veya federasyon olması mümkündür. Taraflara ilişkin hususlar bu başlık altında incelenecektir.

3.1.1 Futbol Menajeri

Futbol menajerliği sözleşmesi, taraflardan birisine futbol menajeri sıfatıyla menajerlik faaliyetleri yürütme borcu yükler. Buna göre sözleşmede iş görme edimini yerine getirecek taraf lisanslı ve faaliyet yürütmeye elverişli bir futbol menajeri olmalıdır. Dolayısıyla futbol menajerliği sözleşmesinde taraflardan birisinin her zaman futbol menajeri olması gerektiği söylenebilir. Futbol menajerleri kimi zaman bir futbol menajerliği şirketi çatısı altında faaliyet gösterebilir. Bu halde de sözleşmenin tarafı futbol menajerliği şirketi değil, futbol menajeri olur; ancak hemen belirtmek gerekir ki böyle bir ihtimalde futbol menajeri, TFF Futbol Menajerleri Talimatı m.6/2 hükmü uyarınca futbol menajerliği sözleşmesini akdederken çatısı altında faaliyet gösterdiği futbol menajerliği şirketinin bilgilerine ve kendisinin de bu şirketi temsil yetkisine sahip olduğunu belirten bir ticaret sicil tasdiknamesine yer vermelidir.

Futbol menajeri sıfatıyla faaliyette bulunan kişilerin öncelikle futbol menajerliği lisansına sahip olması gerekir⁹⁷. Söz konusu koşul futbol menajerliği faaliyetlerinin

⁹⁷ Lisans sahibi olmadan menajerlik faaliyeti gösterilemeyeceğine ilişkin Yargıtay 3. H.D., T. 09.11.2023, E. 2023/1322, K. 2023/3204, www.kazanci.com.tr (e.t. 14.02.2024) künyeli kararda "...talimat hükümleri çerçevesinde futbolcu temsilciliği lisansına sahip olmaları şartıyla futbolcu temsilciliği faaliyetinde bulunabilecekleri belirtilmiştir. Futbolcuların, bu talimata uygun olarak verilmiş, geçerli bir lisansı bulunmayan kişilerle temsilcilik sözleşmesi imzalamaları ya da hizmetlerinden yararlanmaları yasak

yürütülmesine ilişkin en temel kural olarak TFF Futbol Menajerleri Talimatı m. 4/1 hükmü başta olmak üzere talimat içerisinde çeşitli yerlerde yer alır. Bu lisansın alınması süreci ise birbirini takip eden birtakım aşamalardan oluşur. Buna göre futbol menajeri olmak ve bu alanda faaliyet göstermek isteyen kişinin ilk adımı FIFA'nın sunduğu kriterleri karşılayarak FIFA futbol temsilcisi lisansını almaktır. Bu lisansın alınması aşamasını, lisansın TFF'ye tescili ve TFF'den ayrıca bir futbol menajeri lisansı alınması adımları izler. Nihai olarak TFF'den futbol menajeri lisansını almış olan kişi, TFF tarafından yönetilen ve düzenlenen yetki alanında menajerlik faaliyetlerini icra etmeye başlayabilir⁹⁸.

olup...” ifadesine yer verilmiştir. Benzer bir şekilde Yargıtay 13. H.D., T. 25.09.2019, E. 2016/16744, K. 2019/8824, www.kazanci.com.tr (e.t. 14.02.2024) künyeli kararda da ücrete hak kazanılması için menajerlik lisansı bulunması gerektiğine ilişkin “... Davacının öncelikle bir para hak edebilmesi için menajer olması gerekmektedir... Davacının, FİFA lisansına sahip olup olmadığının somut olayda ele alınması gerekmektedir...” şeklinde hüküm kurulmuştur.

⁹⁸ Bu yönde Yargıtay 13. H.D., T. 23.02.2016, E. 2014/22582, K. 2016/5295 künyeli kararında futbol menajerliği faaliyeti icra edilmesi ve buradan kaynaklanan bir ücret talebinde bulunulabilmesi için lisanslı futbol menajeri olunması gerektiğine ilişkin “... 5894 sayılı “Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun” ve iş bu Kanun’un uygulanmasına dair “Futbolcu Temsilcileri Talimatı” hükümlerine göre, yasal olarak profesyonel futbolcu temsilciliği yapabilmek için Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) nezdinde lisanslı futbolcu temsilcisi yetki belgesine sahip olunması gerektiği kuşkusuzdur. Bunun için de TFF Başkanlığı tarafından yapılan sınavlarda başarılı olunması ve Futbolcu Temsilcileri Talimatında öngörülen diğer yükümlülüklerin ifası zorunludur. Yine “Futbolcu Temsilcileri Talimatı”na göre, profesyonel futbolcular, ancak bu talimatta belirlenen şartlara uygun olarak Federasyon tarafından düzenlenmiş lisansa sahip futbolcu temsilcilerinin hizmetlerinden yararlanabilir ve bu temsilciler ile sözleşme imzalayabilirler. Futbolcuların, bu talimata uygun olarak verilmiş, geçerli bir lisansı bulunmayan kişilerle temsilcilik sözleşmesi imzalamaları, ya da hizmetlerinden yararlanmaları yasaktır.

Somut olayda ise davacının, TFF nezdinde tescilli, lisanslı futbolcu temsilcisi olmadığı sabittir. Dolayısıyla davacının, yasal olarak haiz olmadığı halde, Kanun ve buna bağlı olarak çıkarılan Talimatla öngörülen futbolcu temsilcisi statüsünün sağladığı hakları kullanması mümkün değildir. Davacı, sadece TFF nezdinde tescilli, lisanslı futbolcu temsilcilerine tanınmış olan “münhasırlık” yetkisine dayanarak hak talebinde bulunamaz. Özel hukuk sistemimizde geçerli olan “sözleşme serbestisi”, sınırsız bir hak ve yetki olmayıp, sözleşme serbestisine kamu düzeni açısından bazı sınırlamalar getirilmiştir. Kanuna ve emredici mevzuat hükümlerine aykırı sözleşme yapılamaz. O halde iş bu davada dayanan 20.12.2006 tarihli “Futbolcu Temsilcisi Sözleşmesi”, davacının TFF nezdinde lisanslı futbolcu temsilcisi olmaması nedeniyle, 5894 sayılı “Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun” ve iş bu Kanun’un uygulanmasına dair “Futbolcu Temsilcileri Talimatı” hükümlerine aykırı olup, geçersizdir. Davacı geçersiz olan sözleşme hükümlerine dayanarak hak talebinde bulunamaz. Mahkemece aksine düşüncelerle sözleşmenin geçerli olduğundan bahisle yazılı şekilde karar verilmiş olması, usul ve yasaya aykırı olup, bozmayı gerektirir. ...” şeklinde hüküm kurulmuştur. BALCI, Murat/TURAN, Sinem/ALBAY, Buse/AYDIN, Emrullah Alparslan/KARAKOÇ, Emek: CAS ve Yargıtay Kararları Işığında Futbolda Hukuki Uyuşmazlıklar, 1. Baskı, Adalet Yayınları, Ankara 2020, s. 1003 – 1005.

Başvurunun başarılı bir şekilde tamamlanması ve lisansa hak kazanılması aşamaları, FIFA regülasyonlarına paralel olarak hazırlanmış ve TFF Futbol Menajerleri Talimatı tarafından belirli kriterlere tabi tutulmuştur. Buna göre her şeyden önce belirtilmesi gereken husus, lisans talebinde bulunan kişinin bir gerçek kişi olması gerekliliğidir; zira talimatın gerek tanımlar kısmında yer alan m. 3/f hükmü gerek ise m. 4/1, m. 5/1 ve m. 5/2 hükümleri bu şartı açıkça ortaya koyar. Menajerin gerçek kişi olma zorunluluğu, menajerlik faaliyetinin bir şirket tarafından yürütülmesine engel teşkil etmez. Burada önemli olan nokta, futbol menajerliği lisansının şirket tüzel kişiliği adına olamayacağı; bunun yerine şirket adına menajerlik faaliyetlerini icra eden gerçek kişiler adına lisansın bulunması gerektiğidir.

Uygunluk kriterleri ve yazılı sınav aşamalarını başarıyla tamamlayıp, kendisine sunulan süre içerisinde yıllık lisans ücretini de yatıran kişiler, FIFA tarafından verilen futbol temsilcisi lisansını almaya hak kazanır. Kişiyeye özel olarak verilen bu lisans, dünyanın çeşitli yerlerinde futbol menajerliği faaliyeti gösterilmesi konusunda bir yetki sağlar. Bu yetki, niteliği itibarıyla mutlaka adına düzenlenmiş olduğu kişi tarafından kullanılması gerektiğinden, ivaz karşılığında ya da ivazsız olarak bir başkasına devredilmesi FIFA Futbol Temsilciliği Talimatı m. 8/1-b hükmü uyarınca mümkün değildir. FIFA tarafından verilen bu lisans, kişiyeye menajerlik faaliyetlerini yürütebilme yetkisini süresiz olarak verir; meğerki FIFA Futbol Temsilciliği Talimatı m. 8/1-a hükmünde de belirtildiği üzere lisansın askıya alınmasını yahut iptalini gerektiren bir durum meydana gelsin.

3.1.1.1 FIFA Futbol Temsilcisi Lisansı Uygunluk Kriterleri

FIFA'dan futbol temsilcisi lisansını almak isteyen kişi, öncelikle FIFA Futbol Temsilciliği Talimatı m. 5'te sayılan uygunluk kriterlerini karşılamalıdır. Bu kriterler zaman bakımından sınıflandırıldığında dört ayrı başlık altında incelenir. Buna göre;

a) Lisans başvurusunda, sonrasında ve lisans alındıktan sonra da sağlanması gereken kriterler:

- Başvuruda yanlış, yanıltıcı veya eksik beyanda bulunulmaması
- Organize suçlar, uyuşturucu kaçakçılığı, yolsuzluk, rüşvet, kara para aklama, vergi kaçakçılığı, dolandırıcılık, maç manipülasyonu, fonların kötüye kullanılması, güvene dayalı ilişkide görevin kötüye kullanılması, evrakta sahtecilik, yasal görevi kötüye kullanma, cinsel istismar, şiddet suçları, taciz, sömürü veya çocuk yahut savunmasız genç yetişkin kaçakçılığı konularında uzlaşma da dahil olmak üzere hiçbir mahkumiyet kararı bulunmaması
- Etik kurallara veya mesleki davranış kurallarına uyamamak nedeniyle herhangi bir düzenleyici kurum veya spor yönetim organı tarafından iki yıl ve üzeri uzaklaştırma, men veya ihraç cezası alınmamış olması
- FIFA'nın, bir konfederasyonun, bir üye federasyonun, bir futbol liginin, bir kulübün, kulüplerin veya liglerin çıkarını temsil eden bir organın veya bu yönde faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlarla doğrudan veya dolaylı olarak bağlantılı herhangi bir kuruluşun yetkilisi ve çalışanı olunmaması (Futbol menajerlerinin menfaatlerini korumaya yönelik olarak faaliyet gösteren; FIFA, konfederasyon veya üye federasyon organına atanmış veya seçilmiş olması hariç olmak üzere)

- Kendisi veya vekili aracılığıyla bir kulüp, akademi, lig veya tüzel kişilik sahibi lig⁹⁹ üzerinde menfaatinin olmaması

b) Lisans başvurusunun sunulmasından önceki yirmi dört ayda sağlanması gereken kriter:

- Lisans sahibi olmadan futbol menajerliği hizmeti gerçekleştirildiğinin tespit edilmemiş olması

c) Lisans başvurusunun sunulmasından önceki beş yıl içerisinde ve lisans alındıktan sonra da sağlanması gereken kriterler:

- Kişisel olarak iflas etmemiş veya iflasının ilan edilmemiş olması

- İflas etmiş, kayyım atanmış yahut tasfiyeye girmiş bir işletmenin çoğunluk hissedarı, yöneticisi veya kilit makam sahibi¹⁰⁰ olunmaması

d) Lisans başvurusunun sunulmasından önceki 12 ay içinde ve lisans alındıktan sonra da sağlanması gereken kriter:

- Para kazanmak saikiyle bir spor müsabakasının sonucuna bahis oynanan spor bahisleri faaliyetlerine aracılık eden, düzenleyen yahut yürüten herhangi bir kuruluş, şirket veya organizasyonda herhangi bir menfaat sahibi olmaması

Lisans başvurusunda bulunmak isteyen kişiler, başvuru sırasında belirtilen uygunluk kriterlerinin tamamını kümülatif olarak karşılıyor olmalıdır. Sayılan uygunluk kriterlerinden yalnızca birisinin bile sağlanmıyor oluşu, başvurunun reddi ile sonuçlanır.

⁹⁹ FIFA'nın ilgili düzenlemesinde "*single entity league*" kavramı kullanılmış olup; bu kavramın tanımı yapılmamıştır. Söz konusu kavram, kulüplerin ayrı tüzel kişilikleri bulunmadığı, tüzel kişiliğin yalnızca lige ait olduğu lig türlerini ifade etmektedir. Burada spor kulüpleri, lig tüzel kişiliğinin bir parçasıdır. Amerika Birleşik Devletleri'nde faaliyet gösteren *Major League Soccer (MLS)* isimli lig, bu türün en önemli örneği olup, yönetim kurulu futbol kulüplerinin yöneticilerinden oluşur. Daha detaylı bilgi için bkz. MLS Constitution Part III, Section 1: Board of Governors.

¹⁰⁰ FIFA'nın ilgili düzenlemesinde "*key office holder*" kavramı kullanılmış olup; bu kavramın tanımı yapılmamıştır. Söz konusu kavramdan "bir kuruluşun yönetim organının – nasıl adlandırıldığından bağımsız olarak – başkanı, üyesi, genel sekreteri ve saymanı – yahut bunlara denk bir makam sahibi –" anlaşılmalıdır.

Unutulmamalıdır ki tüm aşamaları tamamladıktan sonra FIFA futbol temsilcisi lisansını alan kişi, bundan sonraki süreçte de uygunluk şartlarını sağlamaya devam etmelidir; aksi halde FIFA Futbol Temsilciliği Talimatı m. 17/1 hükmü uyarınca bu kişinin lisansı kendiliğinden askıya alınır ve kişi, askı süresince menajerlik faaliyetinde bulunamaz. Burada söz konusu uygunluk kriterlerinin sağlanıp sağlanmadığının araştırılması ve incelenmesi hususundaki sorumluluk, FIFA Futbol Temsilciliği Talimatı m. 5/3 hükmü uyarınca FIFA Genel Sekreterliği'ne aittir.

3.1.1.2 Sınav

Kişinin tüm uygunluk kriterlerini sağladığının tespit edilmesi, bir sonraki adım olan yazılı sınava katılmasına olanak tanır. FIFA'nın düzenlediği bu sınav, futbol temsilciliği lisansı almak isteyen kişinin futbola ilişkin güncel mevzuat ve düzenlemeler üzerindeki hakimiyetini ölçmeyi amaçlar. Çoktan seçmeli test sorularından oluşan sınav için kişiden öncelikle bir sınav bedeli tahsil edilir. Sınav bedelinin belirlenmesi yetkisi Türkiye'de TFF'ye aittir. Sınav bedelinin tespiti üye federasyona bırakılmış olmakla birlikte FIFA, üst bir sınır belirler ve bu sınırın geçilmemesini üye federasyonlara tavsiye eder¹⁰¹. Sınav bedelini belirtilen yere tevdi etmeyen kişi, sınava kabul edilmez.

Söz konusu yazılı sınav, FIFA'ya başvuruda sunulan belgelerde belirtilen üye federasyonda yapılır. Buna göre Türkiye'de futbol menajerliği faaliyetini yürütmek isteyen kişi, başvuru evraklarında tercih edilen üye federasyon olarak TFF'yi seçmeli, ardından Ankara'da yapılacak sınava katılmalıdır. Sınavın ne zaman ve hangi sıklıkta yapılacağı ve başvuru tarihleri gibi hususlar tamamen FIFA'nın inisiyatifinde olup, üye federasyonların bu konuda takdir yetkisi yoktur. 20 adet test sorusundan oluşan 60

¹⁰¹ FIFA'nın 10 Ocak 2024 tarihinde yayımladığı 1874 sayılı sirkülerde 600 Amerikan Doları seviyesinde bir üst sınır önerisine yer verilmiştir.

dakikalık bu sınavdan başarılı olunması, soruların dörtte üçünün doğru yanıtlanması şartına bağlıdır¹⁰².

3.1.1.3 FIFA Lisans Ücreti

Yapılan test sınavını başarıyla tamamlayan kişilere, sınavın açıklanma tarihinden itibaren doksan günlük bir süre tanınır. Bu süre, FIFA futbol temsilciliği yıllık lisans ücretinin yatırılması için kesin süre olup; lisans ücretinin süresi içerisinde yatırılmaması halinde, kişinin başvurusu – sınavı başarıyla tamamlamış olsa dahi – geçersiz sayılır. Yıllık lisans ücretinin miktarı, ödeme tarihleri, ödeme yöntemi gibi detaylar FIFA tarafından tespit edilir ve her yıl bir sirküler ile ilgililere duyurulur.

Buna göre 2024 yılının Ocak ayında yayınlanan 1874 sayılı sirkülere göre FIFA'ya ödenecek yıllık lisans ücreti 300 Amerikan Doları olarak belirlenmiştir. Burada önemli bir nokta olarak, ilk kez lisans alacak kişilerin başvuruları için öncelikle 600 Amerikan Doları tutarında bir ödeme yapması, ardından her yeni lisans dönemi başlamadan önce (Bahsedilen yılın 1 Ekim gününden önce) 300 Amerikan Doları tutarında bir ödeme yapması gerekli görülmüştür.

3.1.1.4 Taahhütname

FIFA tarafından verilen futbol temsilcisi lisansını alan kişiler, bir sonraki aşama olarak 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un futbol menajerliğine ilişkin olarak 22.04.2022 tarihinde getirilmiş olan 2. ek maddesinde sayılan yükümlülükleri kabulünü ve bunlara uyacağını içeren taahhütnameyi TFF'ye

¹⁰² <https://inside.fifa.com/legal/football-regulatory/agents/how-to-become-a-licenced-football-agent> (e.t. 14.02.2024).

sunmalıdır. Söz konusu taahhütname metni, TFF tarafından yayınlanan Futbol Menajerleri Talimatı'nın ekinde yer alır.

Buradaki taahhütname; kişinin FIFA'dan futbol menajeri lisansı almış olduğunu, FIFA lisans numarasını, 5894 sayılı Kanun çerçevesinde kendisine yüklenen yükümlülöklere uyacağını, TFF talimat ve diğler düzenlemeleriyle futbol menajerlerine getirilen yükümlölöklere aykırı hareket etmeyeceğini, Kanun ve Talimat kapsamındaki ücret sınırlamalarına uyacağını ve kişiye ait şahsi bilgileri içerir.

Kişinin daha önce FIFA futbol temsilcisi lisansı almaya hak kazanmış olması Türkiye sınırları içerisinde futbol menajerliğı faaliyeti göstermesi için tek başına yeterli olmayıp; söz konusu taahhütname verilmeden TFF futbol menajerliğı lisansı için bir sonraki aşamaya geçilmez.

3.1.1.5 TFF Lisans Ücreti

FIFA futbol temsilcisi lisansını alan ve sonrasında TFF'ye gerekli taahhütnameyi sunan kişi, son aşama olarak TFF'ye lisans ücreti öder. Burada ödenen lisans ücreti, daha önceki aşamalarda FIFA'ya ödenenden bağımsız bir başka lisans ücreti olup; miktarı, vadesi ve ödeme yöntemi gibi hususlar bizzat TFF tarafından tespit edilir.

Tüm bu aşamaların tamamlanmasının ardından kişi, TFF futbol menajerliğı lisansı almaya hak kazanır ve TFF Futbol Menajerlik Sicili'ne futbol menajeri sıfatıyla kaydı yapılır. Lisans alan ve sicile kaydedilen menajer, artık TFF'nin yönetimi ve düzenlemesi altında olan yerlerde futbol menajerlik hizmetini icra etmeye yetkili konuma gelir.

3.1.2 Temsil Olunan

Futbol menajerliğı sözleşmesinde temsil olunan konumunda kimin yer alacağı konusunda çeşitli ihtimaller mevcuttur. Kanun koyucu, 5894 sayılı Türkiye Futbol

Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Menajerlik" başlığını taşıyan 2. Ek Maddesinin 1. fıkrasında futbolcuların, spor kulüplerinin ve spor anonim şirketlerinin futbol menajerliği sözleşmesine taraf olarak futbol menajerinden faydalanabileceklerini belirtir. Spor kulübü ve spor anonim şirketi tüzel kişilikleri, 7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu ile getirilmiş yeni birer tüzel kişilikler olmakla birlikte, spor faaliyetinde bulunmaları ortak amacında buluşurlar. Dolayısıyla futbolcuların ve antrenörlerin transfer edilmeleri ve bu kişilerle sözleşme akdedilmesi sürecinde futbol menajerliği hizmetine ihtiyaç duymaları mümkündür. Bunun yanında TFF Futbol Menajerleri Talimatı m. 3 hükmü ise futbol menajerliği sözleşmesinde temsil olunan sıfatının futbol menajerliği faaliyetlerinden faydalanmak isteğinde olan futbolcu, antrenör, kulüp veya FIFA'ya üye bir federasyonu ifade ettiğini belirtir. Burada kullanılan kulüp kavramı – bizim de aynı yönde kullandığımız üzere – futbol alanında faaliyet gösteren spor kulüpleri ve spor anonim şirketlerini ifade eder. Bununla birlikte 5894 sayılı Kanun'da yer verilen "... *futbolcular ve spor kulüpleri ile spor anonim şirketleri* ..." ifadesi, kanaatimizce futbol menajerliği sözleşmesinde taraf olabilecek kişileri sınırlayan emredici bir hüküm olarak anlaşılmamalı; tam aksine örnekseme yoluyla sayılmış kişiler olarak kabul edilmelidir. Zira sözleşme özgürlüğü ilkesinin bir gereği olarak¹⁰³, kanunda yer almasa da kanundan alınan yetkiye dayanarak TFF'nin çıkardığı TFF Futbol Menajerleri Talimatı'nda adı geçen antrenörler ve FIFA'ya üye federasyonlar da futbol menajerliği sözleşmesinde taraf sıfatını taşıyabilirler. Öyle ki şu anda mevcut olmamakla birlikte gelecekte futbol alanında faaliyet göstermek amacına yönelen yeni bir meslek grubu mensubu da bu sözleşmeye taraf olabilmelidir.

¹⁰³ Kişiler, sözleşme özgürlüğünün bir sonucu olarak hukuk düzeninin izin verdiği sınırlar içerisinde diledikleri sözleşmeye taraf olup olmamakta serbesttirler. EREN, Borçlar Genel, N. 958; KILIÇOĞLU, Borçlar Genel, N. 599.

Burada değinilmesi gereken önemli bir husus, futbol menajerliği sözleşmesine taraf olacak futbolcunun henüz ergin olmadığı durumda futbolcunun ehliyeti ve sözleşmenin sıhhati sorunudur. Günlük hayatta sıkça karşılaşılan bir durum, henüz ergin olmayan bir futbolcunun transfer görüşmelerinin gerçekleştirilmesi ve neticesinde profesyonel futbolcu sözleşmesi imzalanmasıdır¹⁰⁴. 5894 sayılı Kanun'un Ek Madde 2/2 hükmü, fiil ehliyetine sahip olmayan küçüklerin yapacağı futbol menajerliği sözleşmesinde yasal temsilcisinin imzasının bulunması gerekliliğini düzenler. Dolayısıyla ilk aşamada sınırlı ehliyetsiz konumunda olan bir küçüğün futbol menajerliği sözleşmesine taraf olmasının mümkün olduğu tespit edilebilir. Buna karşın sınırlı ehliyetsiz, TMK m. 16/1 hükmü uyarınca kendisini borç altına sokan işlemleri ancak yasal temsilcisinin rızasıyla yapabilir¹⁰⁵. Burada kanun metninin yasal temsilcinin imzasını arıyor olması – profesyonel futbolcu ile yapılacak futbol menajerliği sözleşmesinin noterde düzenleme şeklinde yapılması gerektiğinden – söz konusu rızanın verilmesinin de resmi geçerlilik şekline tabi bir senet üzerinde yazılı olarak yapılması gerektiğini ortaya koyar. Bunun yanında küçüğün futbol menajerliği sözleşmesine taraf olması, TFF Futbol Menajerleri Talimatı m. 8 uyarınca yaş sınırına da tabi tutulur. Burada aranan şart, küçüğün profesyonel futbolcu sözleşmesi imzalayabilecek yaşa erişmiş olmasıdır. Buna göre 15 yaşını doldurmamış bir futbolcu futbol menajerliği sözleşmesine taraf da olamaz; zira amatör futbolcunun 15 yaşını doldurmasıyla profesyonel statüsünü kazanabileceği, Profesyonel Futbolcuların Statüsü ve Transferleri Talimatı m. 5/1'de düzenlenmiştir. Her ne kadar kanun koyucu TMK m. 16/1 hükmünde “*Ayırt etme gücüne sahip küçükler ve kısıtlılar, yasal temsilcilerinin rızası olmadıkça, kendi işlemleriyle borç*

¹⁰⁴ SARI, Suat: Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi, 2. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul 2023, s. 85.

¹⁰⁵ OĞUZMAN/SELİÇİ/OKTAY ÖZDEMİR, s. 105; DURAL/ÖĞÜZ, N. 433.

altına giremezler.” ifadesine yer vermişse de hükmün amacını göz önünde bulunduran bir yorumla bu rızanın tasarruf işlemleri bakımından da aranacağı tespit edilebilir¹⁰⁶. Dolayısıyla sınırlı ehliyetsiz konumundaki yaşı küçük futbolcunun futbol menajerliği sözleşmesine taraf olması yasal temsilcisinin rızasına bağlı olduğu gibi, sözleşmeden doğan borcunun ifası için yapacağı tasarruf işleminin geçerliliği de aynı şekilde yasal temsilcisinin rızasına tabidir. Bu noktada kanun koyucunun getirdiği kuralın kamu düzeninden ve emredici nitelikte olması göz önünde bulundurulduğunda¹⁰⁷, bu kuralın talimat ile bertaraf edilmesinin mümkün olmadığı söylenebilir. Talimata göre temsil olunanın ücret ödeme borcuna ilişkin şahsen ifa zorunluluğu bulunmakla birlikte¹⁰⁸, temsil olunanın yaşı küçük futbolcu olması halinde ücret ödeme borcunun ifası bu bakımdan bir istisna teşkil eder. Bu halde yaşı küçük futbolcunun kendisinin gerçekleştirdiği tasarruf işlemine yasal temsilcisinin rıza vermesi söz konusu olabileceği gibi; yasal temsilci TMK m. 342 ve 448 uyarınca tasarruf işlemini sınırlı ehliyetsiz adına bizzat da gerçekleştirebilir. Hemen belirtmek gerekir ki – uygulamada pek karşılaşılmasa da – sınırlı ehliyetsiz konumunda olan ayırt etme gücüne sahip kısıtlının da bu sözleşmeye taraf olması mümkündür. Bu ihtimalde de sözleşmenin geçerliliği, kısıtlının yasal temsilcisinin rızasına bağlı olur.

3.2 Tarafların Hakları ve Yükümlülükleri

3.2.1 Futbol Menajerinin Hakları

Futbol menajerinin, futbol menajerliği sözleşmesinden doğan hakları, temelde iki başlık altında incelenebilir: ücret hakkı ve giderleri talep etme hakkı.

¹⁰⁶ OĞUZMAN/SELİÇİ/OKTAY ÖZDEMİR, s. 105; DURAL/ÖĞÜZ, N. 433.

¹⁰⁷ DURAL/ÖĞÜZ, N. 438.

¹⁰⁸ Bkz. 3.2.3.1.2.1.

3.2.1.1 Ücret Hakkı

Futbol menajerliği sözleşmesi ile bir iş görme yükümlülüğü altına giren futbol menajерinin, bu sözleşmeden doğan en önemli menfaati, elbette ki, iş görmenin karşılığı olarak alacağı ücrettir¹⁰⁹. Futbol menajерinin hak kazanacağı ücretin belirlenmesi ve ödenme yöntemleri burada üzerinde durulması gereken en önemli başlıkları oluşturur.

Daha önce de belirttiğimiz üzere futbol menajерine ödenecek ücretin belirlenmesine ilişkin olarak, sözleşme serbestisi ilkesinin mutlak uygulama alanı bulmadığı söylenebilir¹¹⁰. Zira her ne kadar sözleşmenin tarafları bu ücreti belirlemek konusunda özgür olsalar da ilgili mevzuat birtakım üst sınırlar çizer. FIFA Futbol Temsilciliği Talimatı'nda ücret üst sınırına ilişkin getirilen ve ulusal talimatlara kaynaklık edecek hükümler halihazırda askıda bulunduğu¹¹¹; üye ülkelerin de futbol menajerlik ücretinin üst sınırını çizen ulusal talimat hükümleri askıdadır. Buna karşın Türkiye'de farklı bir durumun mevcudiyeti göze çarpar. TFF Futbol Menajерleri Talimatı, futbol menajeri ücretinin üst sınırını çizen tek düzenleme olmayıp; 5894 sayılı Kanun da futbol menajерine ödenecek ücrete ilişkin birtakım üst sınırlar belirler. Bu noktada FIFA'nın kendi talimatındaki hükümleri askıya almış olması veya TFF'nin kendisine ait talimatı bu maddeleri de kapsayacak şekilde kaldırması, yasama organı tarafından çıkarılmış bir kanun hükmünün içerdiği sınırlamaları ortadan kaldırmaz. Buna göre Türkiye'de futbol menajерine ödenecek tavan ücret bakımından aşağıda açıklanan birtakım kanuni sınırlamaların hala mevcudiyetini koruduğunu söylemek mümkündür.

Futbolcu ile futbol menajeri arasındaki sözleşmede futbol menajерine ödenecek ücretin belirlenmesinde ilk aşama futbolcunun senelik taban brüt gelirinin tespitidir; zira

¹⁰⁹ ÖZKUL KOÇ, s. 57; KOÇ, s. 29.

¹¹⁰ Bkz. 2.3.1.2.

¹¹¹ Bkz. 2.2.2 son paragraf.

futbol menajerine ödenecek ücretin futbolcunun senelik taban brüt ücreti üzerinden hesaplanacağı 5894 sayılı Kanun'un 2. Ek Maddesinde açıkça düzenlenmiştir. Bu noktada eğer futbolcunun senelik brüt geliri 2 milyon TL'nin altında kalıyorsa, futbol menajerine ödenebilecek azami miktar, ancak bu gelirin %10'u tutarında olabilir¹¹². Hemen bir örnekle açıklamak gerekirse; senelik brüt geliri 1,5 milyon TL olan bir futbolcunun futbol menajerine ödeyebileceği miktar, en fazla 150 bin TL olabilir. Buna karşın futbolcunun senelik brüt geliri 2 milyon TL'nin üzerindeyse; futbol menajerine ödenecek azami miktar, bu gelirin ancak %5'i tutarında olabilir. Buna göre senelik brüt geliri 5 milyon olan bir futbolcunun futbol menajerine ödeyebileceği miktar, en fazla 250 bin TL olabilir¹¹³. Kanun'un çıktığı günden bugüne yükselen döviz kurları dikkate alındığında, oransal belirlemede kullanılan brüt gelir sınırının oldukça düşük kalmış olması dolayısıyla bir düzenleme yapılması, kanaatimizce isabetli olur; zira artık üst seviye liglerde forma giyen futbolcuların çok büyük bir kısmı belirtilen sınırın oldukça üstünde gelir elde etmektedir.

Kulüpler ile futbol menajerleri arasındaki sözleşmede futbol menajerine ödenecek ücretin de bir üst sınırı mevcuttur. Buna göre kendi futbolcusunun bir başka kulübe transferinde futbol menajerinden faydalanan kulüp; 5894 sayılı Kanun Ek Madde 2/6 hükmü uyarınca, transferi gerçekleşen futbolcuya ödenen bonservis bedelinin en çok %10'u tutarında bir ücret ödeyebilir.

Temsil olunan konumunda antrenörlerin, futbolcuyu transfer eden yeni kulübün ve federasyonların bulunması durumunda futbol menajerine ödenecek tavan ücret ile ilgili kanunda bir düzenleme bulunmamasına karşın; TFF Futbol Menajerleri Talimatı bu

¹¹² ÖZKUL KOÇ, s. 114, 115.

¹¹³ Belirtilen sınırlar ve futbolcunun brüt ücretinin belirlenmesi sırasında hangi kalemlerin hesaba katılmayacağı, 5894 sayılı Kanun'un Ek Madde 2/5 hükmünde yer alır.

durumları düzenleyen hükümler de içermekteydi. Gelineen noktada yalnızca 5894 sayılı Kanun'da yer verilen sınırlamalar yürürlükte olduğundan; bu durumlarda uygulanabilecek bir üst sınır artık mevcut değildir.

Futbol menajerine ödenecek ücretin belirlenmesinin ardından oldukça büyük önem arz eden bir diğer husus, bu ödemenin nasıl yapılacağıdır. Buna göre burada TFF Futbol Menajerleri Talimatı m. 9/2 hükmünde ücretin ödenmesine ilişkin getirilen en temel kural – istisnaları bulunmakla birlikte – ücret ödeme yükümlülüğünün münhasıran temsil olunan konumunda bulunanlara ait olduğudur. Bu durumun tek istisnası birtakım şartların kümülatif olarak sağlanıyor olmasıdır. TFF Futbol Menajerleri Talimatı m. 9/3 hükmünde yer verilen istisnaya konu şartlar: futbolcu yahut antrenörün elde edeceği senelik brüt gelirin 200.000 Amerikan Doları'nın altında olması, temsil olunanın transfer olacağı yeni kulübü ödeme konusunda yetkilendirmesi, kulüp tarafından ödeme yapılmasının futbol menajerinin temsil olunan lehine gördüğü işi etkilememesi ve kulüp ile aralarında bir bağıllık ilişkisine yol açmaması, ödenecek ücretin temsil olunan ile futbol menajeri arasındaki sözleşmede kararlaştırılan ücretten fazla olmaması ve yeni kulübün yapacağı bu ödemenin temsil olunana yapılacak ödemedan mahsup edilmemesidir.

Sözleşmeden doğan ücret alacağının futbol menajerine taksitler halinde ödeneceği, TFF Futbol Menajerleri Talimatı m. 9/6 hükmünde düzenleme altına alınmıştır. Bununla birlikte uygulamada kulüpler, transfer görüşmelerinin sonuçlandırılması sırasında futbol menajerine ödenecek ücrete ilişkin *pro rata* ödeme kaydına sıklıkla yer verirler. Bu şekilde futbol menajerinin ücret ödemesinin, temsil olunan gerçek kişinin kulüple sözleşmesi devam ettiği süre boyunca eşit olarak yapılması

yoluna gidilir¹¹⁴. Kulübün temsil olunan ile arasındaki sözleşmeyi haksız feshi halinde futbol menajeri sonraki dönemlerde kendisine ödenecek ücrete hak kazanırken; sözleşmenin kulüp tarafından haklı feshi, futbolcu / antrenör tarafından haksız feshi veya futbolcunun bir başka kulübe transferi halinde ise TFF Futbol Menajerleri Talimatı m. 9/12 hükmü uyarınca artık futbol menajeri de sonraki dönemler için ücrete hak kazanamaz.

3.2.1.2 Giderleri Talep Etme Hakkı

Futbol menajeri, tarafı olduğu futbol menajerliği sözleşmesinden doğan iş görme edimini yerine getirirken gerçek ve tüzel kişiler ile yoğun bir iletişim içerisinde olur. Bu süreç, görülen işin doğası gereği, birtakım masraflar doğurur. İş görme edimini yerine getiren menajerin, buradan doğan giderlerini temsil olunandan talep edip edemeyeceğine ilişkin ne 5894 sayılı Kanun ne de TFF Futbol Menajerleri Talimatı bir hüküm içerir. Bununla birlikte vekalet sözleşmesinde konuya ilişkin olarak getirilmiş bir hüküm mevcuttur. Buna göre bu hükmün futbol menajerliği sözleşmesi bakımından uygulanabilirliği incelenmeli, niteliğine uygun düştüğünün tespiti halinde kıyas yoluyla bu alanda da uygulanmalıdır¹¹⁵.

“Vekâlet verenin borçları” kenar başlığını taşıyan TBK’nın 510. maddesi, vekilin sözleşmenin ifası maksadıyla katlandığı giderlerin müvekkil tarafından faiziyle birlikte karşılanması gerektiğini düzenler. Futbol menajerinin de iş görme edimini yerine

¹¹⁴ Pro rata ödeme kaydının net bir şekilde bulunmaması halinde olası fesihlerde menajerin, ücretin tamamına ilişkin bir talepte bulunabileceğine ilişkin Yargıtay 13. H.D., T. 26.05.2014, E. 2013/15789, K. 2014/16309, www.kazanci.com.tr (e.t. 14.02.2024) künyeli kararda “...Mahkemece, ... , sözleşmedeki bu ifade biçiminin, “davacının ücretinin sezonluk olarak belirlendiği” şeklinde yorumlanmasına olanak bulunmamaktadır... Hal böyle olunca taraflar arasında tanzim edilen 28.7.2009 tarihli sözleşmedeki ücrete dair belirlemenin “sezonluk alacağa” değil, davacının ücretinin ödenmesi noktasında bir vadeliendirmeye dair olduğu kabul edilerek, sonucuna uygun karar verilmesi gerekirken...” şeklinde hüküm kurulmuştur.

¹¹⁵ KOÇ, s. 32; ÖZKUL KOÇ, s. 122; SARIHAN, s. 102, 103.

getirmesinden doğan giderlerinin bu kapsamda değerlendirilmesi ve dolayısıyla faiziyle birlikte temsil olunan futbolcu, antrenör, kulüp yahut federasyondan talep etmesi mümkündür. Burada talep edilebilecek kalemlere örnek olarak transfer görüşmelerini yürütmek amacıyla yapılan seyahat giderleri, görüşmelerde yer alan tercümana ödenen ücret, konaklama masrafları gibi giderler gösterilebilir. Bu halde talep hakkının doğması için bulunması gereken önemli bir şart, yapılan giderlerin söz konusu iş görme ediminin ifası bakımından gerekli olmasıdır¹¹⁶. Buna göre bir gün sürecek transfer görüşmelerini gerçekleştirmek amacıyla yurt dışında bir ülkeye giden futbol menajerinin en lüks otelde on beş gün konaklaması ve süreç boyunca en üst uçak sınıfında yolculuk etmesi halinde, bu giderlerin temsil olunan tarafından karşılanması isabetli olmaz; bu ihtimalde temsil olunan söz konusu talebin makul bir kısmını karşılamakla borcundan kurtulur¹¹⁷. Yine de bu konuda bir değerlendirme yapılırken futbolcunun ve görüşmedeki muhatap kulübün piyasa değeri, futbol menajerinin kişisel bilinirliği, pazarlığa konu transfer ücretinin miktarı gibi hususlara dikkat etmekte fayda vardır; zira dünya çapında bilinen bir futbol menajerinin transfer görüşmesi gerçekleştirirken yapmak durumunda kaldığı, örneğin konaklama veya ulaşım ile ilgili giderler, nispeten daha küçük ölçekte iş yapan bir futbol menajerinden, daha yüksek olabilir.

Hemen belirtmek gerekir ki futbol menajerinin kendi faaliyetlerini sürdürmek amacıyla yaptığı büro kirası, çalışan maaşı, elektrik faturaları gibi genel giderler; bu kapsamda talep edilebilir değildir¹¹⁸. Temsil olunanın, o futbol menajerinin temsil ettiği tek kişi olması ihtimalinde dahi bu yönde bir talep söz konusu olmaz.

¹¹⁶ AKINTÜRK/ATEŞ, s. 316.

¹¹⁷ EREN, Borçlar Özel, s. 741.

¹¹⁸ EREN, Borçlar Özel, s. 741.

Temsil olunandan bu hususlar çerçevesinde giderlerini talep edebilmesi için belirli birtakım koşulların sağlanmış olması gerekir¹¹⁹. İlk koşul, tabii olarak, futbol menajeri ve temsil olunan arasında geçerli bir futbol menajerliği sözleşmesinin bulunması gerekliliğidir. Bunun yanında bir diğer koşul olarak futbol menajerinin talebe konu ettiği giderler, temsil olunana karşı borcunu ifa etmek maksadıyla gerçekleştirdiği faaliyetler sırasında yapılmış olmalıdır. Son koşul olarak ise futbol menajerinin borcunu gereği gibi ifası söz konusu olmalı; bir başka deyişle bir önceki koşulda anılan faaliyetler, işin görülmesi bakımından objektif bir şekilde gerekli olan giderler çerçevesinde gerçekleştirilmiş olmalıdır.

3.2.2 Futbol Menajerinin Yükümlülükleri

Futbol menajerlerinin yükümlülükleri, TFF Futbol Menajerleri Talimatı'nda düzenlenmiştir. TFF Futbol Menajerleri Talimatı her ne kadar detaylı bir şekilde düzenlenmişse de belirli hallerde TBK hükümlerine başvuru ihtiyacının doğması olasıdır. Fikrimizce konuya ilişkin olarak vekalet sözleşmesinde vekilin yükümlülüklerine dair hükümlerin TBK m. 502 hükmü uyarınca kıyasen uygulanması gündeme gelebilir.

3.2.2.1 İş Görme Yükümlülüğü

Futbol menajerinin en temel yükümlülüğü, elbette ki, üstlenilen işin görülmesidir¹²⁰. Burada futbol menajerinin göreceği işin kapsamı, futbol menajerliği sözleşmesinde tarafların iradesi uyarınca tespit edilir. İş görme borcu belirli bir süre zarfında temsil olunanın mevcut kariyeri ve gelecek planlaması ile ilgili görüşmelerin tümünü yapmak olabileceği gibi, bir kulüple yalnızca bir transfer görüşmesini yapmaktan

¹¹⁹ ÖZKUL KOÇ, s. 120, 121.

¹²⁰ ORHAN/ÖZKURT, s. 341.

ibaret de olabilir. Bununla birlikte temsil olunanın gerçek kişi olmadığı, bir başka deyişle kulüp veya federasyon olduğu ihtimallerde kariyer planlaması yönünde bir iş görmenin yapılamayacağı da aşıkardır. Bu hallerde genellikle kulüplerin futbolcu veya antrenörler ile transfer görüşmelerinin yürütülmesi veya federasyonla ilişkilerinde temsil edilmesi gibi durumlar ortaya çıkar.

3.2.2.1.1 Temsil Yetkisi

Futbol menajerinin sözleşmeden doğan iş görme edimini yerine getirebilmesi için temsil yetkisine sahip olması gerekir. Temsil kavramının, uygulamada sıkça vekalet ile iç içe geçmiş şekilde ve birbiriyle aynı anlama gelecek şekilde kullanıldığı görülür. Buna karşın bu iki kavram birbirinden farklı kurumlar olup gerek doğuş biçimleri gerekse kapsamaları bakımından birbirinden farklılık gösterirler¹²¹. Temsil yetkisinin verilmesi tek taraflı bir hukuki işlemle gerçekleşir¹²². Buna göre temsilci kılınan kişinin bu yönde bir iradesi bulunmasa bile temsil yetkisinin geçerli bir şekilde verilmesi mümkündür. Bunun yanında vekalet ilişkisi ise kaynağını iki taraflı bir hukuki işlem olan sözleşmeden alır, dolayısıyla vekil kılınacak kişinin bu yönde bir irade açıklaması olmadan vekalet ilişkisinin doğumundan bahsedilemez¹²³. Bu durumun haricinde temsilcinin temsil

¹²¹ OĞUZMAN/ÖZ, Borçlar Genel Cilt I, N. 689; KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, Necip: Borçlar Hukuku Genel Bölüm, 7. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul 2017, §45, N. 9; NOMER, Haluk N.: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 18. Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul 2021, N. 83.6.

¹²² OĞUZMAN/ÖZ, Borçlar Genel Cilt I, N. 701; EREN, Borçlar Genel, N. 1352; KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, §45, N. 10; ÇETİNER, Bilgehan/FURRER, Andreas/MÜLLER-CHEN, Markus: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2021, N. 673; KILIÇOĞLU, Borçlar Genel, N. 1608; AKINTÜRK/ATEŞ, s. 74, 77; HATEMİ/SEROZAN/ARPACI, s. 392; KILIÇOĞLU, Ahmet M.: Borçlar Hukuku Özel Hükümler, 1. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara 2019, s. 539; NOMER, N. 84.1; AKBIYIK, Cem: “Temsil Yetkisi ve Temel İlişki”, İstanbul Hukuk Mecmuası, LV(4), 1997, s. 218.

¹²³ OĞUZMAN/ÖZ, Borçlar Genel Cilt I, N. 695; EREN, Borçlar Özel, s. 711, 712; KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, §45, N. 10; KILIÇOĞLU, Borçlar Genel, N. 1608; AKINTÜRK/ATEŞ, s. 77, 314; HATEMİ/SEROZAN/ARPACI, s. 392; KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 539; NOMER, N. 83.6.

olunan adına yalnızca hukuki işlem gerçekleştirmek yönünden yetkisi bulunur¹²⁴; ancak vekalet ilişkisinde vekil, müvekkil adına bir hukuki işlem yapabileceği gibi bir maddi fiil de gerçekleştirebilir¹²⁵. Tüm bunların yanında, kaynağını sözleşmeden alan vekalet ilişkisinde vekilin bir iş görme borcu altında olduğundan bahsedilebilirken¹²⁶; temsilcinin bir borç altında olduğunu söylemek mümkün değildir¹²⁷.

Belirtilen hususlar ışığında vekaletin bulunmadığı hallerde temsil ilişkisinin bulunması ve bunun bir yansıması olarak temsil yetkisini içerisinde barındırmayan bir vekalet ilişkisinin kurulması mümkündür¹²⁸. Bununla birlikte TBK'nın hukuki işleme ilişkin vekaletin kapsamına dair getirdiği m. 504/2 hükmü, vekaletin; vekilin yerine getirmeyi üstlendiği işlerin gerçekleştirilmesi bakımından gerekli olan hukuki işlemlerin yapılması konusunda temsil yetkisini barındırdığını düzenler¹²⁹.

Futbol menajeri, ilgili düzenlemelerde belirtilen tüm hususlara uygun bir şekilde akdettiği futbol menajerliği sözleşmesi neticesinde temsil olunanı temsil etme yetkisine sahip olur. Buna göre futbol menajeri, transfer görüşmeleri başta olmak üzere, temsil olunanın futbol faaliyetlerine ilişkin gerçekleştirilmesi gereken tüm görüşmelerde esaslı rol oynar. TFF Futbol Menajerleri Talimatı, bir futbolcunun yahut antrenörün, futbol menajeriyle aynı anda yalnızca bir futbol menajerliği sözleşmesi akdetmesine izin verir. Bununla birlikte kulüpler ve federasyonlar bakımından böyle bir sınırlama mevcut

¹²⁴ ÇETİNER/FURRER/MÜLLER-CHEN, N. 650, 651; EREN, Borçlar Genel, N. 1320; OĞUZMAN/ÖZ, Borçlar Genel Cilt I, N. 663; KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, §45, N. 4, 10; AKBIYIK, s. 219.

¹²⁵ EREN, Borçlar Özel, s. 709; KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, §45, N. 10; AKINTÜRK/ATEŞ, s. 313; AKİPEK ÖCAL, s. 18.

¹²⁶ EREN, Borçlar Özel, s. 711; KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, §45, N. 10; YAVUZ/ACAR/ÖZEN, Cilt II, s. 1300 vd.

¹²⁷ OĞUZMAN/ÖZ, Borçlar Genel Cilt I, N. 704; EREN, Borçlar Genel, N. 881; KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, §45, N. 10.

¹²⁸ EREN, Borçlar Özel, s. 709; OĞUZMAN/ÖZ, Borçlar Genel Cilt I, N. 691; KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, §45, N. 10; AKBIYIK, s. 221.

¹²⁹ OĞUZMAN/ÖZ, Borçlar Genel Cilt I, N. 702; EREN, Borçlar Özel, s. 721; ÇETİNER/FURRER/MÜLLER-CHEN, N. 677; AKINTÜRK/ATEŞ, s. 315.

değildir; ancak bir kulübün aynı anda birden fazla futbol menajerliği sözleşmesi yapabilmesi için, bu sözleşmeler futbol menajerlerine farklı işlerde temsil yetkisi vermelidir. Buna göre aynı oyuncunun transfer görüşmelerinin yürütülmesi için birden fazla futbol menajeri ile sözleşme yapılamaz. Kulüplerin birden fazla futbol menajeri ile çalışması durumu, uygulamada genellikle farklı ülkelerde forma giyen futbolcuların transfer görüşmelerinin yürütülmesi bakımından o ülkede aktif faaliyet gösteren futbol menajeri ile anlaşılması şeklinde görülür.

Bir futbol menajerinin, faaliyet gösterirken, görüşmede bulunan tarafların her ikisini temsil edebilmesi kural olarak mümkün değildir¹³⁰. Bununla birlikte birtakım şartların sağlanması halinde bu durumun mümkün olduğu TFF Futbol Menajerleri Talimatı m. 7’de düzenlenir. Buna göre ilk olarak futbol menajeri, her iki taraftan da aynı anda iki tarafı da temsil edebileceği konusunda açık rıza almalıdır. İkinci şart, söz konusu rızanın en geç görüşmelere başlanmadan önce alınmasıdır. Üçüncü şart bu rızanın yazılı bir şekilde alınmasıdır. Burada yazılılık ispat şartı değil, geçerlilik şartıdır¹³¹. Son şart ise aynı anda temsil edilecek taraflardan birinin futbolcu / antrenör olması; diğer tarafın ise bu futbolcu / antrenörün sözleşme yapacağı yeni kulüp olmasıdır. Bu halde ancak sayılan şartların tümünün kümülatif olarak sağlanması ihtimalinde bir futbol menajeri, görüşmelerde her iki tarafı da temsil edebilir.

Futbol menajerinin faaliyetlerini bizzat gerçekleştirmesinin zorunlu olup olmadığına ilişkin bir hüküm bulunmamakla birlikte; temsilin lisanslı bir futbol menajeri

¹³⁰ ÖZKUL KOÇ, s. 35, 36. O dönemde bir yasak bulunmamasına karşın bu yönde bir yasağın gerekliliğine ilişkin bkz. ATİK, s. 125.

¹³¹ Bu şartın geçerlilik şekli olduğu, TFF Futbol Menajerleri Talimatı m. 7/8’de yer alan “... *Bu durumun istisnası olarak Futbol Menajeri ve/veya Bağlı Futbol Menajeri, futbolcu veya antrenör ile Yeni Kulübü aynı anda temsil edebileceğine ilişkin olarak her iki tarafın da önceden yazılı ve açık bir şekilde onay vermesi halinde aynı İşlemden her iki tarafı da temsil edebilir. ...*” ifadesinin lafzından anlaşılmaktadır.

tarafından yerine getirilmesi zorunluluğu, temsil yetkisinin bir sözleşme ile futbol menajерinin şahsına verilmiş olması ve futbol menajерinin şahsının bu alandaki yetkinliğine duyulan güvenin söz konusu borç ilişkisinin temelini oluşturması sebebiyle, futbol menajерinin temsili bizzat gerçekleştirmesi gerektiği tespit edilebilir¹³². Bununla birlikte bu yönde bir bizzat iş görme yükümlülüğünün mevcudiyeti, futbol menajерinin borcunu ifa ederken ikincil önem arz eden işler bakımından yardımcı kişiden faydalanamayacağı anlamına gelmez¹³³.

Futbol menajерinin temsil olunan adına yürüttüğü görüşmeler sırasında her görüşmenin belgelenmesine gerek yoktur. İleride ele alındığı üzere temsil olunana konu hakkında bilgi vermesi yeterlidir¹³⁴. Bununla birlikte futbol menajерinin yürüttüğü görüşmelerin bir futbolcunun veya antrenörün transferi ile sonuçlanması halinde, TFF Futbol Menajерleri Talimatı m. 6/9'a göre söz konusu transfer sözleşmesinde futbol menajерinin ismi ve FIFA futbol menajерliği lisans numarasının mutlaka bulunması gerekir.

Futbol menajерinin temsil olunan adına görüşmeler gerçekleştirmesi, aralarında bulunan sözleşmenin en doğal sonucudur. Bununla birlikte temsil olunanın gerekli görüşmeleri bizzat yürütebileceği de TFF Futbol Menajерleri Talimatı m. 7/10 hükmünde açık bir şekilde düzenlenir. Hal böyleyken temsil olunan konumundaki kişinin bizzat görüşmelerde bulunmasının ve sözleşme yapmasının futbol menajерliği sözleşmesinde yer alacak bir hüküm ile sınırlanıp sınırlanmayacağı konusu tartışmalıdır. TFF Futbol

¹³² Borçlar hukukunda temel kural, şahsen ifa zorunluluğunun bulunmadığı şeklindedir. Ne var ki ifayı gerçekleştirecek kişinin şahsının önem arz ettiği hallerde bu durum tam tersi yöndedir. Vekalet sözleşmesinde de futbol menajерliği sözleşmesi ile benzer şekilde vekilin bizzat iş görme yükümlülüğü mevcuttur. Detaylı bilgi için bkz. ZEVKLİLER/GÖKYAYLA, s. 660; AKINTÜRK/ATEŞ, s. 315; EREN, Borçlar Özel, s. 724; HATEMİ/SEROZAN/ARPACI, s. 419; KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 543.

¹³³ Vekilin bizzat ifa yükümlülüğüne karşı yardım alabileceğine ilişkin bkz. EREN, Borçlar Özel, s. 725; ZEVKLİLER/GÖKYAYLA, s. 660.

¹³⁴ Bkz. 3.2.2.4.

Menajerleri Talimatı m. 7/11 hükmü, temsil olunanın futbolcu veya antrenör olması halinde, futbol menajerinin hizmetinden yararlanmadan görüşmelerde bulunulması ve sözleşme akdedilmesi yetkilerinin kısıtlanması amacına hizmet eden hiçbir hükmün geçerli olmayacağını açıkça belirtir. Hatta temsil olunanın bu şekilde bir görüşmede bulunması veya sözleşme yapması ihtimalinde futbol menajerine cezai şart ödeneceğine ilişkin getirilen hükümlerin de hükümsüz olacağı ifade edilir. Bununla birlikte temsil olunanın kulüp veya federasyon olması ihtimalinde futbol menajerliği sözleşmesine eklenen bu yönde bir hükmün akıbetinin ne olacağına ilişkin bir düzenleme mevcut değildir. Fikrimizce kulübün kendi başına görüşmede bulunma ve sözleşme yapma yetkisini kısıtlayan bir hükmün futbol menajerliği sözleşmesinde bulunması halinde, söz konusu hükmün geçerli olduğu kabulü ile hareket edilirse; futbol menajeri hizmetinden yararlanmadan görüşme ve transfer sözleşmesi yapan kulübün bu hareketi borca aykırılık teşkil eder ve kulüp, futbol menajerine karşı tazminat sorumluluğu altına girer. Burada ilk bakışta sözleşme özgürlüğü ilkesinin bir talimat ile sınırlandırılması ile karşı karşıya kalındığı izlenimi oluşsa da bunun tam aksine kulüplerin futbol menajerliği sözleşmesi kurma pazarlıklarında futbol menajerine karşı çoğu zaman güçlü konumda olduğu ve bu sonuçtan kaçınmak istiyorlarsa – sözleşme özgürlüğü prensibinin somut görünüş biçimlerinden birisi olan sözleşmenin içeriğini belirleme serbestisine dayanarak – anılan yönde bir hükme yer vermeyebilecekleri fikri mevcuttur. Kanaatimizce bu noktadan hareketle TFF Futbol Menajerleri Talimatı'nın bahse konu hükmünün, futbol menajerliği sözleşmesi kurma pazarlıklarında nispeten zayıf konumda bulunabilecek futbolcuları ve antrenörleri korumaya yönelik olduğu tespit edilebilir¹³⁵. Temsil olunanın bizzat

¹³⁵ TFF Futbol Menajerleri Talimatı kaleme alınırken birçok düzenlemenin futbolcu ya da futbolcu / antrenör eksenli alınmasının altında, uygulamada futbol menajerlerinin en çok çalıştığı kişilerin bunlar olmasının yanında; bu kişilerin çok yüksek marka değerine sahip futbolcular veya antrenörler olmamaları

yürüttüğü görüşmeler neticesinde bir transfer sözleşmesi veya kulüp ile futbolcu / antrenör arasında profesyonel futbolcu / antrenör sözleşmesi akdedilmesi halinde; mevcut bir sözleşme olmasına karşın görüşmelerde futbol menajерinin hizmetinden yararlanılmadığının açıkça belirtilmesi gerekir. Bu durum kanaatimizce, futbol menajерinin olası bir ek ücret talebini önleme işlevini görür.

3.2.2.1.2 İletişime Geçme

İletişime geçme futbol menajерinin; temsil olunan adına diğer futbolcu, antrenör yahut kulüpler ile iletişime geçmesidir. Buna göre futbol menajерinin borcunu ifası için zorunlu olan bu husus, mutlaka temsil olunanın bilgisi dahilinde ve menfaatine uygun yönde yapılmalıdır¹³⁶. Bu noktada futbol menajерinin temsil olunanın menfaatine aykırı davranışı sadakat yükümlülüğüne aykırılık teşkil eder¹³⁷.

İş görme ediminin altında incelenen bu kavram, sözleşmenin kurulmasından önceki aşamalardaki iletişimlerle karıştırılmamalıdır. Zira o aşamada futbol menajерinin yerine getirdiği faaliyetin odak noktası öncelikle temsil edilecek kişiyi bulmaktır. Dolayısıyla bu ihtimalde olsa olsa sözleşme görüşmelerinden bahsedilebilir¹³⁸.

3.2.2.1.3 İdari İş ve İşlemleri Takip

Futbol menajерinin, temsil olunan futbolcu, antrenör yahut kulüp adına FIFA, UEFA ve TFF düzeyinde yürütülecek idari işlemleri kendi başına yapabilmesi; ancak kendisinin bu konuda açıkça yetkilendirilmiş olmasına bağlıdır; zira ne kanun ne de TFF

halinde futbol menajерleri karşısında pazarlıkta güçsüz konumda kalmaları düşüncesi yatar. Gerçekten de birçok genç futbolcu ve antrenör aday, sektöre hakim futbol menajерlerinin kontrolüne girdikten sonra bu döngüden çıkış yapmakta zorlanmaktadır.

¹³⁶ KOÇ, s. 35; ÖZKUL KOÇ, s. 88.

¹³⁷ Sadakat yükümlülüğüne ilişkin olarak bkz. 3.2.2.2.

¹³⁸ Bkz. ÖZKUL KOÇ, s. 38 vd.

talimatları menajere bu yönde bir yetki verir. Burada temsil olunan adına görüşmeler yürütülmesi ile idari işlemlerin takibi birbirine karıştırılmamalıdır. Futbol menajerinin faaliyetleri sonucunda bir işin gerçekleştirilmesi konusunda anlaşılmışsa – açıkça yetki verilmediği hallerde – idari işlemler temsil olunanın kendisi tarafından gerçekleştirilir¹³⁹.

Bununla birlikte temsil olunan adına yargısal süreçlerin başlatılması ve takibi konusu futbol menajerinin faaliyet alanı kapsamına dahil olmayıp, bu hallerde temsil olunanın bizzat kendisi yahut konu bakımından yetkisi bulunan vekili işlemleri gerçekleştirir¹⁴⁰.

3.2.2.2 Sadakat ve Özen Yükümlülüğü

Sadakat yükümlülüğü, gerek işin görülmesi sırasında gerekse iş görüldükten sonra temsil olunanın menfaatleri çerçevesinde ve bu kişinin duyduğu güvene uygun bir biçimde davranma yükümlülüğü olarak açıklanabilir¹⁴¹. Özen yükümlülüğü ise iş görmenin yöneldiği sonuca ulaşılabilmesi maksadıyla yapılan faaliyetlerin yaşam tecrübesi ve işin gereklerine uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi olarak tanımlanabilir¹⁴². Futbol menajeri, temsil olunan adına faaliyetlerini yürütürken daima temsil olunanın menfaatlerini ön planda tutmalı ve mümkün olduğunca menfaat çatışmasından uzak durmalıdır¹⁴³. Bu yükümlülük TFF Futbol Menajerleri Talimatı'nda düzenleme altına alındığı gibi, diğer iş görme sözleşmelerinde iş görenin ve vekalet sözleşmesinde vekilin sadakat ve özen borcuna ilişkin kanun hükümleri de aynı yönde düzenlemeler içerir¹⁴⁴.

¹³⁹ Bu durum vekalet sözleşmesinde özel yetki gerektiren hallere benzerlik gösterir. Futbol menajerliği sözleşmesinde özel olarak bu konularda da yetki verilmesi yahut ayrıca bir vekalet sözleşmesi ile futbol menajerinin bu konuda yetkili kılınması mümkündür.

¹⁴⁰ KOÇ, s. 35.

¹⁴¹ YAVUZ/ACAR/ÖZEN, Cilt II, s. 1316; EREN, Borçlar Özel, N. 2508; GÜMÜŞ, Borçlar Özel, s. 439.

¹⁴² YAVUZ/ACAR/ÖZEN, Cilt II, s. 1306; EREN, Borçlar Özel, N. 2499; GÜMÜŞ, Borçlar Özel, s. 443.

¹⁴³ ORHAN/ÖZKURT, s. 341.

¹⁴⁴ ZEVLİLİLER/GÖKYAYLA, s. 655, 656; EREN, Borçlar Özel, s. 733; KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 543, 544.

Futbol menajeri, sadakat ve özen yükümlülüğüne uygun davranırsa bile beklenen sonucun doğmaması olasıdır. Burada eser sözleşmesinin aksine bir sonuç vaadi bulunmadığı gözden kaçırılmamalıdır. Kaldı ki futbol menajerinin sadakat ve özen yükümlülüğüne uygun davranışı, çeşitli zamanlarda beklenen sonucun doğmamasına da sebebiyet verebilir¹⁴⁵. Buna örnek olarak bir futbolcu adına transfer görüşmeleri yürüten futbol menajerinin, futbolcunun maddi menfaatleri ile geleceğe yönelik kariyer planlamasını göz önünde bulundurarak; genel kabulün yöneldiği bilinen bir kulüp yerine nispeten küçük ölçekli bir kulüp ile transfer konusunda anlaşması gösterilebilir. Zira gerçek hayatta, özellikle genç yaştaki futbolcuların görece erken sayılabilecek yaşta büyük kulüplere transferinin, kariyerleri bakımından olumsuz sonuçlar doğurduğu sıkça görülür.

Açıklanan bu durum, futbol menajerinin temsil olunan adına yaptığı görüşmelerde ve kariyer planlamasında tamamen keyfi yahut gerçekçi dayanakları bulunmayan aşırı iyimser fikirlerle hareket etmesi olarak da algılanmamalıdır. Bu noktada birtakım nesnel kriterlerin ortaya koyulması faydalı olur. TFF Futbol Menajerleri Talimatı bu konuda bir hüküm içermemekle birlikte; vekalet sözleşmesinde vekilin yükümlülüklerine ilişkin TBK hükümlerine kıyas yoluyla başvurulması isabetli olur. Buna göre futbol menajeri, gerekli faaliyetleri yürütürken; bu alanda faaliyet gösteren basiretli bir futbol menajerinin göstermekle yükümlü olduğu davranışları yerine getirmelidir¹⁴⁶. Aksi halde sadakat ve özen yükümlülüğüne aykırılığın gündeme gelmesi mümkündür.

¹⁴⁵ SARIHAN, s. 72. Futbol menajerinin sonuç taahhüdünde bulunmadığına ilişkin bkz. KOÇ, s. 26. Menajerin taahhüdünün yetenek ve bilgisini kullanarak faaliyet göstermeye dair olduğuna ilişkin bkz. ÖZKUL KOÇ, s. 93.

¹⁴⁶ Konuya ilişkin olarak vekalet sözleşmesinde vekilin sadakat ve özen borcuna ilişkin hükümlerin kıyas yoluyla uygulanması söz konusu olabilir. Vekilin göstermesi gereken özen derecesinin belirlenmesinde objektif özen kavramının dikkate alınması gerekir. Buna göre tevdi edilmek istenen işin özelliği, tarafları ve basiretli bir vekilin bu konumda ne yönde hareket edeceği gibi hususlar önem arz eder. Detaylı bilgi için bkz. EREN, Borçlar Özel, s. 731; AKINTÜRK/ATEŞ, s. 316; HATEMİ/SEROZAN/ARPACI, s. 417, 418.

Bu yükümlülüğün bir diğer görünüş biçimi ise karşımıza TFF Futbol Menajerleri Talimatı m. 11/1-g’de çıkar. İlgili hüküm futbol menajерinin, transfer sürecine dahil olan gerçek ve tüzel kişilerin tamamı arasından yalnızca kendisi ile futbol menajerliği sözleşmesi akdetmiş olan kişi yahut kişilerin menfaatine hukuki işlem yapabileceğini düzenler. Buna göre futbol menajeri, transfer sürecinde kendisiyle arasında geçerli bir futbol menajerliği sözleşmesi bulunmayan futbolcu, antrenör veya kulübün doğrudan ya da dolaylı bir şekilde çıkarına hizmet edemez. Bu durum uygulamada, çeşitli kulüplerle sözleşme dışında kişisel ilişkiler dolayısıyla yakınlığı bulunan futbol menajерinin, temsil ettiği futbolcunun transferinde salt futbolcunun menfaatine uygun yönde hareket edebilecekken; karşılıklı çatışan menfaatlerde dengeyi korumaya yönelik adımlar atması şeklinde ortaya çıkabilir ve futbol menajерinin sadakat ve özen yükümlülüğüne aykırılık teşkil eder.

Tüm bunların yanında futbol menajерinin sır saklama yükümlülüğüne de değinmek gerekir. Sadakat yükümlülüğünün somut görünüşleri arasında olan sır saklama yükümlülüğü, vekalet ve hizmet sözleşmelerinde olduğu gibi¹⁴⁷ burada da uygulama alanı bulur. Buna göre tarafı olduğu futbol menajerliği sözleşmesi dolayısıyla temsil olunana ait sır niteliğinde birtakım bilgilere vakıf olan futbol menajeri, bunları yetkisi bulunmayan kişiler ile paylaşamaz. Bu yönde bir hareket, futbol menajерinin TCK m. 239 kapsamında ceza sorumluluğunu doğuracağı gibi; sırları paylaştığı bir kişinin Türkiye’de ikamet etmeyen bir yabancı olması halinde ilgili suçun nitelikli halinin gerçekleştiğinin tespiti dahi mümkündür. Tüm bunların yanında anılan durumun kişilik

¹⁴⁷ EREN, Borçlar Özel, s. 734; ZEVKLİLER/GÖKYAYLA, s. 656, 657; TANDOĞAN, C. II, s. 450 – 456.

haklarına bir saldırı teşkil etmesi dolayısıyla TMK m. 25 hükmünde sayılan taleplerin gündeme gelmesi de söz konusu olabilir.

3.2.2.3 Usulsüz Menfaat Elde Etmeme Yükümlülüğü

TFF Futbol Menajerleri Talimatı – uygulamada karşılaşılan olaylar sonrasında bir gereklilik doğduğu düşüncesiyle – futbol menajerinin, birtakım kişilere ödeme yapmasını veya teklif etmesini sakıncalı bulur. Dolayısıyla bu konuya ilişkin özel bir hüküm mevcuttur. TFF Futbol Menajerleri Talimatı m. 11/2-b hükmüne göre futbol menajeri, özellikle transfer sürecinde dahli olabilecek kişilere veya futbol menajerliği sözleşmesinin tarafı olan futbolcu / antrenör ve bu kişiyle yakın ilişkide bulunan kişilere, usulsüz olarak herhangi bir menfaat elde etmek amacıyla, para teslim edemeyeceği gibi; buna yönelik bir teklifte de bulunamaz.

Burada TFF Futbol Menajerleri Talimatı, bahsedilen ödeme yahut ödeme teklifi ilişkisinin karşı tarafı olarak; herhangi bir kulüp görevlisi, TFF görevlisi, temsil olunan gerçek kişi, temsil olunanın aile üyeleri, yasal temsilcisi veya arkadaşı olarak belirtmiştir. Buradaki sayım metodu örneksime yoluyla olmayıp belirtilen kişilerin sıfatları sınırlı sayıdadır; ancak ifadelerden de anlaşılacağı gibi kapsamın çok geniş tutulmuş olması, aslında uygulanma alanının oldukça kapsamlı olabileceğini gösterir.

Bu yükümlülüğe aykırı davranışın meydana gelebilmesi için, futbol menajerinin öncelikle usulsüz bir menfaat elde etme niyetiyle hareket etmesi gerekir. Dolayısıyla mevcut borç ilişkisinden doğan alacakların ödenmesi gibi hususlar, elbette ki bu yasağa aykırılık teşkil etmez. Bununla birlikte elde edilmek istenen menfaatin maddi menfaat olması yönünde de bir sınırlama yoktur. Örnek olarak futbolcunun medya mensubu olan babasına, transfer sürecindeki birtakım detayların basına farklı yansıtılması ve bu suretle

şahsi itibarının kamuoyunda artırılması için para teklif eden futbol menajeri, söz konusu yükümlülüğe aykırı hareket etmiş olur.

Burada dikkat edilmesi gereken bir nokta, TFF Futbol Menajerleri Talimatı'nın bu yasağa ilişkin hükmünde “*ödeme yapmak veya teklif etmek*” ifadesine yer verilmesidir; zira ödeme kavramı, sözleşmeler hukukunda yalnızca para borçlarının ifası anlamında kullanılır. Buna göre nakdi ödeme yapılmadan bir eşyanın teslimi davranışının bu yasak kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği sorunu ortaya çıkar. Kanaatimizce bu ihtimalde belirtilen yükümlülüğün ihlali mevcut olmamakla birlikte, her halükârda etik kurallara aykırı hareket mevcut olur. Bu yükümlülüğe aykırı davranışın, temsil olunanın menfaatinin aksine yönelmesi ihtimalinde, ayrıca sadakat yükümlülüğüne aykırılık oluşacağı da gözden kaçmamalıdır.

3.2.2.4 Bildirim ve Raporlama Yükümlülüğü

Futbol menajerinin, temsil olunana karşı yerine getirmesi gereken yükümlülüklerinin en önemlilerinden birisi, hiç şüphesiz bildirim ve raporlama yükümlülüğüdür¹⁴⁸; zira temelinde güven ilişkisi bulunan futbol menajerliği faaliyeti, temsil olunanın kariyeri üzerinde oldukça belirleyici bir role sahiptir. Buna göre özellikle temsil olunanın gerçek kişi olduğu durumlarda, kulüplerle ilişkiler ve transfer süreçleri hakkında bilgi edinmek futbolcu yahut antrenörün menfaatleri bakımından oldukça büyük önem arz eder. Sürece ilişkin yeterince bilgisi bulunmayan temsil olunanın vereceği yanlış bir talimat, kariyerinin ani bir şekilde olumsuz doğrultuda ilerlemesine ve

¹⁴⁸ Buradaki duruma benzer bir şekilde vekilin de bilgi verme yükümlülüğü mevcuttur. Bilgi verme yükümlülüğü, işi sadakat ile görme borcunun en temel unsurlarından birisini teşkil eder. ZEVLİLER/GÖKYAYLA, s. 655; EREN, Borçlar Özel, s. 733; ÜREM ÇETİNEL, Merve: “Madde 508”, Vekâlet Sözleşmeleri Kısa Şerhi (Ed.: Hakan TOKBAŞ), 1. Baskı, Aristo Yayınevi, İstanbul 2017, s. 94, 95. Bunun yanında Eren, sadakat borcunun yalnız vekalet sözleşmesi değil, iş görme sözleşmelerinin tümü bakımından mevcut olduğunu söyler. Bkz. EREN, Borçlar Özel, s. 733.

belki de sona ermesine kadar gidebileceği gibi; kritik anlarda verilen doğru kararlar ile kariyerinde erişilebilecek en üst seviyeye ulaşılmasının önü açılabilir¹⁴⁹.

Buna göre futbol menajerinin bildirim ve raporlama yükümlülüğünün çeşitli görüşleri olabilir. Bunlardan en önemlisi, temsil olunan için yapılan yazılı tekliflere ilişkindir. Temsil olunan için bir yazılı teklifin, futbol menajerinin eline ulaşması halinde, bu teklifin vakit kaybetmeksizin temsil olunana bildirilmesi gerektiği TFF Futbol Menajerleri Talimatı m. 11/3-a'da düzenlenmekle birlikte; bu yükümlülük yerine getirilirken teklife ilişkin tüm bilgi ve belgelerin de sunulması gerektiği hükmü m.11/2-c(2)'de yer alır. Bunun dışında TFF Futbol Menajerleri Talimatı'nda izin verilen türden bir çatışma olsa dahi her türlü menfaat çatışması da temsil olunana mutlaka bildirilmelidir. Bildirim ve raporlama yükümlülüğünün içeriği yalnızca belirtilen hususlarla sınırlı olmayıp, temsil ilişkisi ile ilintili her türlü husus – sonucu aradaki temsil ilişkisinin sona erdirilmesine varacak dahi olsa – temsil olunan ile paylaşılmalıdır¹⁵⁰.

Bildirim ve raporlama yükümlülüğünün görünüşü, yukarıda belirtilen ve futbol menajerinin kendiliğinden yerine getirmesi gereken birtakım davranışlardan haricinde; temsil olunanın talebi üzerine yerine getirilmesi gereken yükümlülükler halinde de karşımıza çıkabilir. Buna göre temsil olunanın talep etmesi halinde, futbol menajeri; aralarında mevcut bulunan futbol menajerliği sözleşmesini ve buna ilişkin sair belgeleri, temsil olunanla futbolcu, antrenör yahut kulüp arasında yapılan sözleşmeyi ve sair belgeleri, temsil olunana ilişkin olarak futbol menajerine yapılan ödemelere dair her türlü bilgi ve belgeyi temsil olunana vermekle yükümlüdür. Ayrıca futbol menajerinin bildirim

¹⁴⁹ Bu nedenle bilgi verme yükümlülüğünün salt verileri sunma anlamına gelmediği, temsil olunan bakımından faydalı olabilecek tedbirler konusunda da bilgi verilmesi gerektiği ve temsil olunanın olası isabetsiz talimatının doğuracağı sonuçlar ile neden bu talimattan vazgeçilmesi gerektiği yönünde de bilgilendirilmesi gerektiği görüşü için bkz. EREN, Borçlar Özel, s. 734.

¹⁵⁰ TANDOĞAN, C. II, s. 480.

ve raporlama yükümlülüğünün kapsamı kendi elindeki belgelerle sınırlı olmayıp; temsil olunanın bir bilgi veya belgeyi talep etmesi durumunda, TFF Futbol Menajerleri Talimatı m. 11/3-c hükmüne göre ulusal yahut uluslararası düzenleyici kurumun yetkili makamı ile iş birliği yapması gerekir.

İlgili düzenlemelere baktığımızda futbol menajerinin bildirim ve raporlama yükümlülüğüne ilişkin getirilen kuralların, vekalet sözleşmesinde vekilin hesap verme yükümlülüğü ile benzer içerikte olduğu görülebilir. Her ne kadar vekalet sözleşmesinde hesap verme yükümlülüğüne ilişkin hüküm “*Vekil, vekâlet verenin istemi üzerine yürüttüğü işin hesabını vermek ve vekâletle ilişkili olarak aldıklarını vekâlet verene vermekle yükümlüdür.*” ifadesine yer vermek suretiyle, bu yükümlülüğün doğması için bir ön koşul olarak müvekkilin talebini arıyor gibi görünse de işin gerektirdiği durumlarda vekilin haber verme yükümlülüğünü kendiliğinden yerine getirmesi gerektiği görüşü kabul edilir¹⁵¹. Kanaatimizce haber verme yükümlülüğünün kendiliğinden yerine getirilmesi – özellikle transfer dönemlerinin kimi zaman kısa bir süre aralığı ile sınırlanmış olduğu göz önünde bulundurulduğunda – futbol menajerliği sözleşmesi bakımından da uygulama alanı bulabilir.

3.2.2.5 Diğer Yükümlülükler

Futbol menajerlerinin, yukarıda sayılanlar haricinde de birtakım yükümlülükleri mevcuttur. Buna göre futbol menajerlerinin faaliyetlerini yürütmesi; ancak TFF Futbol Menajerleri Talimatı’ndaki şartlara uygun olarak ve geçerli şekilde kurulmuş bir futbol menajerliği sözleşmesinin varlığı halinde mümkün olabilir. Bu doğrultuda TFF Futbol Menajerleri Talimatı – aslında bir olumsuz yükümlülük olarak – lisanslı futbol

¹⁵¹ ZEVLİLER/GÖKYAYLA, s. 664; YALÇINDURAN, Türker: Vekalet Sözleşmesinde Ücret, 1. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2004, s. 75.

menajерinin, futbol menajerliği sözleşmesi mevcut olmadan menajerlik faaliyeti yürütmemesini kural altına alır. Bu durumun, kariyerinin başındaki futbolcular için transfer görüşmeleri yürütülmesi şeklinde görülmesi daha olasıdır. Özellikle herhangi bir futbol menajeri ile çalışmayan genç bir futbolcuyu keşfeden futbol menajерinin, bu futbolcunun haberi dahi olmadan transfer görüşmesi yürütmesi ve transferin gerçekleştirilmesi ihtimalinde vekaletsiz iş görme hükümlerine göre futbol menajерinin alacak hakkının doğması gündeme gelebilir. Buna karşın futbol menajерinin bu davranışı, hem 5894 sayılı Kanun hem de TFF Futbol Menajerleri Talimatı kapsamında bir disiplin ihlali olup; lisansının iptal edilmesi sonucunu da doğurur¹⁵².

Bunların yanında TFF Futbol Menajerleri Talimatı m. 11’de futbol menajерinin yükümlölükleri başlığı altında yer alıp tezimizde ayrı bir başlık altında incelenmeyen ancak futbol menajerlerinin faaliyetleri bakımından mutlaka uymaları gereken yükümlölükler şu şekilde sayılabilir:

- Gerçekleştirdiği futbol menajerliği faaliyetlerinin bir neticesi olarak kurulan sözleşmelerde temsil olunanın adının yanında, futbol menajерinin adının, imzasının ve lisans numarasının açıkça gösterilmesi
- FIFA Futbol Temsilciliği Talimatı m. 16’da yer alan yükümlölüklerin sağlanması
- FIFA Futbol Temsilciliği Talimatı’nda sayılan futbol menajerliğine yeterliliğe ilişkin şartların sağlanması

¹⁵² 5894 sayılı Kanun Ek Madde 2/8 hükmü “*Spor kulüpleri, spor anonim şirketleri ile profesyonel futbolcular ve menajerler arasında Gençlik ve Spor Bakanlığı ve TFF’ye bildirilen sözleşme dışında taraflara veya üçüncü kişilere doğrudan ya da dolaylı menfaat sağlayan başkaca bir hukuki işlemin tespiti hâlinde, menajерin faaliyetine son verilir...*” ifadesine yer verirken; TFF Futbol Menajerleri Talimatı’nın m. 16/5 hükmü ise “*Kulüpler ile profesyonel futbolcular, antrenörler ve Futbol Menajerleri arasında TFF’ye bildirilen sözleşme dışında taraflara veya üçüncü kişilere doğrudan ya da dolaylı menfaat sağlayan başkaca bir hukuki işlemin tespiti hâlinde; Futbol Menajерinin faaliyetine son verilir, ...*” ifadesini içerir. Futbol menajерinin faaliyetine son verilmesi, menajerlik lisansının iptali anlamına gelir.

- FIFA Etik Kuralları ile TFF Etik Kurulu Talimatı'na riayet edilmesi
- FIFA Futbol Temsilciliği Talimatı'nın katılınmasını gerekli gördüğü eğitimlerin tamamlanması
- Eğer aktif futbol menajerliği sırasında açıldıysa, TFF'nin düzenlediği seminerler ile eğitimlerin tamamlanması
- Futbol menajeri ile temsil ettiği futbolcu, antrenör yahut kulüp arasında kurulan, tadile uğrayan veya sona eren sözleşmelerin FIFA'nın dijital platformuna yüklenmesi
- Ücret tahsiline dair detaylar, mevcut ise başka futbol menajerlerine ödenecek kar payına ilişkin bilgiler, futbol menajerinin lisansa yeterlilik koşullarına dair detaylar, temsil olunan futbolcu, antrenör yahut kulüple anlaşmalar ile başka bir futbol menajeri ile varılan anlaşmanın FIFA'nın dijital platformuna yüklenmesi
- FIFA'nın dijital platformunun takip edilerek, buradan istenilen harici evrakların 14 günlük azami süreye bağlı kalınarak bu platforma yüklenmesi
- Eğer ki futbol menajerliği sözleşmesinden doğan borçların ifası bir futbol menajerliği şirketi vasıtasıyla yerine getiriliyorsa; bu şirketin paydaşlık bilgileri, paydaşların kimlik bilgileri, bu tüzel kişilik çatısı altında futbol menajerliği yapanların ve şirketin diğer çalışanlarının isimlerinin 14 günlük azami süreye bağlı kalınarak FIFA'nın dijital platformuna yüklenmesi ve bu evrakların herhangi birisinde değişim söz konusu ise en güncel halinin 30 günlük azami süreye bağlı kalınarak dijital platforma yüklenmesi
- Yıllık faaliyet raporlarının, o sezona ilişkin olarak TFF tarafından belirlenen ikinci transfer / tescil döneminin sona ermesini takip eden 30 günlük azami süreye bağlı kalınarak TFF'ye sunulması

- Temsil olunandan tahsil edilen hizmet bedelleri veya ücret ödemeleri karşılığında fatura kesilmesi

Sayılan yükümlülükler sözleşmenin kurulmasından itibaren yerine getirilmesi gereken yükümlülükler iken; henüz sözleşme kurulmadan önce futbol menajerinin yerine getirmesi gereken birtakım hususlar vardır. Buna göre TFF Futbol Menajerleri Talimatı m. 7/4 hükmü futbol menajerine, bir futbolcu yahut antrenörle yeni bir sözleşme yapacak olması veya halihazırda aralarında bulunan futbol menajerliği sözleşmesinde tarafların anlaşmasıyla değişiklik – sözleşmenin süresinin iki yılı aşmasına yönelik bir hüküm olmamak kaydıyla – yapılacak olması ihtimalinde; karşı tarafa kurulmak üzere olan sözleşmeye ilişkin olarak bağımsız bir kişi yahut kurumdan hukuki tavsiye alması yönünde yazılı şekilde ihtarda bulunulması ve karşı tarafın bu tavsiyeyi aldığına yahut almak istemediğine ilişkin yazılı şekilde düzenlenmiş bir belge alınması yükümlülüğünü yükler.

3.2.3 Temsil Olunanın Hakları ve Yükümlülükleri

Futbol menajerliği sözleşmesinin taraflarından birisi mutlaka lisanslı bir futbol menajeri olmalıdır. Bununla birlikte sözleşmenin diğer tarafında kimin yer alabileceği konusunda çeşitli ihtimaller mevcuttur. Bu ihtimallerden günlük hayatta en çok karşılaşılanı, elbette ki, karşı tarafın futbolcu olduğu futbol menajerliği sözleşmeleridir; ancak antrenörlerin, kulüplerin ve federasyonların temsil olunan konumunda olduğu futbol menajerliği sözleşmeleri de mevcuttur.

Önceki bölümlerde futbol menajerinin hakları başlığı altında sayılan haklar, aynı zamanda futbol menajerliği sözleşmesinde karşı taraf için bir yükümlülük teşkil eder¹⁵³.

¹⁵³ Bkz. 3.2.1.

Bununla birlikte futbol menajerliği sözleşmesinde karşı tarafın yükümlölüklerini bunlarla sınırlı tutmak mümkün değildir. Her nasıl futbol menajerinin, sözleşmenin karşı tarafından bağımsız birtakım yükümlölükleri varsa; aynı durum karşı tarafta yer alanlar için de geçerlidir.

Futbol menajerliği sözleşmesinde temsil olunanın yükümlölükleri, TFF Futbol Menajerleri Talimatı'nın 12. maddesinde yer alır. Burada yer alan yükümlölükler temsil olunanın sıfatına göre ayrı başlıklandırmalar altında incelenmiş olmayıp, tek çatı altında sunulur. Bununla birlikte kulüpler ve federasyonların tüzel kişi olmaları ve kulüplerin transfer sürecinde bulundukları konum futbolcular ve antrenörlerden farklı olduğundan; yükümlölüklerin belirlenmesi bakımından, sözleşmede futbol menajerinin karşısında kimin yer aldığının tespiti önem arz eder.

3.2.3.1 Futbolcunun Hakları ve Yükümlölükleri

Futbol menajerliği sözleşmesinin en sık karşılaşılan türü olan futbol menajeri – futbolcu arasındaki sözleşme, tam iki tarafa borç yükleyen bir sözleşme olup; hem futbol menajerine hem de futbolcuya birtakım hak ve yükümlölükler getirir¹⁵⁴. Mevcut düzenlemeler çoğunlukla futbol menajerinin hak ve yükümlölüklerine ilişkin olmakla birlikte; elbette ki sözleşmenin karşı tarafının da muhtelif hak ve yükümlölükleri vardır.

3.2.3.1.1 Futbolcunun Hakları

Futbolcunun sözleşmeden doğan hakları, genel itibarıyla futbol menajeri bakımından getirilen yükümlölüklerden oluşur. Bunların başında futbolcunun transfer görüşmeleri ve yönetici kurum ve kuruluşlar seviyesindeki işlemlerde bir profesyonel

¹⁵⁴ ÖZKUL KOÇ, s. 7, 8.

tarafından temsil edilmesi hakkı¹⁵⁵ ile bilgi alma hakkı¹⁵⁶ yer alır. Burada futbolcu gerek bu haklardan gerek ise sözleşmeden doğan diğer haklarından doğan taleplerde bulunabilir.

3.2.3.1.2 Futbolcunun Yükümlülükleri

Bu başlık altında yer verilen yükümlülükler; temsil olunana ilişkin olarak getirilen yükümlülüklerin, sözleşmede temsil olunan olarak futbolcunun bulunduğu ihtimalde uygulama alanı bulabilecek olanlarla sınırlıdır. Bu yükümlülükler, antrenörler, kulüpler ve federasyonlar bakımından da – yükümlülüğün öznesinin değiştirilmesi suretiyle – uygulanabilir niteliktedir.

3.2.3.1.2.1 Ücret Ödeme Yükümlülüğü

Bir futbol menajeri ile yaptığı sözleşme uyarınca, sözleşmenin karşı tarafından bir menajerlik hizmeti alan futbolcunun yükümlülüklerinin başında, bu menajerlik faaliyetlerinin karşılığı olarak belirlenen ücretin ödenmesi yer alır¹⁵⁷.

Borçlanılan edimin ifasında genel kural olarak şahsen ifa zorunluluğunun bulunmadığı kabul edilir¹⁵⁸. Buna göre belirli bir kişi tarafından yerine getirilmesi bakımından alacaklının menfaatinin bulunmadığı ve sözleşmeden doğan borçlarda şahsen ifa kaydının yer almadığı hallerde, borçlunun üstlendiği edimi bizzat yerine getirmesi aranmaz¹⁵⁹. Bu durumun en çok karşılaşılan ve belki de en tipik örneği para borçlarının ifasıdır¹⁶⁰. Ne var ki futbol menajerliği sözleşmesinden doğan ücret ödeme borcunun,

¹⁵⁵ Bkz. 3.2.2.1.1.

¹⁵⁶ Bkz. 3.2.2.4.

¹⁵⁷ ORHAN/ÖZKURT, s. 342.

¹⁵⁸ OĞUZMAN/ÖZ, Borçlar Genel Cilt I, N. 789; EREN, Borçlar Genel, N. 2852; KILIÇOĞLU, Borçlar Genel, N. 3652; GÜMÜŞ, Borçlar Genel, s. 679.

¹⁵⁹ OĞUZMAN/ÖZ, Borçlar Genel Cilt I, N. 793; EREN, Borçlar Genel, N. 2855, 2856; KILIÇOĞLU, Borçlar Genel, N. 3653, 3654; GÜMÜŞ, Borçlar Genel, s. 679, 680.

¹⁶⁰ OĞUZMAN/ÖZ, Borçlar Genel Cilt I, N. 794; EREN, Borçlar Genel, N. 2854.

temsil olunan tarafından ödenmesi zorunluluğu, TFF Futbol Menajerleri Talimatı m.9/2 hükmünde yer alır¹⁶¹. Bu konuda futbol menajerliği sözleşmesinden doğan ücret ödeme borcuna ilişkin özel bir düzenleme yapılmak suretiyle, borçlar hukukuna hakim olan genel ilkeden sapılır. Buna göre futbolcunun yasal temsilcisi konumunda olmayan bir yakınının söz konusu ücreti ödemesi halinde, temsil olunan konumunda olan futbolcu bakımından ücret ödeme borcu sona ermeyeceği gibi; futbolcunun yakını tarafından yapılan ödemeye ilişkin olarak sebepsiz zenginleşme hükümleri uygulama alanı bulur. Şahsen ifa zorunluluğunun iki istisnası mevcuttur. TFF Futbol Menajerleri Talimatı'nda yer verilen istisna hükmü futbol menajерinin hakları konusunda ücret hakkı başlığında incelenmiştir¹⁶². Diğer istisna olan, sınırlı ehliyetsiz durumunda bulunan küçüğün futbol menajerliği sözleşmesinden doğan borcunu ifası ise temsil olunan başlığı altında ele alınmıştır¹⁶³.

3.2.3.1.2.2 Futbol Menajерinin Lisansını Kontrol Yükümlülüğü

Futbolcunun yükümlülükleri genel itibarıyla futbol menajerliği sözleşmesi yapıldıktan sonraki süreci ilgilendiren yükümlülükler iken; futbol menajерinin lisansını kontrol yükümlülüğü, istisnai olarak, en geç sözleşme görüşmeleri sırasında ancak

¹⁶¹ Bu doğrultuda benzer bir şekilde Yargıtay 13. H.D., T. 08.10.2018, E. 2016/30428, K. 2018/9048, www.lexpera.com.tr (e.t. 14.02.2024) künyeli kararda "... Dava konusu edilen alacağın doğduğu tarihte yürürlükte bulunan Futbolcu Temsilcileri Talimatının Temsilci Sözleşmesi başlıklı 15.1 maddesi "futbolcu temsilcisi, temsil ettiği kulüp veya futbolcu ile yazılı bir sözleşme yapmak zorundadır" hükmünü 15.6 maddesi "futbolcu temsilcisine yapılacak ödemeler doğrudan temsil ettiği futbolcu veya kulüp tarafından yapılır. Futbolcu Temsilcisi'nin temsil etmediği taraftan ücret alması yasaktır." hükmünü düzenlemektedir. Eldeki davada talimatın anılan hükümlerinin irdelenmesi gerekeceği açıktır. Diğer yandan, futbolcu transferine ilişkin sözleşmede ismi yer almadığına ve davalı tarafın 'da K... spor antetli 23.06.2011 tarihli belgenin kulüp kayıtlarında yer almadığını bildirmiş olmasına göre, ... isimli kişinin kulübün yasal temsilcisi olup olmadığı, temsil yetkisinin sınırlarının açıklığa kavuşturulması gerekeceği tartışmasızdır. Mahkemece yukarıda açıklanan hususlar üzerinde durulması, sonucu çerçevesinde bir karar verilmesini gerekirken, davalı kulüp ile arasında imzalanan menajerlik sözleşmesinin geçerli olduğu gerekçesi ile yazılı şekilde karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir..." şeklinde hüküm kurulmuştur. BALCI/TURAN/ALBAY /AYDIN/KARAKOÇ, s. 1001, 1002.

¹⁶² Detaylı inceleme için bkz. 3.2.1.1.

¹⁶³ Bkz. 3.1.2.

sözleşme kurulmadan önce yerine getirilmesi gereken bir yükümlülüktür. Futbolcunun bir futbol menajeri tarafından temsil edilmek istemesi halinde bir futbol menajerliği sözleşmesi yapması zorunludur. Buna göre bu sözleşme ilişkisine taraf olmak isteyen futbolcu, kendisini temsil etmesini istediği futbol menajerinin güncel ve geçerli bir lisansı olduğundan emin olmalıdır. Bu yükümlülük futbol menajerinden lisansı kendisine ibraz etmesini talep etmek şeklinde yerine getirilebileceği gibi, TFF'nin çevrimiçi ve herkese açık olarak tuttuğu veri tabanından doğrulama veya yetkili makam ile iletişime geçilip lisans mevcudiyetinin teyidi şeklinde yapılması da mümkündür.

3.2.3.1.2.3 TFF'ye Bildirim Yükümlülüğü

TFF Futbol Menajerleri Talimatı, temsil olunanın yükümlülüklerini düzenlediği 12. maddesinde, kendi talimat hükümlerinin ihlal edilmesi halinde temsil olunanın ve dolayısıyla bu başlık kapsamında futbolcunun TFF'ye bildirimde bulunması gerektiğini düzenler. Söz konusu yükümlülük gerçekleşebilecek ihlallerin tümü için getirilmiş gibi görünmekle birlikte; buradan anlaşılması gereken husus, futbolcunun tarafı olduğu futbol menajerliği sözleşmesinde karşı taraf olan futbol menajerinin yahut transfer sürecinde rol oynayan kulüp veya diğer kişilerin olası ihlallerinin bildirilmesi gerekliliğidir. Futbolcunun bizzat kendisinin ilgili talimat hükümlerine aykırı hareket etmesi ihtimalinde, elbette ki, bu durumu TFF'ye bildirmekle yükümlü olduğu sonucuna ulaşamaz; zira ceza hukuku yargılamasında en temel ilkelerden birisi olan ve kişinin kendi aleyhinde beyanda bulunmaya zorlanamamasına temel olan “*nemo tenetur seipsum accusare*” ilkesi¹⁶⁴, futbolcu bakımından disiplin yaptırımına maruz kalabileceği bu halde de uygulama alanı bulur.

¹⁶⁴ ÜNVER, Yener/HAKERİ, Hakan: Ceza Muhakemesi Hukuku Cilt I, 20. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2023, s. 176 – 183; YENİSEY, Feridun/ NUHOĞLU, Ayşe: Ceza Muhakemesi Hukuku, 11. Baskı, Seçkin

3.2.3.1.2.4 Usulsüz Menfaat Elde Etmeme Yükümlülüğü

Futbolcuların, aralarında sözleşmesel bir ilişki bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, bir futbol menajerinden usulsüz olarak; maddi, şahsi veya harici başka bir menfaati elde etmesi yasak niteliktedir. Bu yükümlülük, futbol menajeri bakımından öngörülen usulsüz menfaat elde etmeme yükümlülüğünün bir yansıması niteliğindedir. Buna göre burada yasaklanan davranış usulsüz menfaatin elde edilmesi olmakla sınırlı olmayıp, bu nitelikteki bir menfaatin talep edilmesi dahi söz konusu yükümlülüğe aykırı bir davranış teşkil eder. Örneğin, kanaatimizce, sektöre yeni adım atmış bir futbol menajerinin, ismini duyurmak ve bilinen bir kulüp ile çalışıyormuş algısı yaratarak repütasyonunu artırmak amacıyla kulübe ödeme yapması, bu duruma bir örnek teşkil edebilecektir.

3.2.3.1.2.5 Ücrete İlişkin Sınırların Aşılması Amacıyla Faaliyette Bulunmama Yükümlülüğü

Futbol menajerliği sözleşmesinden doğan ücret ödeme borcuna ilişkin olarak, iç hukukta gerek kanun hükmü gerekse TFF talimatlarıyla getirilmiş çeşitli sınırlamalar mevcuttur. Buna göre bu sınırlar kesin bir şekilde çizilmiş olup, bunların dışına çıkılması yasaktır. Bu doğrultuda TFF Futbol Menajerleri Talimatı m. 12/2-c hükmü, bu sınırların aşılması amacına yönelik doğrudan yahut dolaylı her türlü faaliyetin yasak olduğunu

Yayıncılık, Ankara 2023, s. 670; ŞAHİN, Cumhur/GÖKTÜRK, Neslihan: Ceza Muhakemesi Hukuku I, 12. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021, s. 142 vd.; ÖZBEK, Veli Özer/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar: Ceza Muhakemesi Hukuku, 16. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2023, s. 195; DÜLGER, Murat Volkan/TAŞKIN, Şaban Cankat: Ceza Muhakemesi Hukuku, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2023, s. 213; HAYDAR, Nuran: Susma Hakkı, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019, s. 25; DONAY, Süheyl: İnsan Hakları Açısından Sanığın Hakları ve Türk Hukuku, 1. Baskı, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1982, s. 142, 143; ÖZTÜRK, Bahri: Ceza Muhakemesi Hukuku (Nazari ve Uygulamalı), 17. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2023, s. 156; NİŞANCI, Dilaver: Ceza Muhakemesi Hukukunda Asgari Sanık Hakları (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 6. Madde Çerçevesinde) – Ceza Hukuku Monografileri, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2022, s. 70.

belirtirken; bir yandan, futbol menajerine sözleşmeden doğan ücret ödeme borcu haricinde herhangi bir ödeme veya kazandırmanın yapılmasını yahut bu yönde bir teklifi de yasaklar. Hatta yasak kapsamı bununla kalmayıp, futbol menajeri ile yakın ilişki içerisinde olabilecek kişilere bu kazandırmanın veya teklifin yapılmasını da bünyesinde barındırır.

3.2.3.1.2.6 Diğer Yükümlülükler

Futbolcuların, yukarıda incelenen yükümlülükler dışında da birtakım yükümlülükleri mevcuttur. Buna göre müstakil bir başlık altında ele alınmayan ancak futbolcunun uyması gereken diğer yükümlülükler; TFF Futbol Menajerleri Talimatı m. 12/2-a hükmüne göre futbol menajeri lisansına sahip olmayan kişiler ile futbol menajerliği sözleşmesi akdedilmemesi ve m. 12/2-b hükmü uyarınca herhangi bir futbol menajerinin yahut futbol menajerliği şirketinin kendisi üzerinden, sözleşmeden doğan menfaatler saklı kalmak koşuluyla, menfaat elde etmesine müsaade edilmemesidir.

3.2.3.2 Antrenörün Hakları ve Yükümlülükleri

Antrenörlerin futbol menajerleriyle olan ilişkilerindeki konumu, nispeten futbolcuların konumuna daha yakındır. Fikrimizce bu durumun sebepleri; antrenörün de futbolcu gibi bir gerçek kişi olması, transfer sözleşmesini bir kulüple akdedilmesi gerekliliği ve dolayısıyla tüzel kişiliğe sahip bir taraf ile pazarlık ilişkisi içerisinde bulunmasıdır.

Bu sebeple futbol menajerliği sözleşmesinden doğan hak ve yükümlülüklerle ilişkin olarak da futbolcular ile aralarında bir fark bulunmaz. Bir önceki başlıkta futbolcuların, menajerlik sözleşmesinden doğan hak ve borçlarına ilişkin incelenen kuralların tamamı

antrenörler bakımından da geçerli olup; kuralda öznenin değiştirilmesi yöntemiyle somut olaya tatbiki mümkündür.

3.2.3.3 Kulübün Hakları ve Yükümlülükleri

Kulüpler, tüzel kişi olmaları itibarıyla futbolcu ve antrenörlerden daha farklı bir konuma sahiptirler. Buna göre kulüplerin futbol menajerliği sözleşmesinden doğan hakları bakımından büyük bir farklılık bulunmamakla birlikte; futbol menajerinin kulübü temsili halinde bulunulan faaliyetin türü, futbolcu ve antrenörler için bulunulan faaliyetten farklıdır. Bunun sebebi futbol menajerinin futbolcuyu veya antrenörü temsil ettiği halde görüşmelerin muhatabının çok büyük oranda kulüplerden oluşmasıyken; kulüplerin temsil edildiği durumlarda muhatap büyük ölçüde futbolcular ve antrenörlerden oluşur.

Kulüplerin yükümlülükleri incelendiğinde ise, futbolcu ve antrenörler için öngörülen yükümlülüklerin haricinde; temsil olunanın bir kulüp olması halinde gündeme gelen birtakım farklı yükümlülükler mevcuttur. Buna göre önceki başlıklarda ele alınan yükümlülüklere ek olarak kulüplerin, futbolcuları ve antrenörleri bir futbol menajeri ile çalışmaya sevk etmesi veya bu konuda etki altına alması ile halihazırda bir futbol menajeri ile sözleşmesel ilişki içerisinde bulunan futbolcu ve antrenörlerin bu sözleşmeden doğan borçlarına aykırı davranmaya yönlendirmesi veya zorlaması da yasaktır. Bu hareketlerin yasak kapsamında olmasının yanı sıra bunlara teşebbüs de edilemez. Anılan bu yükümlülük futbolcu ve menajerler bakımından mevcut değildir; zira kulüp ile pazarlık sürecinde bu kişilerin kulüpler üzerinde belirtilen yönde bir tahakküm kurması ihtimali oldukça düşüktür. Bununla birlikte yıldız oyuncu olarak nitelendirilen futbolcuların pazarlık aşamasında kulüplere üstün geldiği durumlar ile de karşılaşılabilir. Bu nedenle söz konusu yükümlülüğün, temsil olunan sıfatına sahip olabilecek kişilerin

tamamı bakımından uygulama alanı bulabilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması kanaatimizce isabetli olur.

3.2.3.4 FIFA'ya Üye Federasyonun Hakları ve Yükümlülükleri

Mevcut talimattan önceki talimatlarda temsil olunan olarak sayılmayan federasyonlar, öğretilerdeki daha eski tarihli eserlerde futbol menajerliği sözleşmesinin tarafı olarak incelenmemişlerdir. Kaldı ki artık federasyonlar, futbol menajerliği sözleşmesinin tarafı olabilmelerine rağmen uygulamada bir tarafın futbol menajeri diğer tarafın ise federasyon olduğu ihtimal en az karşılaşılan ihtimaldir. Zira federasyonların, kulüplerin aksine futbolcu transferi ve futbolcu ile sözleşme yapma gibi ihtiyaçlarından pek söz edilemez. Bu ihtimalde federasyonun futbol menajerliği sözleşmesine taraf olmasının temelinde kulüpler ve diğer federasyonlar ile içerisinde bulunduğu iletişim ağında, bu konularda faaliyet gösteren bir profesyonelin hizmetinden faydalanılmasının federasyona olumlu katkısı olacağı motivasyonu yer alır.

Futbol menajerliği sözleşmesine taraf olan federasyonun haklarının başında, elbette ki diğer taraflarda da olduğu gibi işin görülmesine ilişkin bir alacak hakkı yer alır. Bununla birlikte federasyonun temsili amacıyla futbol menajerinin sunacağı hizmet; futbolcu, antrenör ve kulüplere sunulan hizmetten önemli ölçüde farklılık içerir. Bu durumun temelinde de temsil hizmetinden yararlanılacak iletişimin yöneldiği amacın önceki hallerden farklılığı yer alır.

Federasyonların yükümlülükleri, nitelik olarak kulüplerin yükümlülüklerine benzerlik gösterir. Temsil olunanın yükümlülüklerine ilişkin önceki başlıklarda yer verilen yükümlülüklerin haricinde; federasyonların, kulüplerde de görüldüğü üzere, futbolcuları ve antrenörleri belirli bir futbol menajeri ile çalışmaya yönlendirmesi veya bu yönde tesir etmesi ile futbol menajeri ile arasında mevcut bir sözleşme bulunan

futbolcu ve antrenörlerin var olan sözleşmeden doğan borçlarına aykırı davranmaya sevk etmesi veya zorlaması yahut sayılan hareketlere teşebbüs etmesi yasaktır.

4. FUTBOL MENAJERLİĞİ SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ VE SONA ERMENİN SONUÇLARI İLE SÖZLEŞMEDEN DOĞAN UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

4.1 Futbol Menajerliği Sözleşmesinin Sona Ermesi ve Sona Ermenin Sonuçları

4.1.1 Genel Olarak

Geniş anlamda borç olan sözleşme ilişkisinin sona ermesi ile dar anlamda borcun sona ermesi, birbirinden farklı durumlardır. Sözleşmenin sona ermesiyle birlikte borcun sona ermediği haller ve bunun tam aksi yönünde dar anlamda borç sona ermesine rağmen sözleşme ilişkisinin mevcudiyetini koruduğu haller mevcuttur¹⁶⁵. Sözleşme ilişkisini sona erdiren sebepler birden çok olmakla birlikte, sözleşmelerin yapısına bağlı olarak her sebep her sözleşmeyi sona erdirmeye uygun değildir. Buna göre her sözleşme bakımından özel bir değerlendirme yapılması ve bahse konu sözleşmeyi sona erdirebilecek sebeplerin bu yöntemle tespiti gerekir¹⁶⁶.

Futbol menajerliği sözleşmesi isimli bir sözleşme olmasına karşın, hükümleri detaylıca düzenlenmiş bir sözleşme türü değildir. Buna göre sona ermesine ilişkin olarak, tüm sözleşmeler için ortak getirilmiş hükümler olan Türk Borçlar Kanunu'nun düzenlemeleri uygulama alanı bulabilecekken; bunun yanında futbol menajerliği sözleşmesinin de bir tür iş görme sözleşmesi olması ve TBK'nın vekalet sözleşmesine ilişkin 502/2 hükmü de göz önünde bulundurulmasıyla¹⁶⁷, vekalet sözleşmesi için

¹⁶⁵ OĞUZMAN/ÖZ, Borçlar Genel Cilt I, N. 1743 – 1745.

¹⁶⁶ OĞUZMAN/ÖZ, Borçlar Genel Cilt I, N. 1746.

¹⁶⁷ Güven ilişkisine dayalı olması ve bir iş görme sözleşmesi olması itibarıyla vekalet sözleşmesine yüksek benzerlik gösteren futbol menajerliği sözleşmesinin sona ermesi bakımından da bu hükümlerin bir kısmı kıyas yoluyla uygulanabilir.

getirilmiş olan özel sona erme hallerinin kıyas yoluyla burada da uygulanabilirliği gündeme gelir¹⁶⁸.

TBK’da borçların ve borç ilişkilerinin sona ermesi ve zamanaşımı, sona erme halleri ve zamanaşımı alt ayrımları ile düzenlenmiştir. Bu bölümde kanun koyucu ibra, yenileme, alacaklı ve borçlu sıfatlarının birleşmesi, ifa imkansızlığı, aşırı ifa güçlüğü, takas ve zamanaşımını düzenlemiştir¹⁶⁹. Burada belirtmek gerekir ki; TBK’da yer alan borcun sona erme sebeplerinden tamamının futbol menajerliği sözleşmesi bakımından uygulama alanı bulması mümkün değildir¹⁷⁰. Bir örnekle açıklamak gerekirse borçlu ve alacaklı sıfatlarının birleşmesi nedeniyle borcun sona ermesi, futbol menajerliği sözleşmesinden doğan borçlar bakımından gerçekleşemez; zira bir kulüp veya federasyon ile menajer arasında yapılan futbol menajerliği sözleşmesinde temsil olunanın gerçek kişi olmaması nedeniyle futbol menajerliği lisansı alması hiçbir zaman mümkün değildir. Keza bir tarafı lisanslı futbolcu yahut lisanslı antrenör olan futbol menajerliği sözleşmelerinde; FIFA Futbol Temsilcisi Lisansı Uygunluk Kriterleri arasında sayılan “... bir üye federasyonun, bir futbol liginin, bir kulübün, ... yetkilisi ve çalışanı olunmaması” şartının sağlanmaması nedeniyle futbolcunun yahut antrenörün futbol menajerliği lisansı alması mümkün olmaz. Dolayısıyla aşağıda TBK’nın genel hükümler bahsinde yer alan ve geniş anlamda borcu sona erdirebilecek sebepler ele alınacaktır.

Sözleşme ilişkisini sona erdiren genel sebepler; sözleşmeden doğan borçların tamamının sona ermiş olması, tarafların ortak iradesiyle sözleşmeyi sona erdirmesi (ikale), sözleşmenin taraflarından birisinin ölmesi¹⁷¹, sözleşmenin taraflarından birisinin

¹⁶⁸ ÖZKUL KOÇ, s. 162.

¹⁶⁹ OĞUZMAN/ÖZ, Borçlar Genel Cilt I, N. 1749; EREN, Borçlar Genel, N. 3968.

¹⁷⁰ ÖZKUL KOÇ, s. 143.

¹⁷¹ Genel kural taraflardan birisinin ölümünün sözleşme ilişkisinin sona ermesi için yeterli olmadığı, mirasçıların ölen kişi yerine geçeceği şeklindedir. Bununla birlikte özellikle güven ilişkisine dayanan ve

iflası, sözleşme bozucu şarta bağlanmışsa bu şartın gerçekleşmesi, sözleşme belirli bir süre için yapılmışsa bu sürenin sona ermesi, sözleşmenin taraflarından birisinin tek taraflı olarak bozucu yenilik doğuran hakkıyla sona erdirmesi (fesih) ve aşırı ifa güçlüğü halinde diğer şartların da sağlanması durumunda güçlüğe düşen tarafın sözleşmeyi sona erdirmesi olarak sıralanabilir¹⁷².

4.1.2 Sona Erme Sebepleri ve Sonuçları

4.1.2.1 Sürenin Dolması

Futbol menajerliği sözleşmesi, zaman bakımından yapılan sınıflandırmada sürekli borç ilişkisi doğuran sözleşmeler arasında yer alır. Bir sözleşmede asli edimlerden birisi bile sürekli edim gerekliliği doğuruyorsa, burada sürekli sözleşmeden bahsetmek mümkündür¹⁷³. Futbol menajerliği sözleşmesinde de menajerin yerine getirdiği iş görme edimi, çoğu zaman, sözleşmenin başından sonuna kadar geçen süre boyunca bir devamlılık içerisinde yerine getirilir.

Buna göre futbol menajeri ile sözleşmenin karşı tarafının sözleşmede belirledikleri sürenin dolması, sözleşmenin kendiliğinden sona ermesi sonucunu doğurur. Sözleşme serbestliği ilkesine göre taraflar sözleşmenin süresini serbestçe belirleyebilecekleri gibi, kanun koyucunun bu konuda sınırlayıcı hükümler getirmesi mümkündür. Nitekim futbol menajerliği sözleşmesinin süresine ilişkin olarak da kanun koyucunun süre sınırı yönünden bir takdiri mevcuttur. 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un Ek Madde 2/2 hükmünde,

kişi unsurunun ön planda olduğu iş görme sözleşmelerinde, tarafın ölümüyle sözleşmenin de sona ereceği sonucuna ulaşmak mümkündür. Detaylı bilgi için bkz. EREN, Borçlar Genel, N. 3949.

¹⁷² OĞUZMAN/ÖZ, Borçlar Genel Cilt I, s. 573; EREN, Borçlar Genel, N. 3948 – 3949.

¹⁷³ OĞUZMAN/ÖZ, Borçlar Genel Cilt I, N. 169; EREN, Borçlar Genel, N. 614.

futbolcu ile yapılacak futbol menajerliği sözleşmesinin azami süresi iki yıl olarak belirlenmiştir¹⁷⁴. Bununla birlikte TFF Futbol Menajerleri Talimatı m. 7/3 hükmünde de konuya ilişkin olarak futbolcular ve antrenörlerin taraf oldukları futbol menajerliği sözleşmesinin azami iki yıl için yapılabileceğine ilişkin bir hüküm yer alır. Buna göre futbol menajerliği sözleşmesine uygulanacak süre sınırına ilişkin olarak ikili bir ayrıma gidilmesi gerekir. Futbolcuların yahut antrenörlerin taraf oldukları futbol menajerliği sözleşmesi en çok iki yıl için olabilirken, kulüpler ve federasyonların taraf oldukları futbol menajerliği sözleşmelerinde taraflar bir sınırla bağlı kalmaksızın sözleşmenin süresini belirleyebilirler. Bu noktada aksine bir hüküm mevcut olmadığından kulüpler ve federasyonlar ile yapılan futbol menajerliği sözleşmesinin süresiz olması mümkündür. Böyle bir ihtimalde sürenin dolması ile sona erme mümkün olmayacağı gibi, sözleşmenin ne şekilde sona ereceğine ilişkin bir hüküm de mevcut değildir. Buna göre belirsiz süreli futbol menajerliği sözleşmesinin sona ermesi bakımından vekalet sözleşmesi hükümlerinin kıyas yoluyla uygulama alanı bulacağı tespit edilebilir. Belirsiz süreli futbol menajerliği sözleşmesi yapıldığında, taraflardan her biri, sözleşmeyi dilediği zaman sona erdirebilir. Bu noktada vekalet sözleşmesinin sona ermesine ilişkin getirilen “uygun olmayan zaman” kavramı incelenmelidir. İş görme faaliyetine, sözleşmenin tek taraflı olarak sona erdirilmesi yoluyla son verilmesinin karşı taraf bakımından elverişsiz bir

¹⁷⁴ İlgili hükümde “Futbolcu ile imzalanacak menajerlik sözleşmesinin noterde düzenleme şeklinde yapılması zorunludur. Menajerlik sözleşmesi en fazla iki yıl için yapılabilir. Fiil ehliyetine sahip olmayan küçükler için vasi veya velayet sahibinin imzası bulunmak zorundadır.” ifadelerine yer verilmiştir. Buna göre hükmün lafzından karşı tarafının kim olduğundan bağımsız olarak tüm menajerlik sözleşmelerinin azami süresinin iki yıl olduğu yanılğısı oluşabilmekle birlikte; süreye ilişkin cümleden bir önceki cümlede futbolcu ile imzalanacak menajerlik sözleşmesinden bahsedilmesi ve bir sonraki cümlede ancak futbolcu bakımından değerlendirilebilecek fiil ehliyeti eksikliği durumu, bu süre sınırının da futbolcu ile imzalanacak futbol menajerliği sözleşmesine ilişkin olduğunu gösterir. Bunların yanında TFF Futbol Menajerleri Talimatı’nın temsile ilişkin 7. maddesinin 5. fıkrasında da “Bir Futbol Menajeri ile Yeni Kulüp veya Eski Kulüp arasında akdedilen bir Futbol Menajerliği Sözleşmesi, azami süreye tabi değildir.” şeklinde bir ifadeye yer verilerek, azami süre sınırının kulüplerle yapılacak futbol menajerliği sözleşmeleri bakımından geçerli olmadığı ortaya konulmuştur. Süreye ilişkin detaylı inceleme için bkz. 4.1.2.1.

vakitte gerçekleştirilmesi “uygun olmayan zamanı” ifade eder¹⁷⁵. Vekalet sözleşmesinin uygun olmayan zamanda sona erdirilmesi, diğer taraf bakımından bir zarara yol açıyorsa; sona erdiren tarafın bu zararı TBK m. 512 hükmü uyarınca tazmin etmesi gerekir. Hemen belirtmek gerekir ki uygun olmayan zamanda sona erdirme borca aykırılık teşkil etmez; yalnızca kanun koyucunun bu ihtimalde öngördüğü üzere bir tazminat sorumluluğu doğurur¹⁷⁶.

Süre sınırına ilişkin kural emredici nitelikte olmakla birlikte, futbolcu veya antrenörle futbol menajerliği sözleşmesi yapılırken bu süre sınırına riayet edilmemesi, sözleşmenin kesin hükümsüzlüğünü doğurmaz. Buna göre tarafların iki yıldan daha uzun süreliğine yaptıkları futbol menajerliği sözleşmesi, azami süre olan iki yıl için geçerli olur. Bu süre sınırının aşılması amacıyla sözleşmede farklı hükümlere yer verilen diğer hükümler ve belirli şartlar öngörülmüş olsa bile sözleşmenin kendiliğinden uzayacağına ilişkin getirilen hükümler kesin hükümsüzlük yaptırımıyla karşı karşıya kalır¹⁷⁷.

Buna göre kulüpler veya federasyonlar ile yapılan futbol menajerliği sözleşmesinde öngörülmüşse bu sürenin dolmasıyla; futbolcular ve antrenörlerle yapılan futbol menajerliği sözleşmelerinde ise iki yıldan az bir süre belirlenmişse bu sürenin dolması, iki yıldan uzun bir süre belirlenmişse iki yılın dolmasıyla sözleşme kendiliğinden sona erer.

¹⁷⁵ SARI, Vekalet Sözleşmesi, s. 136. TBK m. 512’den doğan tek taraflı sona erdirme hakkının kullanıldığı anın karşı taraf bakımından özel bir olumsuz sonuca sebep olmasının uygun olmayan zaman olarak nitelendirilmesine ilişkin bkz. GÜMÜŞ, Borçlar Özel, s. 469.

¹⁷⁶ ZEVKLİLER/GÖKYAYLA, s. 674; EREN, Borçlar Özel, s. 743; SARI, Vekalet Sözleşmesi, s. 131. Uygun olmayan zamanda sona erdirmenin sadakat borcuna aykırılık teşkil ettiği, dolayısıyla tazminat talebinin borca aykırılığa dayandığına ilişkin bkz. TANDOĞAN, C. II, s. 640. Her iki görüşe ilişkin detaylı inceleme için bkz. BUZ, Vedat: “Vekâlet Sözleşmesini Uygun Olmayan Zamanda Sona Erdiren Tarafın Sorumluluğu”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, XXXVIII(3), 2022, s. 384, 385.

¹⁷⁷ ÖZKUL KOÇ, s. 146; KOÇ, s. 52, 23; ATİK, s. 86; DEVELİOĞLU, s. 20.

4.1.2.2 Tarafların Anlaşması

İrade serbestisinin borçlar hukukundaki görünüşü olan sözleşme özgürlüğü; tarafların sözleşme yapıp yapmama, sözleşmenin karşı tarafını, şeklini, konusunu ve türünü belirleme özgürlüklerinin yanında sözleşmeyi sona erdirmeye özgürlüğünü de barındırır¹⁷⁸. Buna göre sözleşmenin taraflarının anlaşması sonucunda, malvarlığına yaptığı etki bakımından bir tasarruf işlemi niteliğinde olan sözleşmeyi sona erdirmeye sözleşmesi yaparak, aralarındaki borç ilişkisini sona erdirmeleri mümkündür¹⁷⁹. Futbol menajerliği sözleşmesinde öngörülmüş olan süre henüz dolmamış olsa dahi, tarafların mevcut sözleşmeyi sona erdirmeye yönündeki irade açıklamaları ile sözleşme sona erdirilebilir¹⁸⁰.

Sözleşmeyi sona erdirmeye sözleşmesi ile borç tamamen yahut kısmen ortadan kaldırılabilir. Burada ortadan kaldırılmak istenen sözleşme bir geçerlilik şekline tabi tutulmuş olsa dahi; yapılacak sözleşmeyi sona erdirmeye sözleşmesinin geçerliliği herhangi bir şekil şartına tabi değildir¹⁸¹. Elbette ki bir sözleşmenin sona erdirilmesine ilişkin sözleşmenin de kanun koyucu tarafından geçerlilik şekline bağlanması mümkündür; ancak futbol menajerliği sözleşmesi bakımından buna ilişkin bir düzenleme mevcut olmadığından genel kural uygulama alanı bulur, dolayısıyla taraflar resmi şekilde yaptıkları futbol menajerliği sözleşmesini dilerlerse sözlü olarak dahi sona erdirebilirler¹⁸². Burada tarafların sözleşmeyi sona erdirmeye sözleşmesi yapması için yalnızca sona erdirmeye noktasında değil; sona ermenin sonuçları üzerinde de uzlaşmaları

¹⁷⁸ KILIÇOĞLU, Borçlar Genel, N. 638; EREN, Borçlar Genel, N. 996.

¹⁷⁹ EREN, Borçlar Genel, N. 3952.

¹⁸⁰ ÖZKUL KOÇ, s. 147; KOÇ, s. 53.

¹⁸¹ OĞUZMAN/ÖZ, Borçlar Genel Cilt I, N. 169; EREN, Borçlar Genel, N. 3953.

¹⁸² ÖZKUL KOÇ, s. 147.

gerekir. Kanaatimizce uzlaşılması gereken noktalardan en önemlisinin ise bir ödeme yapılıp yapılmayacağı ve eğer yapılacaksa bu ücretin miktarı olduğu söylenebilir.

4.1.2.3 İmkansızlık

Futbol menajerliği sözleşmesinin imkansızlık nedeniyle sona ermesi; futbol menajerinin görmeyi üstlendiği işin imkansız hale gelmesi, futbol menajerinin bu işi görmesinin olanaksız kalması veya temsil olunanın gösterdiği faaliyeti yürütmesinin olanaksız kalması hallerinde söz konusu olabilecektir.

Burada bahsedilen sonraki imkansızlık hali; taraflardan birinin kusurundan kaynaklanabileceği gibi, tarafların kusuru olmadan da gerçekleşmiş olabilir. Tarafların bir kusuru olmadan doğan imkansızlıkta, artık sözleşmenin sona ermesi gündeme gelirken; taraflardan birinin kusuruyla meydana gelen imkansızlıkta ise kusurlu tarafın borcunun tazminat borcuna dönüştüğü kabul edilir¹⁸³.

Futbol menajerinin görmeyi üstlendiği işin imkansız hale gelmesi, futbol menajerliği sözleşmesinin belirli bir transfer görüşmesini yürütmek konusunda kurulması halinde kulübün transfer yasağı cezası ile karşılaşması halinde ortaya çıkabilir¹⁸⁴. Bu noktadaki imkansızlığın geçici nitelikte mi yoksa sürekli nitelikte mi olduğunun tespiti önemlidir. Zira özellikle bir kulüple görüşme gerçekleştirmek amacıyla futbol menajeri ve futbolcu / antrenör arasında kurulan futbol menajerliği sözleşmelerinde azami süre sınırının mevcudiyeti göz önüne alındığında, söz konusu kulübün iki yılın altında bir transfer cezasına mahkum edilmesi geçici imkansızlık teşkil edecekken; kulübün iki yılı

¹⁸³ OĞUZMAN/ÖZ, Borçlar Genel Cilt I, N. 1809; SEROZAN, §16 N. 1 – 3; AKINTÜRK/ATEŞ, s. 125, 126 ve 184.

¹⁸⁴ Bu disiplin cezası yalnızca kulüpler bakımından uygulama alanı bulabilir, CİRİT, İsmail Rüştü/ARTUÇ, Mustafa/ÇİÇEK BAŞTÜRK, Selda/ALBAY, Buse: Futbol Disiplin Hukuku Uygulamaları, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2023, s. 53. Buna karşın futbolcunun profesyonel futbolcu lisansının iptali de bahsedilen imkansızlık durumunu meydana getirebilecektir.

aşan transfer cezasına çarptırılması durumu artık sürekli imkansızlık olarak nitelendirilebilir. Bu noktada geçici imkansızlığın, sözleşmeden beklenen menfaati ortadan kaldırması veya büyük oranda tehlike altında bırakması halinde, sözleşme ilişkisinin sürdürülmesi dürüstlük kuralı çerçevesinde bir taraf bakımından beklenemez hale gelirse; artık sürekli imkansızlık hükümlerinin uygulama alanı bulması gündeme gelir¹⁸⁵. Futbol menajerinin faaliyet gösterdiği ülkede faaliyetten menedilmesi de yine bu duruma bir örnek teşkil eder¹⁸⁶.

Futbol menajerinin lisansının iptalinin de imkansızlık teşkil etmesi mümkündür. Her ne kadar TFF Futbol Menajerleri Talimatı'nın 7. maddesinin 12. fıkrası futbol menajerinin lisansının iptalini fesih için haklı sebep olarak sayıyorsa da bu ihtimalde imkansızlıktan bahsedilmesi daha isabetli olur. Zira futbol menajerinin lisansının iptal edilmesi, çoğu zaman futbol menajerinin kusurundan kaynaklanabileceği gibi, belirli durumlarda futbol menajerinin kusurundan doğmayabilir. Futbol menajerinin ücret sınırlamalarına uymaması halinde lisansını kaybetmesi halinde iş görme borcunun sonraki kusurlu imkansızlıktan kaynaklı olarak sona erdiği ve bunun yerine bir tazminat borcunun doğduğundan bahsedilebilir. Buna karşın futbol menajerine bir bahis şirketinin miras yoluyla intikal etmesi nedeniyle uygunluk kriterlerinin sağlanamıyor olması ve dolayısıyla lisansın iptalinin gerçekleşmesi halinde, artık sonraki kusursuz imkansızlık kapsamında TBK m. 136 uyarınca borç sona erer. Karşılıklı borç yükleyen sözleşmelerde imkansızlık sebebiyle borcundan kurtulan borçlu, karşı taraftan almış olduğu edimi sebepsiz zenginleşme hükümleri uyarınca geri vermekle yükümlü olup, henüz kendisine

¹⁸⁵ SEROZAN, Rona/BAYSAL, Başak/SANLI, Kerem Cem: Serozan Borçlar Hukuku Genel Bölüm, 8. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2022, §14 N. 2; OĞUZMAN/ÖZ, Borçlar Genel Cilt I, N. 1807; NOMER, N. 182.6; ÇAVUŞOĞLU, Aslı: Geçici İfa İmkansızlığı ve Hukuki Sonuçları, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020, s. 238 vd.

¹⁸⁶ KOÇ, s. 54.

ifa edilmemiş olan edimi isteme hakkını kaybeder. Bu kapsamda futbol menajerliği sözleşmesinde menajere ödenen bir miktar ücret var ise sebepsiz zenginleşme hükümlerine göre menajerin iade borcu doğacağını söylemek mümkündür.

Bu noktada lisansın askıya alınmasının doğrudan sözleşmenin sona ermesine sebep olmayabileceği ihtimali unutulmamalıdır; zira lisansın askıya alınması halinde askıya sebep olan nedenin ortadan kalkmasıyla futbol menajeri faaliyetlerine devam edebilir¹⁸⁷.

İmkansızlığa yol açan bir diğer hal temsil olunanın kendi faaliyetini yürütmesinin olanaksız kalması olabilir¹⁸⁸. Bu durum bir futbolcunun veya antrenörün faaliyetten yasaklanması şeklinde ortaya çıkabileceği gibi, futbolcunun kariyerini sürdürmesine kesin olarak engel olan bir sakatlık yaşaması halinde de olabilir. Futbolcunun yasaklı madde kullanması ve Dopingle Mücadele Talimatı kapsamında uzun süreli hak mahrumiyeti cezasına hükmedilmesi halinde, yukarıda açıklanan sonraki kusurlu imkansızlık sonuçları doğacak iken; futbolcunun maçta girdiği bir ikili mücadele sonucunda kariyerini bitiren bir sakatlık yaşaması halinde, artık sonraki kusursuz imkansızlık dolayısıyla sözleşmenin sona ermesi gündeme gelir. Kanaatimizce burada dikkat edilmesi gereken bir diğer husus, bir futbolcunun futbolu bıraktığını açıklamasının doğrudan bu yönde bir imkansızlık doğurmayacağıdır; zira tarihte örneklerine de rastlandığı üzere, futbolu bıraktığını söyledikten sonra lisans süresi bitmeden sahalara geri dönen futbolcular mevcuttur¹⁸⁹. Dolayısıyla böyle bir ihtimalde futbol menajerinin

¹⁸⁷ KOÇ, s. 54.

¹⁸⁸ PFDK'nın 30.01.2018 tarihli kararında bir futbolcuya ayrımcılık ve ideolojik propaganda nedeniyle vermiş olduğu sürekli hak mahrumiyeti cezası buna bir örnek teşkil eder. <https://www.tff.org/default.aspx?pageID=246&ftxtID=28657> (e.t. 14.02.2024).

¹⁸⁹ Gelmiş geçmiş en iyi futbolcular arasında sayılan Johan Cruyff 1978 yılında aldığı emeklilik kararının ardından, futboldan kazandığı para ile yaptığı kötü yatırımlarından dolayı 1979 yılında futbola geri dönme kararı almış ve 1984 yılına kadar aktif futbolculuğa devam etmiştir (<https://lastwordonsports.com/football/2021/04/01/returning-players-johan-cruyff/> (e.t. 14.02.2024).

futbolcu adına görüşmeler yürütmesi hala mümkün olduğundan; imkansızlık sonucu doğmaz.

Futbol menajerliği sözleşmesinin imkansızlık nedeniyle sona ermesi halinde, taraflardan birisinin imkansızlığa kusuruyla sebep olduğu tespit edilebiliyorsa; artık bu tarafın, yalnızca sözleşmenin karşı tarafının zararlarını tazminle kalmayıp, eğer sözleşmede kararlaştırılmışsa ceza koşulu ile de yükümlü olduğu söylenebilir.

4.1.2.4 Haklı Sebep Sona Erdirme

TFF Futbol Menajerleri Talimatı'nın 7. maddesinin 12. fıkrası *“Futbol Menajerliği Sözleşmesi, haklı bir sebebin varlığı halinde ilgili tarafça derhal feshedilebilir.”* ifadesini içerir. Buna göre feshe ilişkin olarak getirilmiş olan bu hüküm, kanun koyucunun vekalet sözleşmesine özgü sona erme sebepleri bakımından getirdiği tek taraflı sona erme hükmüyle, haklı sebebe ihtiyaç duyulması noktasında çatışır.

Kanun koyucu, vekalet sözleşmesinin kendine özgü sona erme sebepleri arasında ilk olarak tek taraflı sona erdirme kavramına yer verir. Buna göre sözleşmenin taraflarından her birisinin sözleşmeyi tek taraflı bir beyanla sona erdirmesi mümkündür. Burada nitelik itibarıyla bir bozucu yenilik doğuran hakkın kullanılması söz konusudur¹⁹⁰. Kanun koyucu, bu bozucu yenilik doğuran hakkın kullanılması bakımından herhangi bir haklı sebebin mevcudiyeti koşulunu aramaz¹⁹¹.

Benzer bir biçimde 2019 yılında aktif futbol kariyerini sonlandırdığını açıklayan Arjen Robben, bir yıllık bir aranın ardından 2020 yılında, futbola başladığı takım olan FC Groningen forması ile sahalara dönmüş ve bir yıl daha profesyonel futbol oynamıştır.

¹⁹⁰ EREN, Borçlar Genel, N. 3957; HATEMİ/SEROZAN/ARPACI, s. 432; KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 548; ÜREM, s. 149.

¹⁹¹ ZEVLİLİLER/GÖKYAYLA, s. 672; HATEMİ/SEROZAN/ARPACI, s. 434; TANDOĞAN, C. II, s. 620; KILIÇOĞLU, Borçlar Özel, s. 551, 552; ÜREM, s. 148.

Kanun koyucunun, vekalet sözleşmesinin tek taraflı sona erdirilmesinde haklı sebebe ihtiyaç duyulmayacağı yönündeki iradesinin temelinde, vekil ile müvekkil arasındaki ilişkinin temelini bir güven esasına dayanıyor olması ve dolayısıyla herhangi bir sebeple bu güven ilişkisinin sona erdiği yahut zedelendiği hallerde, artık bu ilişkinin sürdürülmesinin taraflardan beklenemeyeceği fikri yatar¹⁹². Her ne kadar aynı güven ilişkisi futbol menajerliği sözleşmesinin tarafları bakımından da mevcut olsa; TFF Futbol Menajerleri Talimatı'nda yer alan hüküm oldukça açık ve emredici niteliktedir¹⁹³.

Futbol menajerliği sözleşmesinin feshinde haklı sebep sayılan durumlar, TFF Futbol Menajerleri Talimatı m. 8/12 hükmünde örnekseme yöntemiyle sayılmıştır. İlk sayılan haklı sebep, futbol menajерinin lisansının iptali yahut askıya alınmasıdır. Bu noktada futbol menajерinin lisansını iptali durumunda sözleşmenin imkansızlık nedeniyle sona ermesinin veya tazminat ödeme borcunun doğmasının gündeme gelebileceği hususu, imkansızlık başlığında incelenmiştir¹⁹⁴. Dolayısıyla futbol menajерinin lisansının iptali sonucunda imkansızlık nedeniyle sona eren futbol menajerliği sözleşmesinin ayrıca tekrardan feshedilmesi mümkün değildir. Buradaki ayrımın tespiti, haklı sebeple fesih halinde tazminat borcunun doğmasının gündeme gelmesi mümkün iken; kusursuz sonraki imkansızlık halinde tazminat yükümlülüğünün doğmayacak olması bakımından önemlidir. Buna karşın futbol menajерinin lisansının askıya alınması, sözleşmenin feshinde haklı sebep teşkil etmesi bakımından tipik bir örnektir. TFF Futbol Menajerleri Talimatı'nın 8. maddesinde yer verilen bir diğer haklı sebep olarak *“Futbolla ilgili herhangi bir faaliyette bulunmaktan men edilme cezası verilmesi.”* ifadesi kullanılır. Bu noktada hükmün ifadesinden sözleşmenin hangi tarafının men cezasının muhatabı olacağı

¹⁹² ZEVLİLER/GÖKYAYLA, s. 671, 672; TANDOĞAN, C. II, s. 614 – 616.

¹⁹³ Talimatta yer alan hükümlerin niteliğine ilişkin bkz. 2.2.1 son paragraf.

¹⁹⁴ Bkz. 4.1.2.3.

anlaşılmamaktaysa da futbol menajerine uygulanacak bu yönde bir yaptırım “lisansın iptali” şeklinde ifade edileceğinden; bu haklı sebebin, temsil olunanın faaliyetten menedilmesi olarak anlaşılması gerekir. Bu ihtimalde artık futbol menajerinin haklı sebebe dayanarak sözleşmeyi feshetmesi mümkündür. Yer verilen son haklı sebep ise *“En az bir transfer ve tescil dönemi süresince ulusal ve uluslararası transfer ve tescil yasağı cezası verilmesi.”* durumudur. Bu ihtimalde de cezanın muhatabı ancak temsil olunan olabileceğinden; sözleşme futbol menajeri tarafından haklı sebeple feshedilebilir. Bu çerçevede haklı sebep kavramı yalnızca belirtilenlerle sınırlı olmayıp; dürüstlük kuralı kapsamında sözleşmenin taraflarından birinin, mevcut borç ilişkisini sürdürmesinin beklenemeyecek hale gelmesi durumunda da haklı sebebin olduğu TFF Futbol Menajerleri Talimatı m. 7/12 hükmüne göre kabul edilir.

Sayılan durumların haklı sebeple fesih bakımından çekilmezlik unsurunu sağladığı konusunda bir ön kabul mevcut olmakla birlikte; temeli güvene dayanan bu ilişkide tarafların güveninin zedelenmesine yol açacak harici bir durum da bir haklı sebep teşkil edebilir. Bu duruma örnek olarak ise futbol menajerinin düzenli olarak disiplin ihlali gerçekleştirdiğinin yetkili makam tarafından tespit edilmesi veya sadakat yükümlülüğüne aykırı hareket ettiğinin fark edilmesi gösterilebilir. Kanaatimizce temsil olunanın ücret ödeme borcunda sürekli olarak gecikmesi de bu bağlamda bir haklı sebep olarak kabul edilebilir.

Buna göre futbol menajerliği sözleşmesini haklı bir sebebe dayanmadan sona erdiren taraf, TFF Futbol Menajerleri Talimatı m. 7/12 uyarınca artık karşı tarafın zararlarını tazmin¹⁹⁵ ve sözleşmede kararlaştırılmışsa ceza koşulu ile sorumlu olur.

¹⁹⁵ Bu noktada futbol menajerinin, yakın gelecekte transfer görüşmesi yapmak amacıyla almış olduğu uçak biletleri ve otel ücretinin zarar kalemi olarak doğması örnek verilebilir.

Sözleşmenin taraflarının gerçekleştirdikleri disiplin ihlalleri TFF Futbol Menajerleri Talimatı m. 7/12 hükmünde de ifade edildiği gibi *“dürüstlük kuralı ve iyiniyet ilkesine göre taraflardan birinin, kararlaştırılmış olan süre boyunca sözleşmeye dayalı ilişkiyi sürdürmesinin artık makul bir şekilde beklenemeyeceği”* bir durum yaratabilir, diğer bir ifadeyle futbol menajerliği sözleşmesinde güven ilişkisini sarsan ve ilişkinin devamını çekilmez hale getiren bir haklı sebep teşkil edebilirler. Bu sebeple, tarafların gerçekleştirebilecekleri çeşitli disiplin ihlallerine değinmek faydalı olacaktır. Buna göre futbolu uluslararası alanda düzenleyen FIFA ve ulusal düzenleme yetkisine sahip TFF, getirmiş oldukları kurallara uyulmasını sağlamak amacıyla yönelik olarak birtakım disiplin hükümleri öngörür. Bu disiplin hükümlerinin amacı, ilgili hükmü ihlal eden gerçek yahut tüzel kişiye orantılı bir yaptırım uygulanması yoluyla, kuralların benimsenmesi ve gerek saha içi gerekse saha dışında kurallara azami miktarda uyulması politikasını gerçekleştirmektir. TFF’nin disiplin hükümlerinin ihlali, disiplin cezaları ve konuya ilişkin diğer birtakım düzenlemeleri TFF Futbol Disiplin Talimatı’nda yer alırken; bir kısmı da Futbol Menajerleri Talimatı gibi farklı düzenlemelerde kendine yer bulur. TFF Futbol Menajerleri Talimatı, disiplin cezalarını düzenlerken üçlü bir ayrıma gider. Buna göre uygulanabilecek disiplin cezası türleri; muhatabının futbol menajeri, futbolcu / antrenör, kulüp ve kulüp başkanı / yöneticisi olmasına göre farklılık gösterir.

Konumuz kapsamında TFF Futbol Menajerleri Talimatı’nda yer alan birtakım disiplin ihlalleri ve sonuçları ele alınacaktır.

4.1.2.4.1 Futbol Menajerleri Bakımından Öngörülen Disiplin Cezaları

Futbol menajerinin TFF Futbol Menajerleri Talimatı’nda öngörülen ücret sınırlarına uymamasının karşılığı, lisansın iptali disiplin cezasıdır. Yine aynı şekilde bir futbol kulübü ile arasında sözleşme ilişkisi bulunan futbol menajerinin; TFF’ye bildirilen

menajerlik sözleşmesinden bağımsız olarak futbol kulübüne veya sözleşmeye taraf olmayan üçüncü kişilerin yararına olacak şekilde bir hukuki işlem yapması da futbol menajerinin lisansının iptali sonucunu doğurur¹⁹⁶. Bir diğer ihtimal olarak; futbol menajerinin, TFF Futbol Menajerleri Talimatı'nda yaşı küçük futbolcuların temsiline ilişkin olarak düzenleme altına alınmış hükümlere aykırı hareketinin karşılığının yaptırımı ise, futbol menajerinin lisansının azami iki yıllığına askıya alınmasıdır.

Unutulmamalıdır ki bu üç disiplin hükmünün ihlali durumunun tespiti halinde sayılan cezaların verilmesi konusunda ilgili disiplin kurulunun takdir yetkisi bulunmazken; bunlara ek olarak para cezasına hükmedilmesi konusunda ise disiplin kurulunun takdir yetkisi mevcuttur. Disiplin cezasının muhatabı olabilecek kişiler arasında yalnızca futbol menajerleri bakımından geçerli olmak üzere; kesinleşen para cezasının TFF'ye öngörülen süre içerisinde ödenmemesi halinde¹⁹⁷, lisansın askıya alınması yaptırımı uygulanır ve bu askı süresi boyunca kişi, futbol menajerliği kapsamında herhangi bir etkinlikte bulunamaz.

Futbol menajerine ilişkin sayılan disiplin yaptırımlarının, temsil olunan bakımından sözleşmeyi çekilmez hale getirdiğinin tespiti mümkün ise; artık temsil olunanın sözleşmeyi tek taraflı sona erdirmesi için haklı sebebin mevcut olduğu da söylenebilir¹⁹⁸.

¹⁹⁶ TFF Futbol Menajerleri Talimatı'nın 16. Maddesinin 5. Fıkrasında, bu ihtimalde uygulanacak yaptırım için "faaliyete son verme" ifadesi kullanılmıştır. Disiplin cezaları sınırlı sayıda olup, TFF Futbol Disiplin Talimatı yahut TFF Futbol Menajerleri Talimatı'nda yer almayan bir disiplin cezasına hükmedilmesi olanaksızdır. Buna göre belirtilen "faaliyete son verme" ifadesinden, futbol menajerinin menajerlik faaliyetini icra etme hakkına son veren "lisansın iptali" disiplin cezası anlaşılmalıdır. Anılan ihlalin gerçekleşmesi halinde aynı yaptırıma hükmedileceği 5894 sayılı Kanun Ek Madde 2/8 hükmünde de ayrıca düzenleme altına alınmıştır.

¹⁹⁷ Kasım 2023 Talimatı'nda bu süre kesinleşmeden itibaren 30 gün olarak belirlenmiştir.

¹⁹⁸ İtalyan futbol menajeri Carmine Mino Raiola'ya İtalya Futbol Federasyonu (FIGC) tarafından verilen ve FIFA'nın dünya çapında uygulanmasına karar verdiği, doğrudan transfer sezonuna gelen üç aylık faaliyetten men cezası, bu bakımdan oldukça önemli bir örnek teşkil eder. Buna karşın CAS, bu cezanın

Lisansını elinde bulundurduğu süreç boyunca bu alanda faaliyetlerine devam eden futbol menajerinin, belirli durumlarda lisansının askıya alınması veya tamamen iptali mümkündür.

4.1.2.4.1.1 Lisansın Askıya Alınması

Futbol menajerinin lisansına ilişkin olarak karşılaşılabileceği yaptırımlardan ilki lisansının askıya alınmasıdır. Buna göre lisansı askıya alınan futbol menajerinin, askı süreci boyunca futbol menajerliği faaliyetleri yürütmesi yasaktır. Bu halde faaliyetlerin devamı ancak lisansın askıya alınmasına neden olan durum ve koşulların ortadan kaldırılmasıyla olabilir.

Lisansın askıya alınması yaptırımına sebep olabilecek çeşitli ihtimaller mevcuttur. Bu sebeplerin bir kısmı FIFA Futbol Temsilciliği Talimatı'nda yer alırken, diğer bir kısmı da TFF Futbol Menajerleri Talimatı'nda yer alır. Buna göre lisansın askıya alınması sebepleri şunlardır:

- Yaşı küçük futbolcuların temsiline ilişkin talimat hükümlerinin ihlali¹⁹⁹
- Futbol menajerine verilen para cezalarının otuz gün içerisinde ödenmemesi

dünya çapında uygulanacağına ilişkin hükmü askıya alarak yalnızca İtalya'da ulusal düzeyde uygulanmasına karar vermiştir.

https://www.tas-cas.org/fileadmin/user_upload/CAS_Media_Release_6299.pdf (e.t. 14.02.2024).

Taranan PFDK kararlarında futbol menajerlerine verilen en ağır disiplin cezası olarak ihtar ile karşılaşıldığından; ülkemizde bu yönde bir örneğe henüz rastlanmamıştır.

¹⁹⁹ Bu ihlal halinde futbol menajeri hakkında uygulanacak yaptırım hem TFF Futbol Menajerleri Talimatı'nda hem de FIFA Futbol Temsilciliği Talimatı'nda düzenlenmiştir. FIFA'nın konuya ilişkin ilgili hükmü bu durumda hem lisansın askıya alınması hem de para cezası verilmesi gerektiğini düzenler. Bunun yanında TFF'nin getirdiği düzenlemede yer verilen “İşbu Talimat'ın 8. maddesinde yer alan yaşı küçük futbolcuların temsil edilmesi ile ilgili hükümleri ihlal eden Futbol Menajerlerinin TFF lisansı iki yıla kadar askıya alınır. Bu fıkra da yer alan cezaya ilaveten işbu maddede yer alan para cezalarına da hükmedilebilir.” ifadesinden ise böyle bir ihlalde lisansın askıya alınması yaptırımının zorunlu olduğu ancak para cezasına hükmedilmeyebileceği yönünde bir anlam çıkar. Bu halde TFF'nin uygulanacak yaptırımı ilişkin olarak, uyulması gereken temel düzenleme olan FIFA Futbol Temsilciliği Talimatı'na sadık kalmadığının tespiti mümkündür.

- Futbol menajерinin talebi²⁰⁰
- Başvuru sırasında sağlanan uygunluk kriterlerinin sağlanmaması
- Yıllık lisans ücretinin son tarihe kadar FIFA'ya yatırılmaması
- Bir takvim yılı içerisinde Sürekli Profesyonel Gelişim²⁰¹ gerekliliklerinin sağlanmaması
- Raporlama yükümlülüğüne aykırı davranış
- TFF Futbol Menajerleri Talimatı'na yahut futbol menajerliğine ilişkin diğer yasal düzenlemelere aykırı davranış
- TFF'ye sunulan taahhünameye aykırı davranış

Futbol menajерinin lisansının askıya alınması yaptırımı, yukarıda sayılan ihlallerin gerçekleşmesinin zorunlu bir sonucu olarak karşımıza çıkar. Burada istisnai olarak son iki sırada yer verilen TFF Futbol Menajerleri Talimatı'na veya sunulan taahhünameye aykırılık hallerinde daha hafif veya daha ağır bir yaptırıma hükmedilebilir.

Lisansın askıya alınma sebebinin başvuru sırasında sağlanan uygunluk kriterlerinin sağlanmaması olması ihtimalinde lisansın askıya alınmasına ek olarak FIFA Disiplin Komitesi'ne sevk edilir. Bununla birlikte lisansın askıya alınmasının sebebinin; yıllık lisans ücretinin son tarihe kadar FIFA'ya yatırılmaması, bir takvim yılı içerisinde sürekli profesyonel gelişim gerekliliklerinin sağlanmaması veya raporlama yükümlülüğüne aykırı davranıştan biri veya birden çoğunun birlikte olması ihtimalinde

²⁰⁰ TFF Futbol Menajerleri Talimatı'nda düzenlenmemiş olan bu durum, doğrudan doğruya FIFA Futbol Temsilciliği Talimatı'nda yer alır. Bu talimata göre futbol menajерinin talebi üzerine kişinin lisansı askıya alınabileceği gibi, iptali de mümkündür. Talimat bu talebin mutlaka gerekçeli yapılması gerektiğine işaret eder. Burada FIFA vereceği kararda taleple bağlı olduğundan; askı talep edilmesi halinde iptale karar veremeyeceği gibi, iptal talebi halinde de lisansın askıya alınmasına karar veremez.

²⁰¹ FIFA Futbol Temsilciliği Talimatı'nda *Continuing Professional Development (CPD)* ismi altında ifade edilen bu yükümlülükler, futbol menajерinin lisansının askıya alınmaması için yıllık olarak sağlaması gereken ve her sene FIFA tarafından yayınlanan bir sirküler ile tespit edilen kriterlerdir.

ise; uygunsuzluğun altmış gün içerisinde düzeltilmemesi halinde lisansın iptali yoluna gidilir. Bu hallerin dışında kalan ihtimallerde ise, uygunsuzluk giderilene kadar veya süreli bir askıya alma yaptırımına hükmedildiyse bu sürenin sonuna kadar lisans askıda kalır.

4.1.2.4.1.2 Lisansın İptali

Futbol menajerinin lisansını konu alan yaptırımlardan bir diğeri lisansın iptali yaptırımıdır. Bu yaptırım, geçici nitelikte olan lisansın askıya alınması yaptırımından daha ağır sonuçlara sahiptir. Lisansı iptal edilen futbol menajeri, ancak tüm koşulları ve başvuru sürecini baştan tamamlayarak yeniden lisansa hak kazanabilir. Lisansın iptali çeşitli sebeplerden kaynaklanabilir, bu sebepler sayılanlardan ibarettir:

- TFF Futbol Menajerleri Talimatı'nda ücrete ilişkin getirilmiş sınırlamalara aykırı davranış
- Futbol menajerinin talebi²⁰²
- TFF Futbol Menajerleri Talimatı'na yahut futbol menajerliğine ilişkin diğer yasal düzenlemelere aykırı davranış²⁰³
- TFF'ye sunulan taahhünameye aykırı davranış²⁰⁴
- Lisansın askıya alınma sebebinin yıllık lisans ücretinin son tarihi kadar FIFA'ya yatırılmaması, bir takvim yılı içerisinde sürekli profesyonel gelişim gerekliliklerinin sağlanmaması veya raporlama yükümlülüğüne aykırı davranıştan biri veya birden

²⁰² Bkz. Dipnot N. 200.

²⁰³ Sayılan ihlallerin yaptırımı, kural olarak, lisansın iptalidir. Bununla birlikte TFF Futbol Menajerleri Talimatı'na yahut futbol menajerliğine ilişkin diğer yasal düzenlemelere aykırı davranış veya TFF'ye sunulan taahhünameye aykırı davranış halleri bu kuralın istisnasını oluşturur. Bu ihtimallerde en hafif yaptırım olan ihtarla hükmedilebileceği gibi, en ağır yaptırım olan lisansın iptaline hükmedilmesi de mümkündür.

²⁰⁴ Bkz. Dipnot N. 203.

çoğunun birlikte olması ihtimalinde ise; uygunsuzluğun altmış gün içerisinde düzeltilmemesi

4.1.2.4.2 Futbolcular / Antrenörler Bakımından Öngörülen Disiplin Cezaları

Bir futbol kulübü ile arasında sözleşme ilişkisi bulunan futbolcu yahut antrenörün; TFF'ye bildirilen sözleşmelerinden bağımsız olarak futbol kulübüne veya sözleşmeye taraf olmayan üçüncü kişilerin yararına olacak şekilde bir hukuki işlem yapmalarının sonucu, futbolcu yahut antrenör hakkında müsabakadan men disiplin cezasına hükmedilmesidir²⁰⁵. Bu durumda verilecek müsabakadan men cezası üç aydan az olamayacağı gibi, bir yıldan fazla da olamaz. Bu cezaya ek olarak ayrıca para cezası verilmesi de mümkündür.

Anılan disiplin yaptırımlarının, futbol menajeri bakımından sözleşme ile bağlı kalmayı çekilmez hale getiriyor olması ihtimalinde; futbol menajerinin sözleşmeyi haklı sebeple tek taraflı olarak sona erdirmesi mümkündür. Örneğin bir futbolcu veya antrenörün maç sırasında gerçekleştirdiği bir eylemin FDT m. 42/1'de düzenlenen ayrımcılık ve ideolojik propaganda kapsamında değerlendirilmesi ve temsil olunanın bundan kaynaklı olarak disiplin cezası alması halinde, bu durum artık futbol menajerinin kariyeri üzerinde olumsuz etki doğurabilecek nitelikteyse; futbol menajerinin sözleşmeyi tek taraflı olarak sona erdirmesi bakımından bir haklı sebebin doğduğunun tespit edilebilir.

²⁰⁵ Bu yönde bir davranış, futbol menajerinin arasında sözleşme ilişkisi bulunan temsil olunana karşı sadakat yükümlülüğüne aykırı davranmış olması ve dolayısıyla bir borca aykırılığın meydana gelmesi sonucunu da doğurabilir. Bu yükümlülüğe ilişkin bkz. 3.2.2.2.

4.1.2.4.3 Kulüpler Bakımından Öngörülen Disiplin Cezaları

Temsil olunanın bir kulüp olduğu futbol menajerliği sözleşmesinde, kulübün gerçekleştirdiği disiplin ihlalleri sözleşme ile bağlı kalmayı futbol menajeri bakımından çekilmez hale getiriyorsa; artık futbol menajeri bakımından sözleşmenin haklı sebeple tek taraflı sona erdirilmesi gündeme gelebilir. Örneğin yüksek profilde bir kulüp hakkında FDT m. 56/1 hükmünde düzenlenen müsabaka sonucunu etkileme ihlalinin kaynaklı olarak bir alt lige düşürme disiplin cezasına hükmedilmesi halinde²⁰⁶, bu kulüple çalışan futbol menajerinin kendi itibarını korumak için kulüp ile tüm bağlantısını ortadan kaldırmak istemesi doğaldır. Bu noktada futbol menajeri bakımından çekilmezlik koşulunun sağlandığından hareketle, sözleşmenin futbol menajeri bakımından haklı sebeple tek taraflı sona erdirilebileceği söylenebilir.

4.1.2.4.4 Kulüp Başkanları / Yöneticileri Bakımından Öngörülen Disiplin Cezaları

Esasında kulüp başkanları ve yöneticilerine verilebilecek disiplin cezaları hakkında TFF Futbol Menajerleri Talimatı'nda bir ayırım yoktur. Bununla beraber özel bir ihlal durumunu düzenleyen 16. maddenin 5. fıkrası, kulüp başkanları ve yöneticileri için de bir disiplin yaptırımı öngörür. Buna göre kulübün TFF'ye bildirilmiş sözleşme ilişkisi içerisinde olduğu futbol menajeri, futbolcu, antrenör veya üçüncü bir kişi hakkında, sözleşmeden bağımsız olarak, bu kişilerin yararına faaliyet göstermesi halinde, kulüp başkanı ve yöneticileri hak mahrumiyeti cezası ile karşı karşıya kalır²⁰⁷.

²⁰⁶ 2006 yılında İtalya'da patlak veren *Calciopoli* skandalı sonucunda *Serie A* liginden *Serie B* ligine düşürülen Juventus bu konuda Avrupa futbolundaki en önemli örneği teşkil eder. https://total-italianfootball.com/juventus-serie-b-why-relegated-calciopoli/#google_vignette (e.t. 14.02.2024).

²⁰⁷ Bu cezanın alt sınırı iki yıldan az, üç yıldan ise çok olamaz. Bu durum özel olarak düzenlenmiş olmakla birlikte, ayrıca para cezası verilmesi olanağı da mevcuttur.

Bir disiplin cezası olmamakla birlikte, bu konu işlenirken değinilmesi gereken önemli bir husus; 5894 sayılı Kanun Ek Madde 2/9 hükmünün kulüp başkan ve yöneticileri bakımından getirdiği bir suç tipinin mevcut olduğudur. İlgili hükme göre kulüp başkan ve yöneticilerinin kanunda belirtilen ücret sınırlarına uymaması halinde, bu kişiler hakkında bir yıldan az, üç yıldan çok olmamak kaydıyla hapis cezasına hükmedilebilir²⁰⁸.

Hemen belirtmek gerekir ki, kulüp başkanı ve yöneticisi doğrudan futbol menajerliği sözleşmesinin tarafı olmadığından; bu kişilere verilen disiplin ihlallerinin futbol menajerinin kulüp ile akdettiği sözleşmenin sona erdirilmesi bakımından bir haklı sebep teşkil etmesi mümkün değildir²⁰⁹. Buna karşın sayılan kişilerin kulüpte yetkili kişiler olmaları ve disiplin ihlalinin kulüp bakımından da bir disiplin cezası doğuruyor olması ihtimalinde; artık haklı sebebin mevcudiyeti bir önceki başlıkta belirtilen esaslar kapsamında incelenmelidir.

4.1.2.4.5 Disiplin İhlallerinde Yetkili Mercii

4.1.2.4.5.1 Ulusal Boyuttaki Disiplin İhlallerinde Yetkili Mercii

Disiplin hükümlerinin ihlal edildiğinin ve sonrasında ihlal eden kişi yahut kişilere uygulanacak yaptırımın tespitinde yetki, ulusal bazda Türkiye Futbol Federasyonu'na aittir. Türkiye Futbol Federasyonu, sahip olduğu birtakım yetkilerinin icrasını kendi

²⁰⁸ Burada diğer yaptırımların aksine bir idari ceza söz konusu olmayıp, özgü suç şeklinde düzenlenmiş bir suç tipinden doğan bir hapis cezası söz konusudur.

²⁰⁹ MKE Ankaragücü kulübünün başkanına; talimatlara aykırı hareketi, müsabaka hakemine yönelik saldırısı, tehdidi ve sebep olduğu saha olayı nedeniyle PFDK tarafından sürekli hak mahrumiyeti cezası verilmiştir. PFDK'nın verdiği bu disiplin cezası, kulüp ile futbol menajeri arasındaki sözleşmenin sona erdirilmesi bakımından bir ihtilaf doğurmamıştır. Buna karşın bu disiplin cezasının, futbol menajeri ile kulüp arasındaki sözleşmenin tek taraflı olarak sona erdirilmesi bakımından bir haklı sebep teşkil edip etmeyeceği hususu değerlendirilebilir. Söz konusu PFDK kararı için bkz. <https://www.tff.org/default.aspx?pageID=246&ftxtID=42953> (e.t. 16.12.2023).

bünyesinde kurduğu organları vasıtasıyla yapar. Buna göre disiplin hükümlerinin ihlali durumunda karar merci olan organ, TFF'nin hukuk kurullarının bir türü olan disiplin kurullarıdır.

Disiplin kurulları kendi içerisinde Profesyonel Futbol Disiplin Kurulu (PFDK), Amatör Futbol Disiplin Kurulu (AFDK) ve İl Disiplin Kurulları olmak üzere üçlü bir yapıya ayrılır. Bu üçlü kurul yapısı, TFF Futbol Disiplin Talimatı tarafından belirlenmiş görev paylaşımı esasına dayalı olarak çalışır. AFDK ve PFDK'nın başkanının, başkanvekilinin, asil / yedek ayrımı yapılmaksızın tüm üyelerinin ve raportör üyesinin hukukçu olması, TFF Statüsü m.57/5 hükmü ile zorunlu tutulur.

Buna göre AFDK'nın görevleri temelde üç başlığa ayrılır. Bunlar:

- Statülerinde belirtilen ve Türkiye birinciliğine varan futbol müsabakalarına katılan amatör kulüpler²¹⁰ ve bu kulüplerde görevli kişilerin fiilleriyle meydana getirdikleri disiplin hükmü ihlallerinin incelenmesi ve ilk derecede hüküm kurulması

- İl Disiplin Kurulu'nun TFF Disiplin Talimatı m.87/1'de yer alan cezaları aşacak şekilde ve ilk derecede hüküm kurduğu disiplin cezalarına itirazlara itiraz merci sıfatıyla bakılması

- İl Disiplin Kurullarının kendi aralarında çıkan görev yahut yetkiye ilişkin ihtilafların kesin olarak karara bağlanması

İl Disiplin Kurulları her ilde mevcuttur ve kurulduğu il sınırları içerisinde faaliyet gösterir. Buna göre İl Disiplin Kurullarının görevi, amatör futbol alanında etkinlik gösteren kulüp, futbolcu ve sair kişilerin fiilleriyle meydana getirdikleri disiplin hükmü ihlallerinin incelenmesi ve ilk derecede hüküm kurulmasıdır.

²¹⁰ Talimatta geçen bu ifade, ne anlama geldiğinin anlaşılabilirliği bakımından oldukça yetersizdir. Bu konuda açıklığın sağlanması maksadıyla TFF'nin bir düzenleme yapması isabetli olur.

PFDK ulusal düzeyde bir adet bulunup, faaliyetlerini İstanbul'da yürütür. Buna göre PFDK'nın görevi, Profesyonel futbol alanında etkinlik gösteren kulüp, futbolcu ve sair kişilerin fiilleriyle meydana getirdikleri disiplin hükmü ihlallerinin incelenmesi ve ilk derecede hüküm kurulmasıdır. Belirtmek gerekir ki profesyonel futbol alanında çalışan futbol menajerlerinin disiplin hükmü ihlalleri de TFF Futbol Menajerleri Talimatı m. 15/1 hükmü uyarınca bu merci tarafından incelenir ve karara bağlanır. Futbol menajerlerinin de TFF Futbol Disiplin Talimatı hükümlerine tabi oldukları, ilgili talimatın kapsama ilişkin 3. maddesinin 2. fıkrası (d) bendinde açıkça belirtilir. Burada değinilmesi gereken bir nokta, TFF Futbol Menajerleri Talimatı ile TFF Futbol Disiplin Talimatı'nda mükerrer olarak düzenlenmiş durumlarda hangi düzenlemelerin uygulama alanı bulacağı konusudur. Söz konusu ihtilafın nasıl çözüleceği ise TFF Futbol Disiplin Talimatı m. 46/1 hükmünde düzenlenir. Buna göre talimatlara aykırı hareket halinde TFF Futbol Disiplin Talimatı'nın uygulanması, disiplin cezasına ilişkin ayrıca bir hüküm bulunmadığı durumda mümkündür. TFF tarafından getirilen bu hüküm, TFF Futbol Menajerleri Talimatı ile TFF Futbol Disiplin Talimatı arasında bir özel hüküm – genel hüküm ilişkisi doğurur.

Futbol Menajerleri Talimatı'nın uygulama alanı içerisinde ve ulusal düzeyde gösterilen faaliyetler ve yapılan iş ve işlemlerin bir disiplin ihlali teşkil etmesi halinde; bu ihlalin tespiti, gerekli görülmesi halinde uygulanacak disiplin cezasının takdiri ve icrası yetkisi TFF Futbol Menajerleri Talimatı m. 15/1 hükmü uyarınca doğrudan doğruya ve münhasıran PFDK'ya aittir.

4.1.2.4.5.2 Uluslararasılık Unsuru Barındıran Disiplin İhlallerinde

Yetkili Merci

TFF Futbol Menajerleri Talimatı, uluslararasılık unsuru barındıran transfer işlerinden ve futbol menajerliği sözleşmelerinden kaynaklı disiplin ihlallerinde FIFA Futbol Temsilciliği Talimatı'na atıf yapar²¹¹. Belirtilen hallerde futbol menajерinin yahut temsil olunanın bir ihlal gerçekleştirdiğinin tespiti, yaptırıma hükmedilmesi ve bu yaptırımın icrası yetkisi kural olarak FIFA Disiplin Komitesi'ne aittir²¹². Uygulamada, Türkiye'de faaliyet gösteren bir kulüp ile transfer görüşmelerinde bulunan futbolcunun yabancı uyruklu olması veya yabancı bir kulübün Türk uyruklu bir futbolcu ile anlaşmak amacıyla transfer görüşmeleri yürütmesi, bu durumun en yaygın örnekleri olarak görülür. FIFA'nın burada kendisini yetkili kılmasının altında; yurt dışında faaliyet gösteren futbolcu veya futbol menajерinin tarafı olduğu ve disiplin uyuşmazlığı doğuran olayda, taraflardan bir diğerinin bağlı olduğu federasyonun disiplin kurulunun karar alması yerine, tamamen bağımsız bir şekilde adil yargılama ilkeleri çerçevesinde hareket eden harici bir kurumun karar verici konumda olması motivasyonu yatar²¹³.

4.1.2.4.6 Yetkili Merci Kararlarına İtiraz

4.1.2.4.6.1 Profesyonel Futbol Disiplin Kurulu Kararlarına İtiraz

PFDK'nın vermiş olduğu kararların kesin ve bağlayıcı olduğu, TFF Statüsü m. 54/3 hükmünde açık bir şekilde belirtilir. Ne var ki buradaki “kesinlik” ibaresi, bu kararlara karşı bir üst merciye itiraz yolunun kapatıldığı anlamına gelmez. Zira aynı

²¹¹ Bu durumların FIFA'nın yetki alanına girdiğine ilişkin olarak FIFA Futbol Temsilciliği Talimatı, TFF Futbol Menajerleri Talimatı ile uyumlu düzenlemelere sahiptir.

²¹² İstisnai olarak gerekli görülen hallerde FIFA Etik Kurulu'nun bu yetkiyi kullanabileceği hususu da FIFA Futbol Temsilciliği Talimatı'nda yer alır.

²¹³ ERTEN, Rifat: Milletlerarası Özel Hukukta Spor, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2007, s. 207.

hükümün devamında, belirtilen süre içerisinde tahkim kuruluna itiraz edilmediği takdirde, artık bu kararların kesin hüküm teşkil edeceği ifadesi yer alır²¹⁴. Buna göre TFF, PFDK'nın kararlarına karşı itiraz başvurusunda bulunulacak makam olarak, yine kendi bünyesinde barındırdığı TFF Tahkim Kurulu'nu işaret eder. TFF Tahkim Kurulu'nun bu konudaki yetkisinin münhasırlığı, TFF Statüsü m. 54/2'de yer alan “... *Futbolun yönetimi ve disiplinine ilişkin olarak verilen kararlara karşı başka herhangi bir yargılama makamına başvuru kesin olarak yasaklanmıştır.*” cümlesiyle şüpheyi mahal vermeyecek şekilde belirtilir. TFF Tahkim Kurulu, PFDK kararlarına ilişkin önüne gelen başvurularda yalnızca şekli denetim ile yetinmeyip; işin esasına göre bir değerlendirme yapar.

TFF Tahkim Kurulu, TFF'nin hukuk kurulları hiyerarşisinin en üstünde yer almakta olup, TFF Statüsü'nde ve konuya ilişkin TFF tarafından çıkarılan talimatlarda belirtilen uyuşmazlıklar bakımından nihai karar makamı olarak görev alır²¹⁵. Bununla birlikte TFF kurullarının kararlarına ilişkin itiraz merci olarak da faaliyet gösterir. TFF'nin hukuk kurulları arasında yer alan PFDK'nın aldığı kararlara yapılan itirazlar da bu nedenle TFF Tahkim Kurulu tarafından incelenir²¹⁶.

PFDK kararları, nitelikleri itibarıyla futbol faaliyetlerinin disiplinine ilişkin kararlardır. Bu kararlara karşı zorunlu tahkime başvuru dışında bir yola gidilemeyeceği, tüm normlar hiyerarşisinde en üstte bulunan Anayasa'nın 59. maddesinin 3. fıkrasında açıkça belirtilir. Anayasa'nın bu hükmü, PFDK kararlarına karşı TFF'nin bir başka kuruluna veya bağımsız bir organa başvuru yapılamayacağını sonucunu doğurmasının

²¹⁴ TFF Statüsü, PFDK kararlarına karşı TFF Tahkim Kurulu'na başvuru süresini, PFDK kararının ilgiliye tebliğinden ve / veya gerekli düzenlemelerin TFF tarafından yayınlanmasından itibaren 7 gün olarak belirlemiştir.

²¹⁵ ÖZDEMİR KOCASAKAL, Hatice: Sportif Uyuşmazlıkların Tahkim Yoluyla Çözümü ve Spor Tahkim Mahkemesi, 1. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2013, s. 109.

²¹⁶ ÖZEN, Mustafa: Futbol Disiplin Hukuku, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2016, s. 237; GÜLŞEN, s. 147.

yanında; PFDK kararlarına karşı adli yargıya başvuru yolunu da kesin olarak kapatır. Aynı hüküm, Tahkim Kurulu'nun sporun yönetimine ve disiplinine ilişkin kararlarının kesin olduğunu da ifade eder²¹⁷. Buna göre TFF Tahkim Kurulu'nun itiraz konusu PFDK kararı hakkında verdiği nihai karara karşı – sporun disiplinine ilişkin olduğundan – ne başka bir hukuk kuruluna ne de adli yargıya başvurulabilir²¹⁸.

Bu noktada TFF Tahkim Kurulu'nun futbolun yönetimi ve disiplinine ilişkin kararlarının kesin olduğunun belirtilmesi, bu kararlara karşı ulusal düzeyde başvurulabilecek bir yargı yolunun bulunmadığı anlamına gelir. Dolayısıyla söz konusu kararın Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru yoluyla taşınması dahi mümkün değildir. Bu fikirden hareketle TFF Tahkim Kurulu'ndan çıkan kararlar birlikte iç hukuk yollarının tüketildiği tespiti ile olası bir hak ihlali iddiasında artık Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvuru yolunun açık olduğu tespit edilebilir.

4.1.2.4.6.2 FIFA Disiplin Komitesi Kararlarına İtiraz

FIFA Disiplin Komitesi'nin verdiği kararlara karşı itirazlar, FIFA Disiplin Talimatı m. 60/1 hükmü uyarınca FIFA Temyiz Komitesi tarafından incelenir. Bununla birlikte FIFA Temyiz Komitesi'ne itirazın yapılabilmesi için belirli birtakım koşulların sağlanması gerekir. Buna göre öncelikli olarak sağlanması gereken koşul, FIFA Disiplin Komitesi'nin vermiş olduğu kararın itiraza elverişli olmasıdır. FIFA Disiplin Komitesi'nin itiraza elverişli olmayan kararları FIFA Disiplin Talimatı m. 61/1 hükmüne göre şunlardır:

²¹⁷ Ayrıca TFF'nin futbolun yönetimine ilişkin vermiş olduğu bir kararın Danıştay karşısına götürüldüğü dosyada Danıştay 10. D, T. 03.03.2022, E. 2022/995 K. 2022/1121, www.kazanci.com.tr (e.t. 03.03.2024) künyeli kararında; “*Talimatın bir kısım maddelerinin iptali isteminden kaynaklanan uyumsuzluğun görüm ve çözümü görevinin Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kuruluna ait olduğu sonucuna varılmıştır.*” şeklinde hüküm kurmuştur.

²¹⁸ ÖZEN, Futbol Disiplin Hukuku, s. 244.

- İhtar
- Kınama
- Dopinge ilişkin kararlar hariç olmak üzere, gerçek kişilere verilen, iki maça kadar veya iki aya kadar olmak koşuluyla müsabakadan men cezası
- Federasyon ve kulüplere verilen ve 15.000 İsviçre Frangına kadar para cezası
- Federasyon ve kulüpler haricinde kalan gerçek yahut tüzel kişilere (futbol menajeri, futbolcu, antrenör dahil olmak üzere) verilen 7.500 İsviçre Frangına kadar para cezası
- FIFA Disiplin Talimatı'nın 21. Maddesine göre verilen kararlar (FIFA'nın bir organı, komitesi veya yan kuruluşu yahut Spor Tahkim Mahkemesi tarafından verilen mali ya da mali olmayan bir kararın gereğinin yerine getirilmemesi veya bu karara uyulmaması sebebiyle verilen para ve ek disiplin cezaları)

FIFA Disiplin Komitesi'nin sayılanlar haricinde bir karar vermiş olması halinde itiraza elverişli olduğu söylenebilir²¹⁹. Bu halde itiraz için gerçekleşmesi gereken ikinci şart, itiraza konu yapılmak istenen kararın gerekçeli olarak açıklanmış olmasıdır. FIFA Disiplin Komitesi kararına karşı itirazda öngörülen 3 günlük süre, gerekçeli kararın bildirilmesiyle başlar. İtiraz için aranan son şart ise; FIFA Disiplin Komitesi'nin birden çok disiplin cezasını birleştirmesi halinde, birleştirilecek cezalardan en az birinin ilk şartta belirtilen itiraza elverişliliğe sahip olmasıdır.

²¹⁹ Genel olarak futbol disiplin kurulu kararlarına itirazda, hükmedilen disiplin cezasının belirli bir ağırlıkta olması aranır. Bu uygulama HMK'daki istinaf sınırı uygulamasına benzer nitelikte olup, diğer futbol hukuk kurullarının kararlarına itiraz bakımından da uygulama alanı bulur. İl disiplin kurulunun hükmettiği ihtar kınama, iki veya daha az müsabakadan men, soyunma odası ve yedek kulübesine giriş yasağı, on altı günün altında stadyuma giriş yasağı veya hak mahrumiyeti cezası ve kulüpler aleyhine hükmedilen bir maç saha kapatma ya da seyircisiz oynama cezaları bakımından itiraz yolu kapalıdır. UEFA'nın da benzer uygulamaları mevcuttur.

FIFA Disiplin Komitesi'nin kararına karşı FIFA Temyiz Komitesi'ne başvuru, kurulun incelemesinde taraf olan ve itiraz etmekte yasal menfaati bulunan herkes tarafından yapılabilir. Bununla birlikte başvuru her zaman disiplin cezasının muhatabı olmak zorunda değildir. FIFA Disiplin Talimatı'nın 62. maddesi, federasyonların ve kulüplerin; kendi futbolcuları, görevlileri ve üyeleri hakkında kurul tarafından verilen yaptırım kararlarına karşı FIFA Temyiz Komitesi'ne başvurabileceğini düzenler.

Tüm şartların sağlanması, gerekli evrakların sisteme yüklenmesi ve başvuru ücretinin ödenmesi ile itiraz artık incelenebilir duruma gelir. Bu noktada başvuruyu inceleyen FIFA Temyiz Komitesi, gizli olarak yürütülen müzakere süreci sonucunda bir karara varır. Komite yalnızca şekli denetim yapmakla kalmayıp; esasa ilişkin denetim de yapar. Buna bağlı olarak FIFA Temyiz Komitesi, önüne gelen karar hakkında onama, değiştirme yahut bozma kararı verebilir. Bozma kararı verilmesi halinde, dosya tekrar incelenmek üzere FIFA Disiplin Komitesi'ne gönderilir. Usul hukukunda hakim ilkelere birisi olan aleyhe bozma yasağı FIFA Disiplin Talimatı m. 63/4 hükmü uyarınca FIFA Temyiz Komitesi incelemesinde de uygulama alanı bulur. Buna göre hakkında disiplin cezasına hükmedilen kişinin itiraz yoluna başvuran tek taraf sıfatını taşıdığı hallerde; kişi hakkında daha ağır bir yaptırıma hükmedilemeyeceği gibi, daha ağır yaptırıma hükmedilmesi gerekçesiyle bozma yoluna da gidilemez. Bununla birlikte itiraz incelemesi süresince kişinin disiplin cezası gerektiren başkaca bir ihlalinin tespiti halinde FIFA Temyiz Komitesi, adeta ilk derece karar organı gibi hareket ederek bu ihlali değerlendirebilir ve gerekli görürse yaptırımın ağırlaştırılmasına hükmedebilir.

FIFA Temyiz Komitesi'nin kararları ise FIFA Disiplin Talimatı'nın 52. maddesi uyarınca CAS'a taşınabilir. Bu noktada FIFA Statüsü m. 57/1 hükmü, CAS'a götürülecek kararın tebliğinden itibaren 21 günlük bir süre öngörür. CAS bu aşamada inceleme

yapmak için önüne getirilen kararın incelemeye elverişli olması koşulunu arar. FIFA Statüsü m. 57/3'e göre CAS'ın incelemesine elverişli olmayan kararlar şunlardır:

- Oyun kurallarının ihlaline ilişkin kararlar
- Dopinge ilişkin kararlar hariç olmak üzere, gerçek kişilere verilen, dört maça kadar veya üç aya kadar olmak koşuluyla müsabakadan men cezası
- Bir federasyon veya konfederasyonun kendi talimatları uyarınca tanınan, bağımsız ve usulüne uygun olarak oluşturulmuş bir tahkim kuruluna itiraz konusu yapılabilecek kararlar

Sayılan kararların haricindeki konular, CAS'ın yetki alanında olup, burada yapılacak inceleme sonucunda çıkan kararlara uyulmaması halinde FIFA ayrı bir disiplin süreci başlatılmasını öngörür²²⁰.

4.1.2.5 İşin Görülmesi

İşin görülmesi sebebiyle futbol menajerliği sözleşmesinin sona ermesi; ancak yalnızca belirli bir görüşmenin veya anlaşmanın yapılması amacıyla kurulan futbol menajerliği sözleşmesinde gündeme gelir. İş görme ediminin gereği gibi ifası, arzulanan neticeye ulaşıp ulaşılmadığından bağımsız olarak hem iş görme borcunu hem de borç ilişkisini sona erdirir²²¹. Bir örnekle açıklamak gerekirse, bir futbolcunun kendisine talip olan bir kulüp ile transfer sürecini yürütmesi amacıyla futbol menajeri ile sözleşme yapması halinde; transfer görüşmelerinin tamamlanmasıyla veya transfer penceresinin kapanmasıyla artık futbol menajerliği sözleşmesi kendiliğinden sona erer. Bu noktada

²²⁰ Bkz. Dipnot N. 255.

²²¹ TANDOĞAN, C. II, s. 617, 618; EREN, Borçlar Özel, s. 744.

transferin gerçekleşmiş olup olmamasının hiçbir önemi yoktur²²²; zira futbol menajeri bir sonuç taahhüdünde bulunmaz, yalnızca görmeyi üstlendiği işi görür.

4.1.2.6 Ölüm, Ehliyetin Kaybedilmesi ve İflas

Alacak hakları ve borçlar, kural olarak, kişinin ölümüyle miraslarına intikal eder²²³. Buna karşın alacak ve borçların tamamının intikali mümkün olmayabilir; zira mirasbırakanın kişiliği ile sıkı bir şekilde bağlı kişisel değerleri, intifa hakkı, oturma hakkı ve mirasbırakanın sağlığında yüklendiği iş görme edimi miraslara aktarılmaz²²⁴. Bununla birlikte tarafların kişiliklerinin sözleşmede önem arz ettiği durumlarda, bu borç ilişkisinin sağ kalan taraf ile miraslar arasında varlığını sürdürmesi de beklenemez²²⁵. Futbol menajerliği sözleşmesinde taraflardan birisinin ölümü, ehliyet kaybı veya iflası halinde ne olacağı düzenleme altına alınmış olmamakla birlikte, vekalet sözleşmesine özgü sona erme sebeplerinin uygun düştükleri ölçüde kıyas yoluyla uygulanması mümkün olur. Bu noktada futbol menajerliği sözleşmesi, tarafların kişiliklerinin oldukça yüksek önem arz ettiği bir sözleşme olduğundan; taraflardan birisinin ölümü halinde sözleşmenin sona ereceğini söylemek mümkündür²²⁶. Zira futbol menajeri, kendi kişilik özellikleriyle ön plana çıkan ve faaliyetini sürdüren bir konumdayken; temsil olunan gerçek kişinin de faaliyet alanında sahip olduğu yetenek ve deneyim ön plandadır. Buna göre futbol menajerinin veya temsil olunan konumundaki gerçek kişinin ölmesi durumunda futbol menajerliği sözleşmesi sona erer. Tüzel kişi olmalarından kaynaklı

²²² ORHAN/ÖZKURT, s. 346.

²²³ SEROZAN, Rona/ENGİN, Baki İlkay: Miras Hukuku, 8. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2022, N. 149; ÖZTAN, Bilge: Miras Hukuku, 7. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara 2016, s. 17, 18.

²²⁴ SEROZAN/ENGİN, N. 150; ÖZTAN, s. 17.

²²⁵ UZUN KAZMACI, Özge/ ŞENOL, Nilay: “Madde 513”, Vekâlet Sözleşmeleri Kısa Şerhi (Ed.: Hakan TOKBAŞ), 1. Baskı, Aristo Yayınevi, İstanbul 2017, s. 167; ZEVKLİLER/GÖKYAYLA, s. 676; HATEMİ/SEROZAN/ARPACI, s. 438; TANDOĞAN, C. II, s. 646, 647.

²²⁶ ORHAN/ÖZKURT, s. 346, 347.

olarak kulüpler ve federasyonların ölümü mümkün olmamakla birlikte, bu kişilerin tüzel kişiliklerini kaybetmesi durumunda da aynı sonuç doğar²²⁷. Taraflardan birisinin fiil ehliyetini kaybetmesi veya iflası da sözleşmenin kendiliğinden sona ermesi sonucunu doğurur²²⁸. Burada değinilmesi gereken bir nokta; futbol menajerliği sözleşmesinin bu başlıkta belirtilen sebeplerden biri nedeniyle sona ermesi ihtimalinde, artık mirasçılar ile diğer tarafın karşılıklı alacak ve borçları bulunmamakla birlikte; futbol menajерinin sözleşme sona ermeden önce görmüş olduğu iş dolayısıyla hak kazandığı ücret hakkının temsil olunanın mirasçılarında talep edilebilir veya futbol menajерinin mirasçıları tarafından talep edilebilir olduğudur²²⁹. Zira bu nitelikte bir alacak hakkı yalnızca bir para borcu olduğundan, tarafların kişiliklerinin önem arz ettiği nedeniyle bu borcun da sona erdiği savunmasına başvurulamaz.

4.2 Sözleşmeden Doğan Uyuşmazlıkların Çözümü

4.2.1 Genel Olarak

Futbol menajерinin; temsil olunanla arasındaki sözleşmeden birtakım ihtilafların doğması oldukça muhtemeldir. Sözleşmeden doğan uyuşmazlıkların çözümü konusunda ilk akla gelen yöntem olan adli yargının yanında, burada başvurulabilecek muhtelif yollar da mevcuttur. Buna göre adli yargı haricinde başvurulabilecek uyuşmazlık çözüm yollarının tespiti bakımından ilk dikkat edilmesi gereken husus, uyuşmazlığın ulusal nitelikte mi; yoksa uluslararası nitelikte mi olduğudur. Zira bu ayrıma göre ulusal uyuşmazlık niteliğini taşıdığı tespit edilen ihtilaflar bakımından adli yargının yanında

²²⁷ TANDOĞAN, C. II, s. 664, 665; ZEVKLİLER/GÖKYAYLA, s. 677; EREN, Borçlar Özel, s. 744.

²²⁸ UZUN KAZMACI/ŞENOL, s. 171; TANDOĞAN, C. II, s. 665 – 669; ZEVKLİLER/GÖKYAYLA, s. 677; HATEMİ/SEROZAN/ARPACI, s. 438; ORHAN/ÖZKURT, s. 346, 347.

²²⁹ ÖZKUL KOÇ, s. 171.

Türkiye Futbol Federasyonu’nun kurullarından birisi olan Uyuşmazlık Çözüm Kurulu’na başvuru mümkün iken²³⁰; uluslararası nitelikteki ihtilaflarda FIFA’nın yetkili organına başvuru ile çözüm yolu aranması seçeneği de mevcuttur. Bir uyuşmazlığın uluslararasılık unsuru barındırıp barındırmadığının tespiti ise uyuşmazlığın taraflarında yer alan gerçek kişilerin uyruklarına göre, tüzel kişilerin ise bağlı olarak faaliyet gösterdikleri ulusal federasyona göre yapılır²³¹.

4.2.2 Yetkili Merciler

4.2.2.1 TFF Uyuşmazlık Çözüm Kurulu

TFF Uyuşmazlık Çözüm Kurulu; bir sözleşmenin taraflarının, söz konusu sözleşmeden doğan uyuşmazlıkların çözümünde yetkili olarak belirlemeleri durumunda yetkili merci sıfatıyla o uyuşmazlığı incelemek ve karara bağlamakla yetkili kuruldur²³². Dolayısıyla futbol menajerinin temsil olunanla arasında bulunan futbol menajerliği sözleşmesinden doğan uyuşmazlıklar da – yetkisinin kabul edilmiş olması koşuluyla – UÇK tarafından karara bağlanır²³³.

²³⁰ ÖZEN, Mustafa: Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi (Profesyonelliğe Geçiş ve Transfer) ve Sözleşmeden Kaynaklanan Uyuşmazlıkların Ulusal ve Uluslararası Çözüm Mercii ve Yolları, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2022, s. 183. UÇK’nın kuruluşundan önceki dönemde bu yönde doğan bir uyuşmazlığın çözümü bakımından TFF Yönetim Kurulu yetkiliydi. Detaylı bilgi için bkz. ÖZDEMİR, s. 569, 570.

²³¹ GENÇ, Durmuş Ali: Spor Hukuku Ders Kitabı, 1. Baskı, Alfa Yayınları, İstanbul 1998, s. 170.

²³² GÜLŞEN, s. 40; ÖZDEMİR KOCASAKAL, s. 106; ŞAHİN, Onur: Profesyonel Futbolcu Sözleşmesinin Sona Ermesi ve Bundan Kaynaklanan Uyuşmazlıkların Sportif Yargı Yoluyla Çözümü, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2016, s. 104.

²³³ Yetkilendirmenin açık ve kesin bir şekilde yapılması gerektiğine ilişkin Yargıtay 3. H.D., T. 31.10.2023, E. 2023/3830, K. 2023/3007, www.kazanci.com.tr (e.t. 14.02.2024) künyeli kararda “...Somut uyuşmazlıkta taraflar arasında düzenlenen sözleşmenin ödemeler ve özel hükümler başlıklı 3. maddesinde; " bu sözleşmeden doğacak her türlü uyuşmazlık UÇK nezdinde görülecektir " şeklinde ve uyuşmazlıklar başlıklı 9. maddesinde; " taraflar bu sözleşmeden doğan hür türlü ihtilafların ... Mahkemeleri ve icra daireleri nezdinde görüleceğini kabul, beyan ve taahhüt eder " şeklinde düzenlemeler yer almaktadır. Bu şekliyle uyuşmazlığın çözümünde tek yetkili olarak hakem heyeti kabul edilmediğinden ve sözleşmedeki tahkim koşulu açık ve kesin olmadığından, Mahkemece davanın reddine karar verilmesi doğru görülmemiş ve kararın bozulması gerekmiştir.” ifadesine yer verilmiştir.

TFF'nin ilk derece hukuk kurullarından olan UÇK'nın kuruluşu Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un kabulüne dayanır²³⁴. Bu kanunun haricinde Türkiye Futbol Federasyonu Statüsü ve TFF Uyuşmazlık Çözüm Kurulu Talimatı, UÇK'nın teşekkülü, görevleri ve işleyişine dair düzenlemeler içerir. Tamamı hukukçulardan oluşan bir başkan ve altışar adet asil ile yedek üyelerden teşekkül eden UÇK, incelediği uyuşmazlıkları bağımsız ve objektif bir biçimde karara bağlar. Bu nedendendir ki; belirli birtakım görevlerde bulunan kişilerin TFF Uyuşmazlık Çözüm Kurulu Talimatı m. 3/4'te sayılan yasaklılık halleri mevcut ise UÇK'da görev alması yasaktır.

Önüne gelen uyuşmazlıkları kurul halinde inceleyen UÇK, toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğu ile karar alır ve bu kararı taraflara tebliğ eder. Bu noktada karar henüz kesin değildir. Tarafların tebliğ edilen kararı, bu itibaren yedi günlük süre içerisinde itiraz yoluyla TFF Tahkim Kurulu'nun önüne taşımaları mümkündür. İtiraz edilmeyen kararlar TFF Uyuşmazlık Çözüm Kurulu Talimatı m. 12 uyarınca bu sürenin sonunda kesinleşir ve TFF tarafından infaz edilir.

Sözleşmeden doğan uyuşmazlıkların çözümünde UÇK'nın yetkisini kabul etmek tamamen tarafların serbest iradelerine kalmış bir konu olmakla birlikte²³⁵; sportif cezalar ve yetiştirme tazminatına ilişkin uyuşmazlıklarda ve 2 Mart 2019 tarihinden önce UÇK önünde açılmış dosyalara ilişkin uyuşmazlığın çözümünde UÇK'nın münhasıran yetkili olduğu TFF Uyuşmazlık Çözüm Kurulu Talimatı m. 2/2 ve Geçici Madde 1'de belirtilir. Buna göre bu kapsamdaki uyuşmazlıklar bakımından UÇK'ya başvurmak zorunlu iken;

²³⁴ AKYÜZ ARSLAN, Sıddıka Petek: Futbola İlişkin Uyuşmazlıklar ve Çözüm Yolları, Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2016, s. 116.

²³⁵ ÖZEN, Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi, s. 186; ORHAN/ÖZKURT, s. 349.

futbol menajerliği sözleşmesinden doğan uyuşmazlıklarda, belirtilen konulara ilişkin olmamak kaydıyla, UÇK yetkili kılınmayabilir²³⁶.

4.2.2.2 TFF Tahkim Kurulu

TFF bünyesindeki hukuk kurullarının hiyerarşik yapılanmasının en üstünde yer alan Tahkim Kurulu, TFF'nin karar verme yetkisini bünyesinde barındıran tüm kurullarının kararlarını inceleme ve sonuçlandırma yetkisine sahiptir²³⁷. TFF kurullarının kararlarına karşı itiraz merci olarak faaliyet gösteren Tahkim Kurulu, bu yetkiyi herhangi başka bir kurul ile paylaşmaz.

Hemen belirtmek gerekir ki Tahkim Kurulu'nun bir itiraz merci niteliği taşımasından kaynaklı olarak ihtilaf, doğrudan Tahkim Kurulu'nun önüne getirilemez²³⁸. Buna göre futbol menajerliği sözleşmesinden kaynaklanan bir uyuşmazlığın Tahkim Kurulu tarafından incelenmesi için öncelikle bu uyuşmazlığın UÇK önünde karara bağlanması ve ardından taraflardan en az birisinin bu karara itiraz etmesi gerekir²³⁹.

TFF Tahkim Kurulu'nun futbolun yönetimine ve disiplinine ilişkin kararlarının kesin olduğu ve bu kararlara karşı yargı yolunun kapalı olduğu Anayasa'nın m. 59/3 hükmünde açıkça belirtilir²⁴⁰. Dolayısıyla bu konulara ilişkin TFF Tahkim Kurulu'nun verdiği kararlara karşı tüketilebilecek herhangi bir iç hukuk yolu bulunmadığından;

²³⁶ UÇK'nın uyuşmazlığı karara bağlaması için mutlaka yetkilendirilmiş olması gerektiğine ilişkin Yargıtay 13. H.D., T. 25.06.2020, E. 2019/1958, K. 2020/5200, www.kazanci.com.tr (e.t. 14.02.2024) künyeli kararda “...Davacı tarafından ileri sürülen bu davada, UÇK'nın yetkisi taraflarca kabul edilmediğinden, mahkemece taraflar arasındaki uyuşmazlığın iddia ve savunma kapsamına göre çözümlenmesi gerekeceği tartışmalıdır.” ifadesine yer verilmiştir.

²³⁷ AKYÜZ ARSLAN, s. 163; GÜLŞEN, s. 42.

²³⁸ ŞAHİN, s. 113.

²³⁹ ÖZEN, Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi, s. 201.

²⁴⁰ Anayasa'ya m. 59/3 hükmünü getiren 6214 sayılı Kanun'un kabul edildiği TBMM'nin 23. Dönem 5. Yasama Yılı 79. birleşim tutanağında da kanunun getirilmesinin futbolun yönetimine ve disiplinine ilişkin olmayan uyuşmazlıklara karşı yargı yolunu kapatmak yönünde bir amaç barındırmadığı açıkça ifade edilir. <https://cdn.tbmm.gov.tr/TbmmWeb/Tutanak20230120/23/5/79/37fabdb4-badb-490b-ae9e-2b591dbe4cd0.html> (e.t. 14.03.2024).

doğrudan AİHM'e başvuru mümkündür. Buna karşın futbol menajerliği sözleşmesinden doğan – maddi uyuşmazlıklar başta olmak üzere – uyuşmazlıkların futbolun yönetimine ve disiplinine ilişkin olmadığı hallerde TFF Tahkim Kurulu kararına karşı yargı yolunun açık olduğu konusunda bir görüş birliği bulunur²⁴¹. TFF Tahkim Kurulu'nun bir mahkeme niteliğinde olmaması göz önünde bulundurulduğunda; bu kararlara karşı ancak adli yargıda iptal davası açılabileceğini söylemek mümkündür²⁴². Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 6. maddesi, bu kararların taraflara tebliğinden itibaren bir ay içerisinde HMK m. 439 kapsamında iptal davasına konu olabileceğini düzenler. Bu hükme göre Tahkim Kurulu'nun yargı yoluna gidilmeye açık kararlarının iptali için HMK m. 439/1 uyarınca Bölge Adliye Mahkemesi'ne başvurulur.

²⁴¹ Bu konuya ilişkin Yargıtay 3. H.D., T. 30.09.2020, E. 2020/3283, K. 2020/5165, www.kazanci.com.tr (e.t. 14.02.2024) künyeli kararda “Adalet Komisyon raporuna göre; spor federasyonlarının organ ve kurullarının, sporun yönetilmesi ve disiplinine ilişkin olarak ihtar, knama, para cezası, küme düşürme, hak mahrumiyeti, ligden ihraç, tescil iptali, üyeliğin askıya alınması ve üyelikten ihraç gibi bunun yanı sıra sporun yönetilmesine yönelik statü, talimat ve benzeri hukuki düzenlemeleri, müsabakaların icrasına, tatiline, ertelenmesine gibi verdikleri tüm kararlarına karşı sadece zorunlu tahkim yoluna gidilebileceği, zorunlu Tahkim Kurullarının kararlarının kesin olduğu, bu kararlara karşı istinaf, temyiz, karar düzeltme gibi kanun yollarına başvurulamayacağı, bu kararların hukuka aykırı olduğu iddiasıyla tespit, iptal ve tazminat davası açılması mümkün olmadığı vurgulanarak yeniden yazılmıştır. Bu düzenleme karşısında kulüp, sporcu, teknik adam, sağlık personeli, menajer ve maç organizatörü gibi sporla ilgili kişilerin kendi aralarında imzaladıkları transfer, geçici transfer, menajerlik, hizmet, vekalet ve maç organizatörlüğü gibi tüm sözleşmelerden kaynaklanan alacak iddia ve talepleri ile mali haklar, sporun yönetilmesi ve disiplinine ilişkin olmadığından bu kapsam dışındadır. Bu çerçevedeki uyuşmazlıklar ya yargı mercileri nezdinde dava yoluyla ya da tarafların tercihiyle, karşılıklı yazılı mutabakatları ile yargı denetimine tabi olmak üzere spor federasyonlarının kurulları önünde de çözülebilecektir.

Yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda somut olay değerlendirildiğinde; taraflar arasında ki uyuşmazlığın spor federasyonlarının spor faaliyetlerinin yönetimine ve disiplinine ilişkin olmadığı taraflar arasında imzalanan sözleşmeye aykırılıktan kaynaklandığı Anayasa'nın 59 maddesinin 3. fıkrasında ki düzenlemenin spor federasyonlarının spor faaliyetlerinin yönetimine ve disiplinine ilişkin olduğu ve anılan konularda çıkan uyuşmazlıklarda zorunlu tahkim yoluna başvurulabileceği, tahkim kurulu kararlarının kesin olduğu ve bu kararlara karşı hiçbir yargı merciine başvurulamayacağı öngörüldüğü sözleşmeden kaynaklanan uyuşmazlıklarda tahkim kurulunca verilen kararlara karşı yargı yolunun açık olduğu Hal böyleyken mahkemece Tahkim Kurulunun 01.11.2018 tarihli 2018/305 esas 2018/330 Sayılı kararının sözleşmeden kaynaklı uyuşmazlığa ilişkin olduğu ve anılan karara karşı yargı yolunun açık olduğu kabul edilerek oluşacak sonuca göre karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması bozmayı gerektirir.” ifadesine yer verilmiştir. Kararda menajerlik sözleşmesinden doğan alacak iddiaları ile mali hakların sporun yönetimine ve disiplinine ilişkin olmadığı doğrudan ortaya konulmuştur.

²⁴² ORHAN/ÖZKURT bu kararlara karşı genel mahkemelere itiraz edilebileceğini ifade eder; buna karşın itiraz teknik bir kavram olup, kararlara karşı iptal davası açılabileceğini söylemek daha isabetli olur.

Buradan çıkacak karara karşı da sırasıyla Yargıtay, Anayasa Mahkemesi ve AİHM'e başvurulabilir.

4.2.2.3 Adli Yargı

Futbol menajerliği sözleşmesinden doğan ihtilafların çözümünde başvurulabilecek bir diğer seçenek, elbette ki adli yargıdır. Buna göre uyuşmazlığın konusunun uluslararasılık unsuru içerip içermemesinden bağımsız olarak adli yargıya başvuru yolu açıktır. Bu konuda ne HMK'da ne de harici diğer kanunlarda ayrıca bir hüküm mevcuttur. Buna göre mahkemelerin görevine ilişkin genel düzenleme uygulama alanı bulur ve futbol menajerliği sözleşmesinden doğan uyuşmazlıkların çözümünde asliye hukuk mahkemesinin görevli olduğu söylenebilir.

4.2.2.4 FIFA Menajerler Dairesi

TFF Futbol Menajerleri Talimatı'nda uluslararasılık unsuru barındıran ihtilafların FIFA Futbol Temsilciliği Talimatı'nda yer alan hükümlere göre çözüleceği hususu düzenlenir. FIFA Futbol Temsilciliği Talimatı'nın 20. maddesi, konuya ilişkin olarak FIFA Menajerler Dairesi (*Agents Chamber*)²⁴³ yetkisini açıklar. Bu hükme göre uluslararası boyutu bulunan bir futbol menajerliği sözleşmesinden doğan veya bununla bağlantılı bir şekilde ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde FIFA Menajerler Dairesi yetkilidir.

FIFA'nın hukuk kurulları arasında bulunan Menajerler Dairesi; bir başkan, bir başkan yardımcısı ve üye federasyonlar, konfederasyonlar, futbolcular, kulüpler, ligler ve futbol menajerlerinin önerisi üzerine FIFA Konseyi'nin kararı ile atanan gerekli sayıda

²⁴³ FIFA Menajerler Dairesi Mart 2023 tarihli *Procedural Rules Governing the Football Tribunal* 1. maddesinde hukuk kurulları arasında sayılmıştır. Menajerler Dairesine ilişkin düzenlemelerin yürürlük tarihi 1 Ekim 2023 olarak belirlenmiştir.

üyeden teşekkül eder²⁴⁴. Menajerler Dairesi, toplantıda hazır bulunanların salt çoğunluğuyla karar alır. Menajerler Dairesi derhal sportif yaptırım uygulanmasını gerektiren kararların haricindeki kararlarını kısa karar şeklinde açıklar. Bu noktada kısa kararın taraflara bildiriminden itibaren tarafların on gün içerisinde gerekçeli kararı talep etmesi gerekir. On günlük süre içerisinde kararın gerekçesinin tebliğinin talep edilmemesi ihtimalinde karar *Procedural Rules Governing the Football Tribunal* m. 15/5 hükmüne göre kesinleşir ve talepte bulunmayan tarafın karara karşı itiraz hakkını kaybettiği kabul edilir. Menajerler Dairesi'nin kararına karşı itiraz, Uluslararası Spor Tahkim Mahkemesi olan CAS'a yapılır.

4.2.2.5 Uluslararası Spor Tahkim Mahkemesi

Uluslararası Spor Tahkim Mahkemesi (*The Court of Arbitration for Sport*, kısaca CAS), sporda uluslararasılık unsuru barındıran uyuşmazlıkların sayısındaki artışa ve bu uyuşmazlıklar konusunda yetkin, hızlı ve bağlayıcı karar verme yetkisine sahip bağımsız bir otoritenin eksikliğine dayalı olarak 1984 yılında Uluslararası Olimpiyat Komitesi'nin²⁴⁵ (*International Olympic Committee*, kısaca IOC) bünyesinde faaliyete geçen²⁴⁶, bir uyuşmazlık çözüm kuruluşudur²⁴⁷. Sonraki süreçte bağımsızlığı konusunda soru işaretlerinin tamamen ortadan kalkmasını isteyen CAS; finansmanını sağlayan

²⁴⁴ Üye sayısında bir alt veya üst sınır bulunmayıp, bu husus FIFA Konseyi'nin takdirine bırakılmıştır. Halihazırda bu dairede 26 üye görev yapmaktadır.

²⁴⁵ Dünyadaki tüm spor yapılanması hiyerarşisinin zirvesinde olan ve en üst normatif düzenlemeleri yapan merci Uluslararası Olimpiyat Komitesi'dir, PAK, Gürkan: Spor Uyuşmazlıklarında Spor Tahkim Mahkemesi (CAS) Yargılama Usulü, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2023, s. 43; ORHAN/ÖZKURT, s. 37; PAK, Gürkan: Profesyonel Futbolcu Sözleşmelerinden Doğan Uyuşmazlıkların FIFA Nezinde Çözüm Yolları, 1. Baskı, Platon Plus Yayıncılık, İstanbul 2021, s. 19.

²⁴⁶ <https://olympics.com/ioc/cas> (e.t. 14.02.2024); <https://www.tas-cas.org/en/general-information/history-of-the-cas.html> (e.t. 14.02.2024).

²⁴⁷ GARDINER/JAMES/O'LEARY/WELCH/BLACKSHAW/BOYES/CAIGER, s. 233; AKYÜZ ARSLAN, s. 189; KÜÇÜKGÜNGÖR, Erkan: "Spor Hukuku Uyuşmazlıklarında Milletlerarası Tahkim", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 53(2), 2004, s. 6; DOĞU, Hakkı Mert: 61 Soruda Spor Hukuku, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2022, s. 111; PAK, Spor Tahkim Mahkemesi, s. 44.

IOC'den ayrılarak İsviçre Medeni Kanunu hükümlerine göre bir vakıf statüsünde kurulan²⁴⁸ Uluslararası Spor Tahkim Konseyi'ne²⁴⁹ bağlı olarak göstermeye başladığı faaliyetlerine, günümüzde de bu çatı altında devam etmektedir.

Uluslararası spor konfederasyonlarının yargı mercilerinin verdikleri kararlara ilişkin yapılan temyiz başvurusunu incelemek ve sonuca bağlamak gibi muhtelif işlevlerinin yanında; CAS'ın en önemli görevlerinden birisi, olağan tahkim usulüne göre söz konusu ihtilafı ilk derece karar merci olarak karara bağlamaktır²⁵⁰. CAS'ın olağan tahkim usulüne göre uyuşmazlığı çözüme kavuşturabilmesi için temelde iki şart aranır. Bu şartlar; tarafların uyuşmazlığın çözümünde CAS'ı yetkili kılması²⁵¹ ve uyuşmazlığın sportif nitelik taşımasıdır²⁵². Taraflar bu yetkiyi, eğer sözleşmeden kaynaklanan bir uyuşmazlık mevcut ise bu sözleşmenin yapılmasından önce kararlaştırabilecekleri gibi; CAS *Code: Procedural Rules* m. 27/1 hükmüne göre uyuşmazlığın kaynağına bakılmaksızın doğumundan sonra yapacakları anlaşma ile de kararlaştırabilirler. Uyuşmazlığın sportif nitelik taşıması, doğrudan doğruya sportif bir faaliyetin icrası sırasında doğmuş olmasını gerektirmez²⁵³. Buna göre genel olarak sportif faaliyetlerin organizasyonu, yönetimi ve uygulanması ile doğrudan ilişkisi olan yahut bunlara ilişkin faaliyetlerden doğan uyuşmazlıklar, CAS nezdinde sportif uyuşmazlık olarak kabul

²⁴⁸ AKYÜZ ARSLAN, s. 189.

²⁴⁹ *International Council of Arbitration for Sport*, kısaca ICAS.

²⁵⁰ GARDINER/JAMES/O'LEARY/WELCH/BLACKSHAW/BOYES/CAIGER, s. 236, 237; LUCK, Corina: *Arbitration in Football: Issues and Problems highlighted by FIFA's Experiences with the Court of Arbitration for Sports*, 1. Baskı, Schultess, Zürich 2004, s. 4; ÖZDEMİR KOCASAKAL, s. 168; PAK, Spor Tahkim Mahkemesi, s. 49, 50; ŞAHİN, s. 123; ATİK, s. 113.

²⁵¹ EKŞİ, Nuray: "Yargıtay 3. Hukuk Dairesi'nin 30 Eylül 2020 Tarihli Kararı Işığında TFF UÇK'nın Futbol Sözleşmelerinden Doğan Uyuşmazlıklarda Verdiği Kararlara Karşı Başvuru Yolları", İstanbul Spor Hukuku Dergisi, On İki Levha Yayıncılık, 3(2), 2021, s. 154; ÖZDEMİR KOCASAKAL, s. 181 vd; PAK, Spor Tahkim Mahkemesi, s. 99.

²⁵² ÖZDEMİR KOCASAKAL, s. 178 vd; PAK, Spor Tahkim Mahkemesi, s. 97.

²⁵³ AKYÜZ ARSLAN, s. 190; ÖZDEMİR KOCASAKAL, s. 178.

edilir²⁵⁴. Ulusal bazda TFF, bölgesel anlamda UEFA ve küresel anlamda FIFA, CAS'ın bu alandaki yetkisini kabul eder²⁵⁵. Bunlara ek olarak FIFA Disiplin Talimatı m. 21/10 hükmü, CAS'ın nihai kararlarına uyulmasını sağlamak maksadıyla, bu karara uymayanlar hakkında disiplin soruşturması başlatma yoluna gidileceğini düzenler.

Bu noktada futbol menajerliği sözleşmesi kurulurken yahut bu sözleşmeden bir ihtilaf doğduktan sonra tarafların CAS'ı uyuşmazlığın çözümünde yetkili kılmaları halinde, CAS ilk derece yetkili merci olarak, olağan tahkim usulüne uygun bir şekilde uyuşmazlığı sonuca bağlar. Zira FIFA, FIFA Statüsü'nün m. 58/1 hükmünde CAS'ın yetkisinin kendisine üye federasyonlar ve kulüpler tarafından da tanınmasının ve CAS kararlarının federasyon ve liglerdeki futbolcular ve diğer görevliler tarafından uygulanmasının zorunlu olduğunu düzenlerken; aynı yükümlülüklerin FIFA tarafından lisans verilen futbol menajerleri bakımından da uygulanabilir olduğunu düzenler.

Bu bağlamda CAS'ın vermiş olduğu karar kesin ve bağlayıcı olarak kabul edilmekle birlikte; İsviçre Federal Mahkemesi, 1987 yılında vermiş olduğu bir karar ile CAS hakem heyetinin gerektiği gibi teşekkül etmediğinin tespiti, talebe konu edilmiş hususta karar verilmemesi yahut talep konusu yapılmayan bir konuda karar verilmesi, savunma hakkının ihlal edilmesi ve kamu düzenine aykırılık teşkil eden bir karara hükmedilmesi gibi durumlarda; ilgili kararın taraflara tebliğinden itibaren 30 günlük süre içerisinde İsviçre Federal Mahkemesi'nde temyiz başvurusuna konu edilmesinin önünü açmıştır²⁵⁶.

²⁵⁴ ÖZDEMİR KOCASAKAL, s. 179, 180; KÜÇÜKGÜNGÖR, s. 12; PAK, Spor Tahkim Mahkemesi, s. 97.

²⁵⁵ Bkz. TFF Statüsü m. 64, UEFA Statüsü m. 61 – 63 ve FIFA Statüsü m. 58.

²⁵⁶ KÜÇÜKGÜNGÖR, s. 21; UZ, Abdullah: “Sporla İlgili Uyuşmazlıkların Çözümünde Zorunlu Tahkim Yolu: Tahkim Kurulları ve Kararlarının Hukuki Niteliği Üzerine”, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 13, 2011, s. 249.

5. SONUÇ

Her geçen gün eğlence sektörü içerisindeki konumunu daha da güçlendiren futbol endüstrisinde yer alan futbol menajerleri, bu gelişim sürecinde aktörler arasında iletişim kurulması bakımından oldukça önemli bir yer edinmiştir. Bu amaçla aktörler ile futbol menajerleri arasında akdedilen bir sözleşme olan futbol menajerliği sözleşmesi, artık unsurları kanunda düzenlenen isimli bir sözleşme niteliğine ulaşmıştır. Çeşitli yönleriyle diğer iş görme sözleşmelerinden ayrılan bu sözleşme, gerek kanunlar gerekse idarenin düzenleyici işlemleri ile birtakım hükümlere tabi tutulmuştur. Bu düzenlemeler belirli noktaları detaylıca ele alıyor olmakla birlikte, uygulamada artık sıklıkla karşılaşılan futbol menajerliği sözleşmesinin her yönüyle düzenlenmesi bakımından yetersiz kalır. Bu noktada vekalet sözleşmesi hükümlerinin, niteliğe uygun düştükleri ölçüde kıyasen uygulaması gündeme geliyor olmasına karşın; gerek kanunda gerekse talimatlarda futbol menajerliği sözleşmesinin daha detaylı düzenlenmesi ihtiyacı göze çarpar. İş görme karşılığında ücret ödenmesi unsurları çerçevesinde kendini gösteren bu sözleşmenin uyuşmazlıklara konu olması da, elbette ki, oldukça sık karşılaşılan bir durumdur. Bu noktada uyuşmazlığın uluslararasılık unsuru barındırıp barındırmadığının tespiti, çözüm aşamasına geçiş bakımından oldukça önemlidir. Bu noktada en doğru sonuca ulaşmak amacıyla sözleşmeye uygulanacak hükümler isabetli bir şekilde belirlenmeli, sona erme halleri dikkatli bir biçimde incelenmeli ve uyuşmazlıkların çözümünde yetkili mercilerin tespiti doğru yapılmalıdır. Esasında tüm bu sayılanlar, çalışmamızın genel çerçevesini oluşturmakla birlikte; bahsedilen kurumların örneklerle açıklanması ve çeşitli yargı kararlarıyla desteklenmesi yoluna gidilmiş, bu konuda ileride yapılacak çalışmalara ışık tutması amaçlanmıştır.

KAYNAKÇA

- ACAR, Faruk: “İsimsiz ve Atipik Sözleşme Kavramları ve Sınıflandırması Açısından Yargıtay Uygulaması”, Türk Borçlar Hukuku Açısından İsimsiz Sözleşmeler Sempozyumu (Ed.: Z. İpek YÜCER AKTÜRK), 1. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2022, s. 37 – 55.
- AKBIYIK, Cem: “Temsil Yetkisi ve Temel İlişki”, İstanbul Hukuk Mecmuası, LV(4), 1997, s. 217 – 232.
- AKINCI, Müslüm: Bağımsız İdari Otoriteler ve Ombudsman, 1. Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul 1999.
- AKINTÜRK, Turgut/ATEŞ, Derya: Borçlar Hukuku Genel Hükümler Özel Borç İlişkileri, 28. Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul 2013.
- AKİPEK ÖCAL, Şebnem: “Madde 502”, Vekâlet Sözleşmeleri Kısa Şerhi (Ed.: Hakan TOKBAŞ), 1. Baskı, Aristo Yayınevi, İstanbul 2017.
- AKYÜZ ARSLAN, Sıddıka Petek: Futbola İlişkin Uyuşmazlıklar ve Çözüm Yolları, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2016.
- ATİK, Abdullah: Futbol Menajerliği Sözleşmeleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kadir Has Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2023.
- BALCI, Murat/TURAN, Sinem/ALBAY, Buse/AYDIN, Emrullah Alparslan/KARAKOÇ, Emek: CAS ve Yargıtay Kararları Işığında Futbolda Hukuki Uyuşmazlıklar, 1. Baskı, Adalet Yayınları, Ankara 2020.
- BUZ, Vedat: “Vekâlet Sözleşmesini Uygun Olmayan Zamanda Sona Erdiren Tarafın Sorumluluğu”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, XXXVIII(3), 2022, s. 373 – 404.

- CEM, Çağrı: Profesyonel Futbolcu Transfer Sözleşmesi, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2012.
- CİRİT, İsmail Rüştü/ARTUÇ, Mustafa/ÇİÇEK BAŞTÜRK, Selda/ALBAY, Buse: Futbol Disiplin Hukuku Uygulamaları, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2023.
- ÇAĞLAYAN, Ramazan: “Hukukumuzda Kamu Tüzel Kişiliği Kavramı ve Kısıtları”, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, 7, 2016, s. 373 – 398.
- ÇAVUŞOĞLU, Aslı: Geçici İfa İmkansızlığı ve Hukuki Sonuçları, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020.
- ÇETİNER, Bilgehan/FURRER, Andreas/Müller-Chen, Markus: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2021.
- DEVELİOĞLU, Murat: “7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu Çerçevesinde Spor Kulüplerinin Hukuki Yapısı ve Menajerlik Sözleşmeleri”, Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu’nun Çeşitli Hukuk Disiplinleri Açısından Değerlendirilmesi (Ed.: Hatice ÖZDEMİR KOCASAKAL), 1. Baskı, Legal Yayıncılık, İstanbul 2022, s. 3 – 30.
- DOĞU, Hakkı Mert: “Futbolcu Menajerliği Sözleşmesi”, Ankara Barosu Dergisi, 2015(3), 2015, s. 379 – 396.
- DOĞU, Hakkı Mert: 61 Soruda Spor Hukuku, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2022.
- DOĞU, Hakkı Mert: Teknik Direktörlük Sözleşmesi, 1. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2017.
- DONAY, Süheyl: İnsan Hakları Açısından Sanığın Hakları ve Türk Hukuku, 1. Baskı, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1982.
- DURAL, Mustafa/ÖĞÜZ, Tufan: Türk Özel Hukuku Cilt II Kişiler Hukuku, 22. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul 2021.

- DÜLGER, Murat Volkan/TAŞKIN, Şaban Cankat: Ceza Muhakemesi Hukuku, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2023.
- EKŞİ, Nuray: “Yargıtay 3. Hukuk Dairesi’nin 30 Eylül 2020 Tarihli Kararı Işığında TFF UÇK’nın Futbol Sözleşmelerinden Doğan Uyuşmazlıklarda Verdiği Kararlara Karşı Başvuru Yolları”, İstanbul Spor Hukuku Dergisi, On İki Levha Yayıncılık, 3(2), 2021, s. 145 – 169.
- EREN, Fikret/DÖNMEZ, Ünsal: Eren Borçlar Hukuku Şerhi, 1. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2022.
- EREN, Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 26. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2021. (Borçlar Genel)
- EREN, Fikret: Borçlar Hukuku Özel Hükümler, 7. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2019. (Borçlar Özel)
- ERTEN, Rifat: Milletlerarası Özel Hukukta Spor, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2007.
- GALEANO, Eduardo: El Futbol a Sol y Sombra (Gölgede ve Güneşte Futbol) (Çev. Ertuğrul Önalp, Mehmet Necati Kutlu), 8. Baskı, Can Yayınları, İstanbul 2017.
- GARDINER, Simon/JAMES, Mark/O’LEARY, John/WELCH, Roger/BLACKSHAW, Ian/BOYES, Simon/CAIGER, Andrew: Sports Law, 3. Baskı, Cavendish Publishing, New York 2007.
- GENÇ, Durmuş Ali: Spor Hukuku Ders Kitabı, 1. Baskı, Alfa Yayınları, İstanbul 1998.
- GÜLŞEN, Recep: Spor Hukuku, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2013.
- GÜMÜŞ, Mustafa Alper: Borçlar Hukuku Özel Hükümler, 3. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul 2018. (Borçlar Özel)

- GÜMÜŞ, Mustafa Alper: Borçlar Hukukunun Genel Hükümleri, 1. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2021. (Borçlar Genel)
- GÜNER, Cemil: “Yabancı Unsurlu Futbol Menajerliği Sözleşmesinden Doğan Uyuşmazlıkların Çözüm Yolları ve Uygulanacak Hukuk”, İstanbul Hukuk Mecmuası, 77(1), 2019, s. 103 – 151.
- HATEMİ, Hüseyin/SEROZAN, Rona/ARPACI, Abdülkadir: Borçlar Hukuku Özel Bölüm, Filiz Kitabevi, İstanbul 1999.
- HAYDAR, Nuran: Susma Hakkı, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.
- İMAMOĞLU, Osman/KILCIGİL, Ertan/ŞAHİN, Murat: “Türkiye’de Futbolcu Temsilciliği ve Futbolcu İlişkisi”, Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 5(3), 2007, s. 129 – 133.
- KARABAĞ BULUT, Nil: Profesyonel Futbolcu Sözleşmesinde Ücret, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2021.
- KAŞAK, Fahri Erdem: Sözleşme Özgürlüğünün Sınırı Olarak Kanunun Emredici Hükümlerine Aykırılık, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2019.
- KILIÇOĞLU, Ahmet M.: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 25. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara 2021. (Borçlar Genel)
- KILIÇOĞLU, Ahmet M.: Borçlar Hukuku Özel Hükümler, 1. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara 2019. (Borçlar Özel)
- KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, Necip: Borçlar Hukuku Genel Bölüm, 7. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul 2017.
- KOÇ, Soner: Futbolcu Temsilciliği, Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2013.

- KUNTALP, Erden: Karışık Muhtevalı Akit (Karma Sözleşme), 2. Baskı, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara 2013.
- KÜÇÜKGÜNGÖR, Erkan: “Spor Hukuku Uyuşmazlıklarında Milletlerarası Tahkim”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 53(2), 2004, s. 1 – 32.
- LUCK, Corina: Arbitration in Football: Issues and Problems highlighted by FIFA’s Experiences with the Court of Arbitration for Sports, 1. Baskı, Schultess, Zürich 2004.
- NİŞANCI, Dilaver: Ceza Muhakemesi Hukukunda Asgari Sanık Hakları (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 6. Madde Çerçevesinde) – Ceza Hukuku Monografileri, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2022.
- NOMER, Haluk N.: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 18. Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul 2021.
- OĞUZMAN, M. Kemal/BARLAS, Nami: Medeni Hukuk Giriş, Kaynaklar, Temel Kavramlar, 23. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2017.
- OĞUZMAN, M. Kemal/ÖZ, M. Turgut: Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt I, 19. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2021.
- OĞUZMAN, M. Kemal/SELİÇİ, Özer/OKTAY ÖZDEMİR, Saibe: Kişiler Hukuku (Gerçek ve Tüzel Kişiler), 22. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul 2024.
- OKTAY ÖZDEMİR, Saibe: “İsimsiz Sözleşmeler”, İstanbul Şerhi Türk Borçlar Kanunu Cilt IV (Ed.: Turgut ÖZ/Faruk ACAR/Emre GÖKYAYLA/H. Murat DEVELİOĞLU), 3. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2019.
- OKTAY, Saibe: “İsimsiz Sözleşmelerin Geçerliliği, Yorumu ve Boşlukların Tamamlanması”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, 55(1-2), 2011, s. 263 – 296.

- ORHAN, Ümit/ÖZKURT, Emin: Spor Hukuku, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2023.
- ÖZBEK, Veli Özer/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar: Ceza Muhakemesi Hukuku, 16. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2023.
- ÖZDEMİR KOCASAKAL, Hatice: Sportif Uyuşmazlıkların Tahkim Yoluyla Çözümü ve Spor Tahkim Mahkemesi, 1. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2013.
- ÖZDEMİR, Mehmet Serhan: “Türkiye Futbol Federasyonu ve Türkiye Basketbol Federasyonu’nda Sporcu Temsilciliği Düzenlemelerinin İncelenmesi”, Ankara Barosu Spor Hukuku Kurulu Av. İsmail İnönü Armağanı (Ed.: Çağlar TACAR), 1. Baskı, Salmat Yayıncılık, Ankara 2013, s. 559 – 659.
- ÖZELÇİ, Aytaç: Türkiye Futbol Federasyonu’nun Türk Hukukundaki Yeri, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2010.
- ÖZEN, Mustafa: Futbol Disiplin Hukuku, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2016. (Futbol Disiplin Hukuku)
- ÖZEN, Mustafa: Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi (Profesyonelliğe Geçiş ve Transfer) ve Sözleşmeden Kaynaklanan Uyuşmazlıkların Ulusal ve Uluslararası Çözüm Mercii ve Yolları, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2022. (Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi)
- ÖZGEN, Gökçe: Profesyonel Futbolcu Sözleşmesinin Feshi Sonucunda Profesyonel Futbolcuya Ödenmesi Gereken Tazminatın Tayini, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2024.
- ÖZKUL KOÇ, Gizem: Menajerlik Sözleşmesi, Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Medipol Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2023.
- ÖZTAN, Bilge: Miras Hukuku, 7. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara 2016.

- ÖZTÜRK, Bahri: Ceza Muhakemesi Hukuku (Nazari ve Uygulamalı), 17. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2023.
- PAK, Gürkan: Profesyonel Futbolcu Sözleşmelerinden Doğan Uyuşmazlıkların FIFA Nezdinde Çözüm Yolları, 1. Baskı, Platon Plus Yayıncılık, İstanbul 2021.
- PAK, Gürkan: Spor Uyuşmazlıklarında Spor Tahkim Mahkemesi (CAS) Yargılama Usulü, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2023. (Spor Tahkim Mahkemesi)
- PETEK, Hasan: “Lisanslı Olmayan Futbol Menajeriyle Yapılan Sözleşmenin Geçerliliği”, Ankara Barosu Dergisi, 75(1), 2017, s. 183 – 214.
- SAK, Burak: Dağıtım Sözleşmelerinde Denkleştirme İstemi (TTK m.122), 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2020.
- SALMANKURT, Mehmet Şevket: Sporda Menajerlik, Menajerlikte Proje Hazırlama ve Pazarlama, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli 2005.
- SARI, Suat: Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi, 2. Baskı, Filiz Kitabevi, İstanbul 2023.
- SARI, Suat: Vekalet Sözleşmesinin Tek Taraflı Olarak Sona Ermesi, 1. Baskı, Beşir Kitabevi, İstanbul 2004. (Vekalet Sözleşmesi)
- SARIHAN, Banu Bilge: Menajerlik Sözleşmesi, 1. Baskı, Sayram Yayınları, Konya 2016.
- SEROZAN, Rona/BAYSAL, Başak/SANLI, Kerem Cem: Serozan Borçlar Hukuku Genel Bölüm, 8. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2022.
- SEROZAN, Rona/ENGİN, Baki İlkey: Miras Hukuku, 8. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2022.

- SEVGİLİ GENÇAY, Fatma Didem: “Adsız Düzenleyici İşlemlerin Normlar Hiyerarşisindeki Yeri”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 63(2), 2014, s. 397 – 417.
- ŞAHİN, Cumhur/GÖKTÜRK, Neslihan: Ceza Muhakemesi Hukuku I, 12. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2021.
- ŞAHİN, Onur: Profesyonel Futbolcu Sözleşmesinin Sona Ermesi ve Bundan Kaynaklanan Uyuşmazlıkların Sportif Yargı Yoluyla Çözümü, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2016.
- ŞENOL, A. Nilay: Bayilik Sözleşmesi Sona Ermesi ve Sonuçları, 1. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2011.
- TAN, Turgut: “Rekabet Hukukunun Uygulama Alanı Açısından Kamu Kuruluşlarının Faaliyeti (Türkiye, Fransa ve İtalya Örnekleri)”, Rekabet Dergisi, 1(4), 2000, s. 3 – 44.
- TANDOĞAN, Haluk: Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri Cilt I, 5. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2008. (C. I)
- TANDOĞAN, Haluk: Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri Cilt II, 5. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2010. (C. II)
- TAŞATAN, Caner: Sözleşmenin Kurulması, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2021.
- TUTAR, Ali: Profesyonel Futbolcu Sözleşmelerinde Ücret, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2023.
- UZ, Abdullah: “Sporla İlgili Uyuşmazlıkların Çözümünde Zorunlu Tahkim Yolu: Tahkim Kurulları ve Kararlarının Hukuki Niteliği Üzerine”, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 13, 2011, s. 241 – 296.

- UZUN KAZMACI, Özge/ŞENOL, Nilay: “Madde 513”, Vekâlet Sözleşmeleri Kısa Şerhi (Ed.: Hakan TOKBAŞ), 1. Baskı, Aristo Yayınevi, İstanbul 2017.
- ÜNVER, Yener / HAKERİ, Hakan: Ceza Muhakemesi Hukuku Cilt I, 20. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2023.
- ÜREM, Müge: “Madde 512”, Vekâlet Sözleşmeleri Kısa Şerhi (Ed.: Hakan TOKBAŞ), 1. Baskı, Aristo Yayınevi, İstanbul 2017.
- ÜREM ÇETİNEL, Merve: “Madde 508”, Vekâlet Sözleşmeleri Kısa Şerhi (Ed.: Hakan TOKBAŞ), 1. Baskı, Aristo Yayınevi, İstanbul 2017.
- YALÇINDURAN, Türker: Vekalet Sözleşmesinde Ücret, 1. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2004.
- YALÇINKAYA, Can: Sporun İdari Yapılanması ve Spor Disiplin Hukuku, 1. Baskı, Legal Yayıncılık, İstanbul 2021.
- YAVUZ, Cevdet/ACAR, Faruk/ÖZEN, Burak: Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler – Birinci Cilt, 11. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul 2022. (Cilt I)
- YAVUZ, Cevdet/ACAR, Faruk/ÖZEN, Burak: Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler – İkinci Cilt, 11. Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul 2022. (Cilt II)
- YENİSEY, Feridun/NUHOĞLU, Ayşe: Ceza Muhakemesi Hukuku, 11. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2023.
- YÜCER AKTÜRK, İpek: İsimli Sözleşme Genel Teorisi ve Uzaktan Öğretim Sözleşmesi, 1. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2016.
- ZEVKLİLER, Aydın/GÖKYAYLA, K. Emre: Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, 20. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2020.